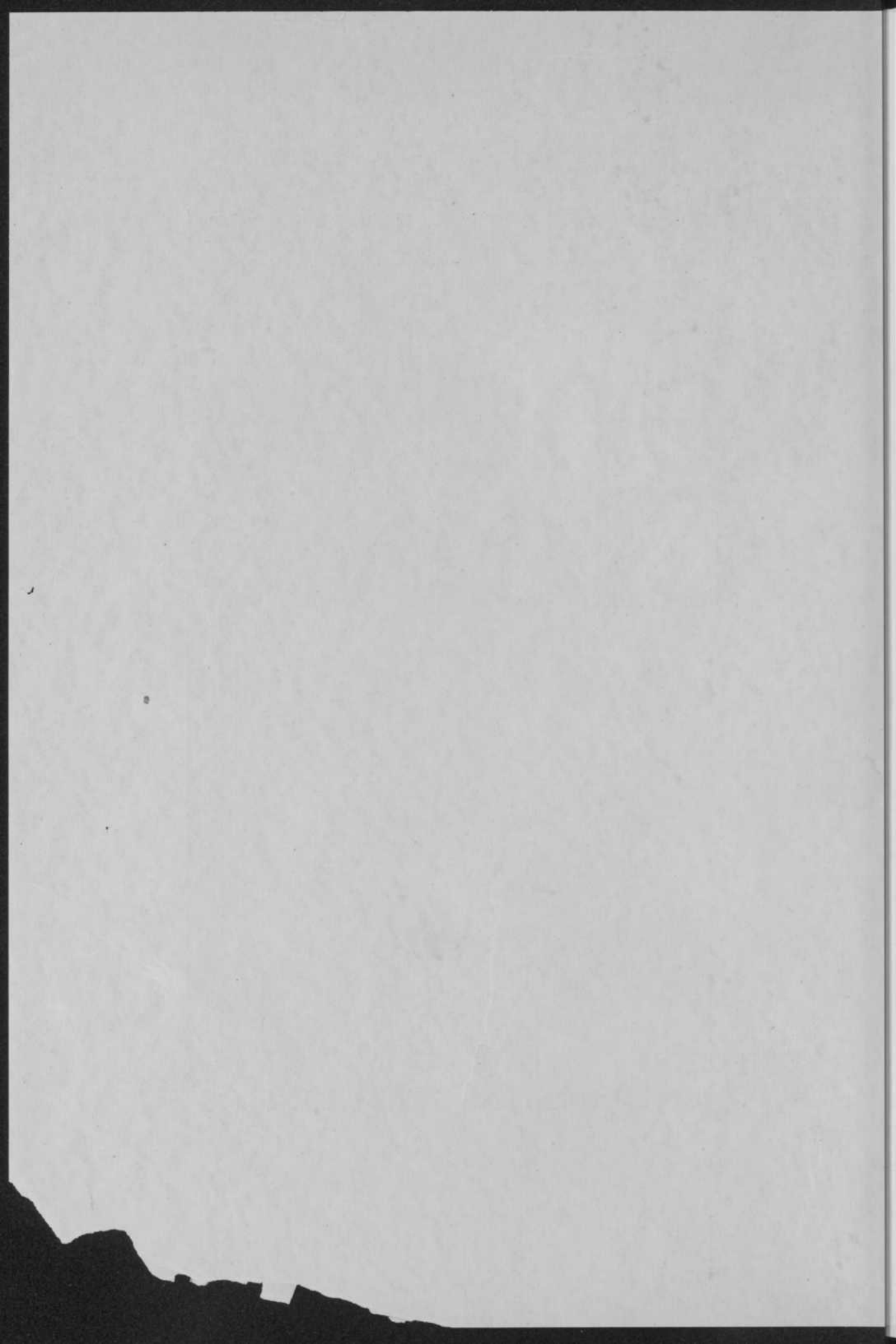

HET BESTE UIT DE
GEDICHTEN VAN
**René de
Clercq**

UITGEVERIJ
DE TORENTTRANS N.V." ZEIST 1932
||

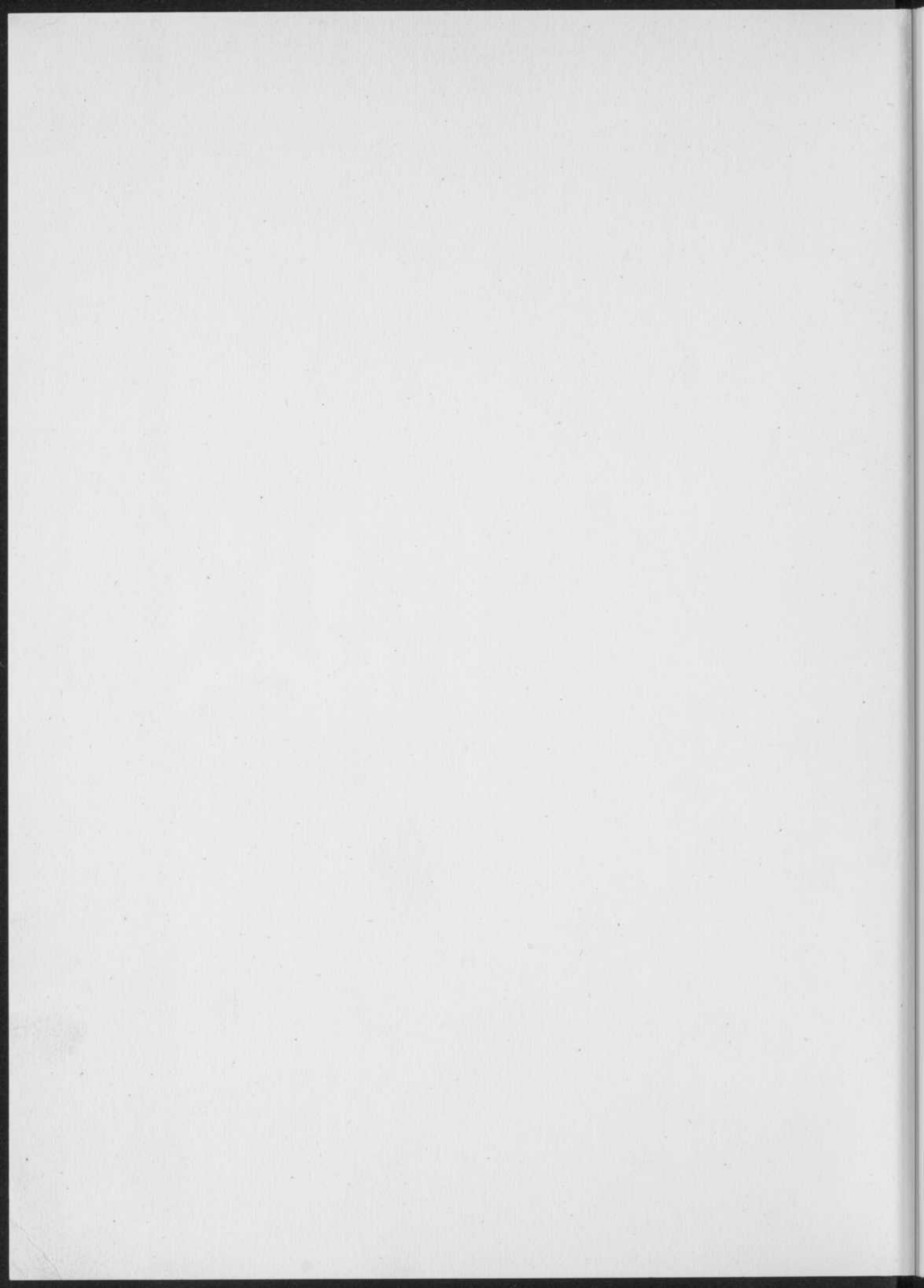

L 13 a
500,-

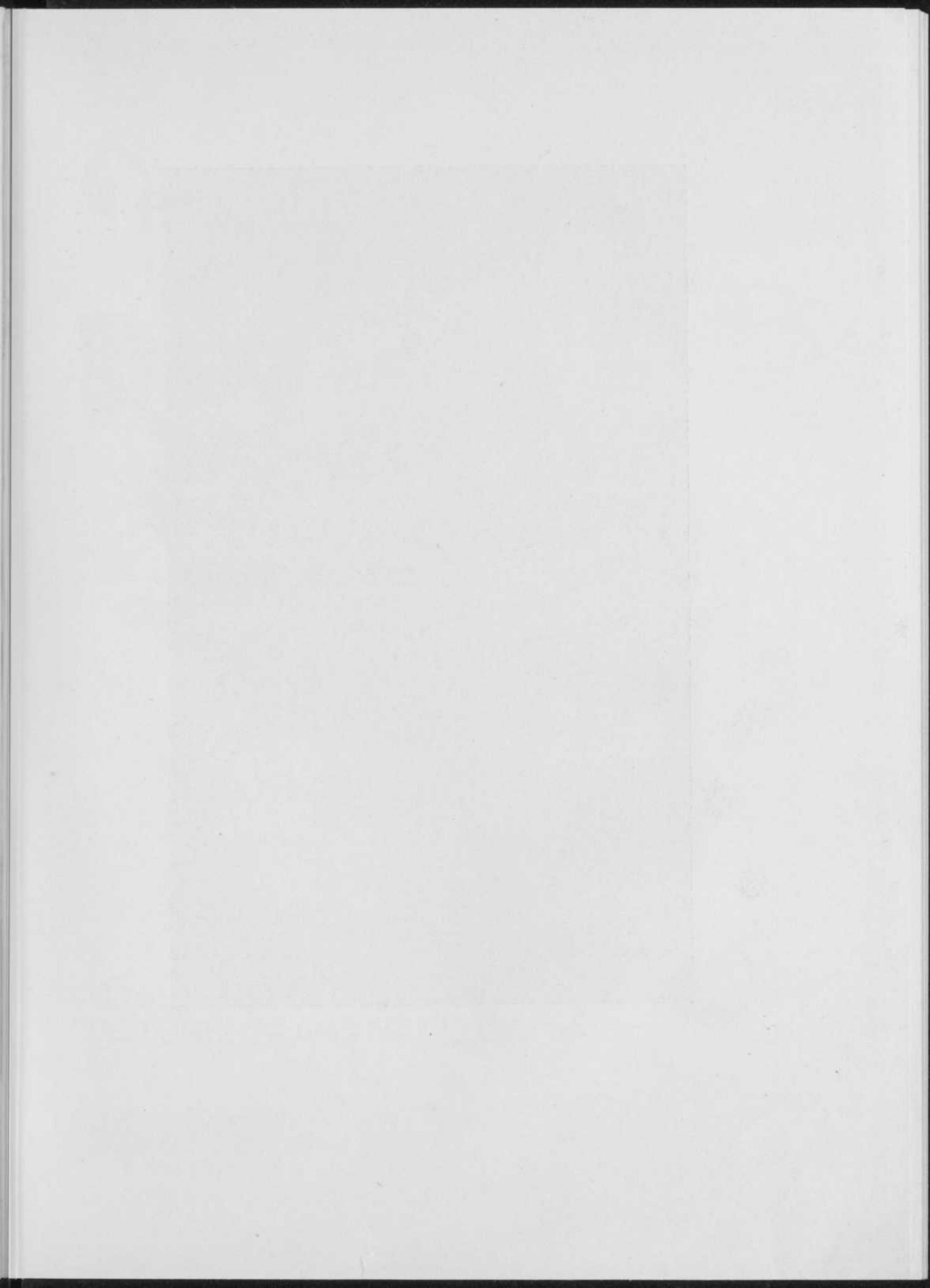

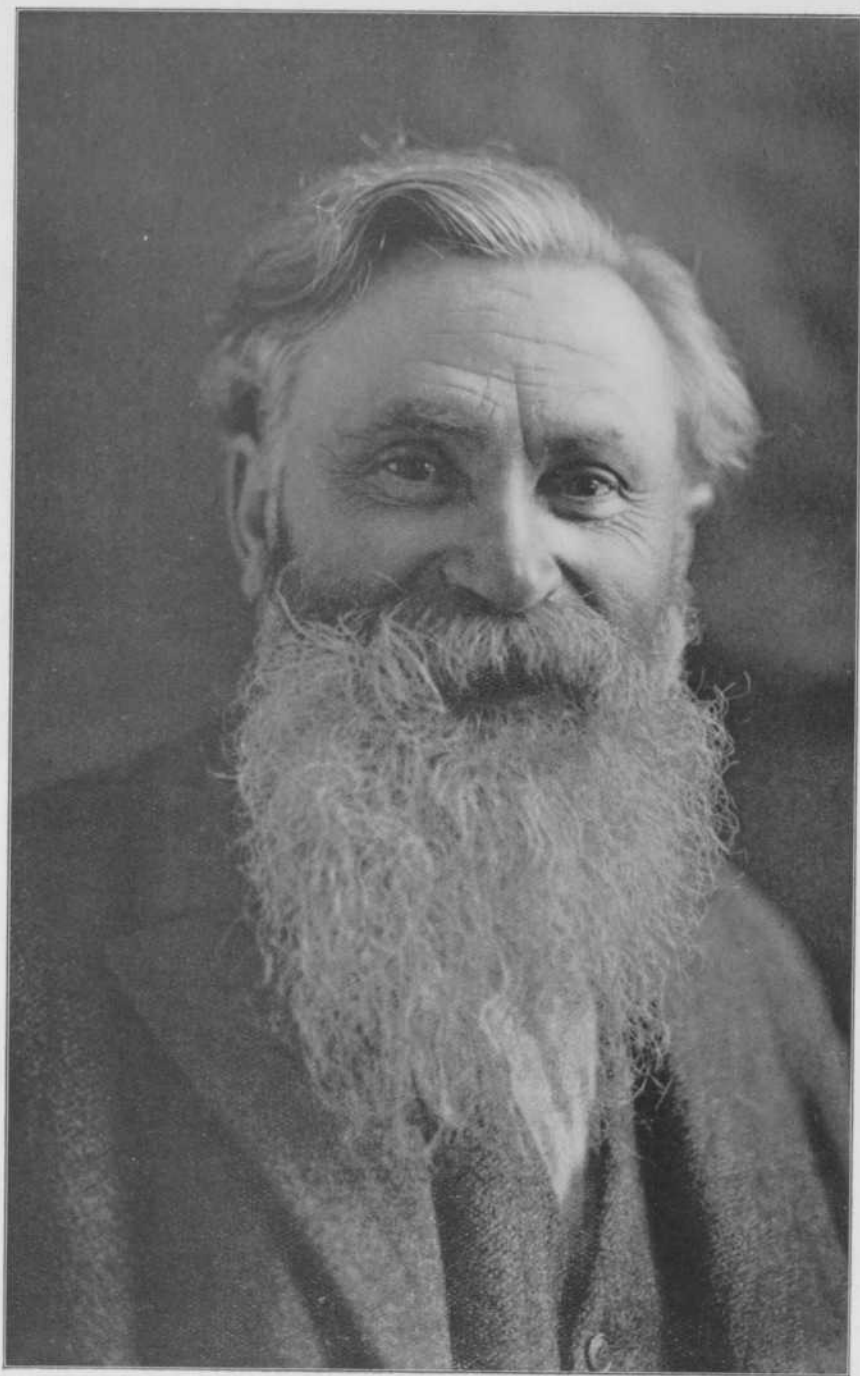
HET BESTE UIT DE GEDICHTEN VAN RENÉ DE CLERCQ

MBR
174

HET BESTE UIT DE
GEDICHTEN VAN
**René de
Clercq**

UITGEVERIJ
DE TORENTTRANS N.V. ZEIST 1932

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0873 2767

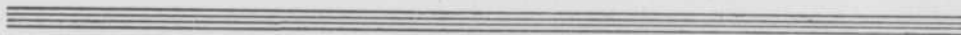

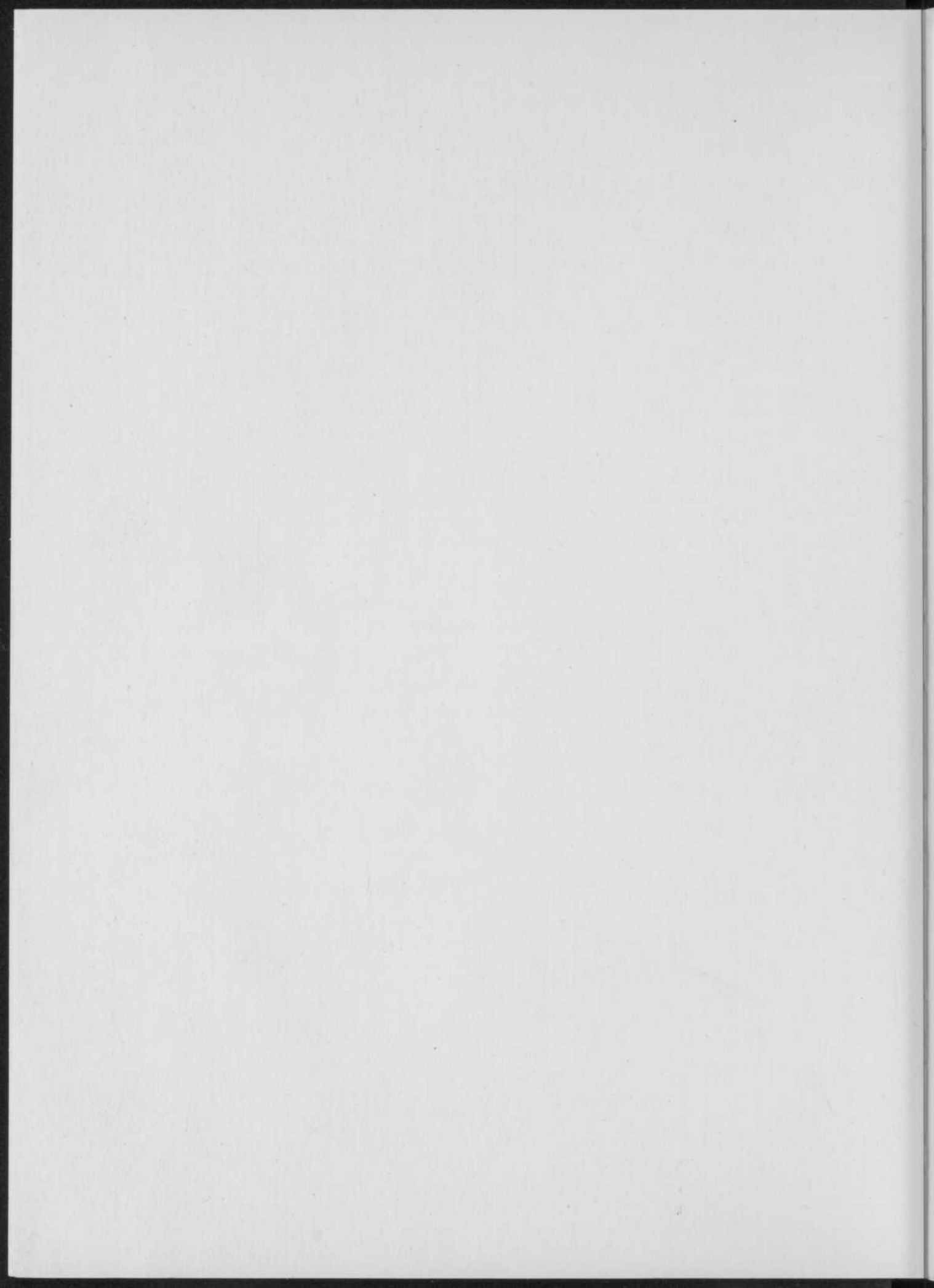
E-141321571

LEVENSSCHETS

KORTE LEVENSSCHETS.

Dr. René de Clercq, Vlaamsch dichter en strijder, geboren te Deerlijk (West-Vlaanderen) 14 Nov. 1877, studeerde Germaansche philologie te Gent, promoveerde in 1902 op een proefschrift over Guido Gezelle. Achtereenvolgens was hij leeraar aan het Stadscollege te Nijvel, aan het Koninklijk Athenaeum te Oostende, het langst aan dat te Gent, tijdens den oorlog 1914 – 1915 aan de Belgische School te Amsterdam. In October 1915 werd hij, tegelijk met Dr. Ant. Jacob, om zijn Vlaamschen strijd uit Belgischen dienst ontslagen. Tot Juli 1917 verbleef hij te Bussum. Dan ging hij te Brussel wonen, waar hij Conservator van het Wiertsmuseum werd, en als activistenleider onder-voorzitter van den Raad van Vlaanderen. In October 1918 moest hij, bij den terugkeer der Belgische regeering, weer naar Noord-Nederland uitwijken, en woonde er eerst opnieuw te Bussum, later te Amsterdam. In 1919 werd hij door de Belgische rechtbank, bij verstek, ter dood veroordeeld. Eerst sinds 1929 kon hij weer vrij naar Vlaanderen terugkeeren.

Als Vlaamsch strijder stichtte hij mede de Gentsche Strijdbladen „Jong Vlaanderen”, „De Witte Kaproen”, was tijdens den oorlog eerst mede-redacteur, daarna hoofd-redacteur van „De Vlaamsche Stem”; stichtte met Prof. H. D. J. Bodenstein, Mr. W. L. L. van Es en Mr. A. J. van Vessem het weekblad „De Toorts” en het Maandschrift „Dietsche Stemmen”; was van 1917 tot 1918 hoofd-redacteur van „De Gazet van Brussel” en maakte deel uit van de redactie van „De Dietsche Gedachte”.

Zijn voornaamste werken zijn, in verzen:

DE VLASGAARD (1902). Tweede druk bij S. L. van Looy (1916), Amsterdam.

TERWE (1903). Tweede druk bij S. L. van Looy (1916).

GEDICHTEN (1907). Uitgever S. L. van Looy. Derde vermeerderde druk, bij denzelfden uitgever.

TOORTSEN (1909). Uitgever S. L. van Looy.

UIT DE DIEPTEN (1911). Uitgever S. L. van Looy.

DE ZWARE KROON (1915). Uitgever C. A. J. v. Dishoeck, Bussum.

VAN AARDE EN HEMEL (1915). Wereldbibliotheek, Amsterdam.

Tweede vermeerderde uitgave A. W. Sijthoff, Leiden (1928).

DE NOODHOORN (1916). Uitgave „Dietsche Stemmen”. Tweede uitgave J. Lannoo Thielt. Vierde, zeer vermeerderde uitgave, Amsterdam (1932).

TAMAR (1917). Uitgeverij Mercurius, Antwerpen.

MARIA MAGDALENA (1919). Uitgever S. L. van Looy.

HET BOEK DER LIEFDE (1921). Uitgever J. M. Meulenhoff, Amsterdam.

DE MEIDOORN (1925). Uitgever L. J. Veen, Amsterdam.

KAIN (treurspel), verschenen in „Groot-Nederland”.

SAUL EN DAVID (treurspel), verschenen in „Opwaartsche Wegen”.

ABSALOM (treurspel), verschenen in „Groot-Nederland”.

In proza:

HET ROOTLAND, uitgegeven door het Davids-fonds. Tweede uitgave (1917), uitgever Paul Brand, Bussum.

HARMEN RIELS (1913). Uitgever S. L. van Looy.

HET ZONNEFLUITJE (1926, pseudoniem H. C. Joesken). Uitgever S. L. van Looy.

EEN WIJNAVOND BIJ DOKTER ALDEGRAAF. Uitgever J. Lannoo. TE LANDE. Uitgever J. Lannoo.

Vertaling van de LIEDEREN uit Ch. de Costers THIJL UILENSPIEGEL. Vierde druk, H. J. W. Becht Amsterdam (1927).

BEWERKING VAN CERVANTES DON QUICHOTE (1930). Uitgeverij De Torentans, Zeist.

DE HISTORIE VAN DOCTER JOHANNES FAUSTUS (1931). Uitgeverij De Torentans, Zeist.

Verder vele strijdartikelen, o.a. „Havere tegen Vlaanderen”.

Tijdens zijn verblijf in Noord-Nederland liet René de Clercq, als autodidact-componist een zestigtal liederen verschijnen, grootendeels bij G. Alsbach, te Amsterdam. Ook schreef hij de muziek op een operatext van Volker (Mr. P. W. de Koning) „Huibert Poot”.

De Vlaamsche dichter, die Vlaanderen zoo hartstochtelijk liefhad, maar tijdens zijn ballingschap, dankbaar zong:

„NEDERLAND MIJN LAND GEWORDEN”,

verbleef tot zijn dood in Nederland. Hij stierf den 12den Juni 1932 te Maartensdijk bij Utrecht en werd daar door zijn vrienden op de Lage Vuursche ter aarde besteld.

DE LEEUWERIK.

O mijn leeuwerikshart, brandende bron
van trillers en zangen,
of ik op blijdschap opwaarts kon
en sidderend hangen
tusschen Aarde mijn moeder, mijn godheid Zon;
Vergeten gedrang, pijn, zwaarte,
den nijd, den nood, die beneden houdt,
en, zalig bedwelmd, in juichende klaarte
streven naar 't eeuwig, 't eenig reine goud.
In Lente reeds, smachtend naar louterende hitte
van zomergepeins,
naar heemlen die vlammen naar 't witte,
wou ik stormen doorzwieren,
voor wind tierelieren,
dat het dansen wordt als ik schijnbaar deins.
Dan, als 't klaart na hagel en regenen,
en mijn geest, een andre rijke, rijpende natuur,
zijn rustige kracht voelt zegenen
met een weelde van zuiver vuur,
stijgen wou ik, in vaste snelheid,
rechttop, als een pijl uit den boog,
maar hoog,
diep hoog,
daar niemand mij ziet,
onvindbaar in de felheid
van mijn overschaterend laaiende lied.
Zon spat me uit keel en veder,
sterker nog uit elk oog,
totdat de lucht, die lacht en luistert,
schaduwvrouwen laat vallen en duistert
met wit gewolk.
Ongezien, zie ik neder,
en zie mijn dorp, mijn eigen dorp. Daar leeft mijn volk,
midden akkers, boomen, weiden,
die zwellen, weelderig dicht,

---

wat ik liefhad eens en liefheb steeds, bescheiden
ligt het in 't licht.
Ginds over goudgroen van grassen, olmen en korens,
waar de kimmen
verglimmen
en mistig blaken,
rijzen steden met tint'lende torens,
koepels, donkere schouwen en daken,
en verder zijn bergen, en verder de zee,
en overal menschen, arbeid, wee,
en vreugde, machtiger nog: de zoete lucht,
de geur van Aarde,
door Zon bevrucht.
Zou ik Aarde niet eeren, de grooteerwaarde
met zachten schoot?
Mijner moeder moeder, de heilige die met liefde heiligt,
de zorgzame, die 't al beveiligt
bij leven en dood?
Zou ik Aarde niet loven?
Zij draagt, zij spijs, zij koestert en dekt.
Leven is goed en dood is goed.
Ik zelf ben aarde, al stroomt in mijn bloed
iets zuivers van Zon. Zon trekt en Aarde trekt.
Telkens daarboven
wolkenshoven
heenschuiven en verglijden,
telkens, in open jaargetijden,
een nacht voor een rozigen uchtend vliedt,
geen weg weet ik, geen blijf met mijn verblijden
tenzij in de hoogte van mijn lied.
En moet ik, moede, niet moedeloos, uit het rijk der stralen dalen,
waar ik luid den dag doorkliefde,
met gevouwen vleugels, in eerbied en liefde,
strijk ik neer,
en vind op Aarde mijn verloren vlek schaduw weer.

Mei, 1914.

LAND

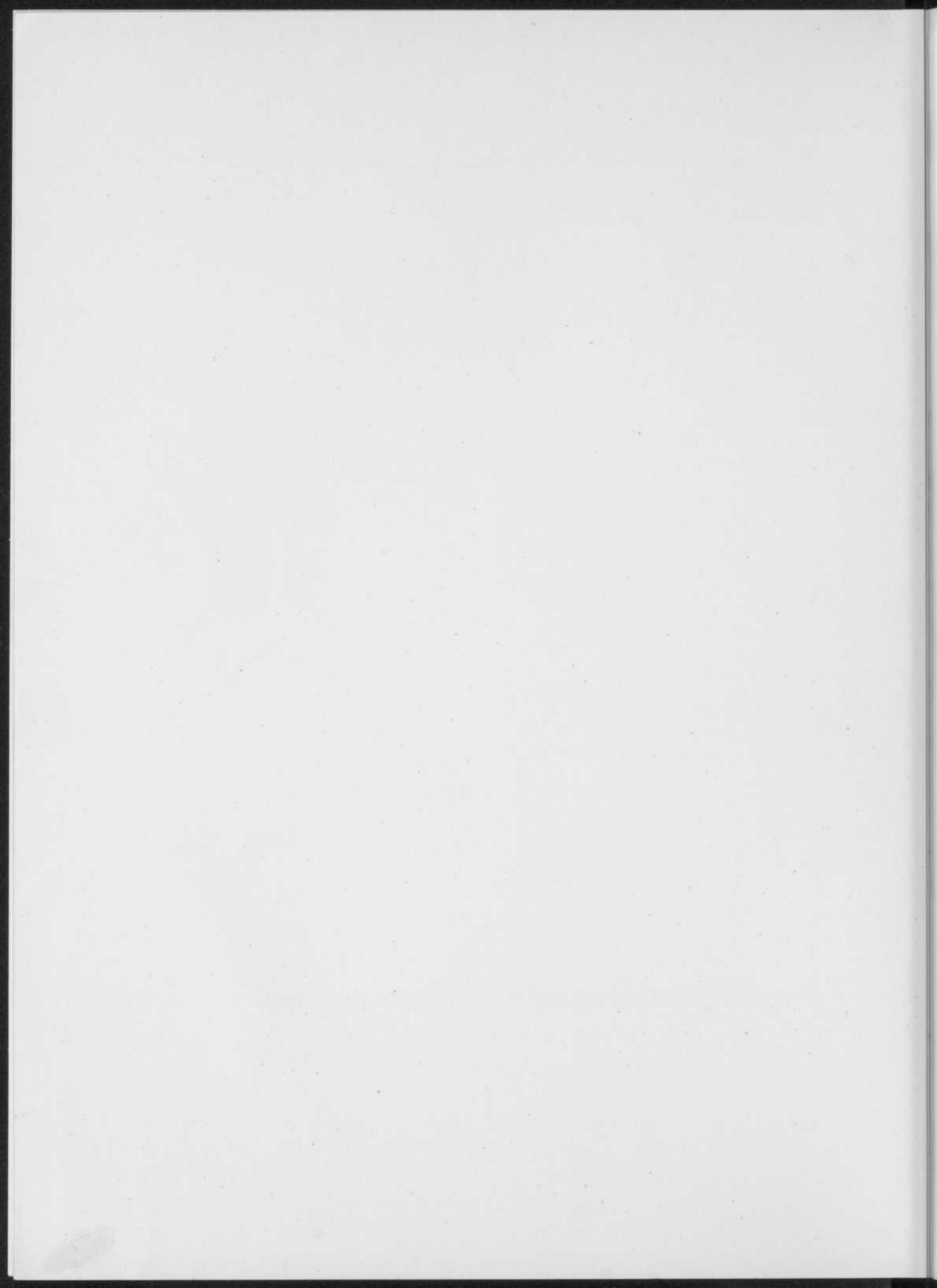

ALS 'T BRUINE VELD.

Als 't bruine veld
groen openzwelt
met bloem en halm en loover,
dan waait de wind
er welgezind,
dan lacht de zon er over.

De leeuw'rik zit
in 't blauwste wit
zijn vreugden uitbazuinend,
om ál dat licht
in 't vergezicht,
en ál de boomen kruinend.

En veld en lucht,
en leeuwriksvlucht,
en wolken, hooggedreven,
slaan zuiver in
mijn klaren zin
de blijdschap van het leven.

Blij zingen moet
het jong gemoed,
blij zingen 't jong verlangen,
en, stijgend door
den zonnegloor,
in diepen hemel hangen.

DE LINDE.

De linde lost
haar knoppen uit hun kneep,
omdekt en dost
haar kruin met blad en kegel,
en, zon-omlaaid,
daar schuift haar schaduwsliep
breed uitgezwaaid
alover haag en wegel.

Hoe zwierig-zwaar
die dichte looverhut,
met, hier en daar,
een lichte gabbe er tusschen,
waar, 't in de gauwt',
als er de wind aan schudt,
lijk grijzegrauw
van meezen en van musschen.

Nu staat ze stil,
een heerlijk vrouwenbeeld
vol gracie, gril,
vol zuiver weelde en waarde;
met blad en bast
door gouden zon omspeeld,
en moedervast
met breeden voet in de aarde!

LENTEREGEN.

Slagwater plast de regen.
De zonne scheurt de lucht
en teekent op de wegen
haar tooverende vlucht.

Het giet, het giet gestadig!
Geen losse druppels meer;
maar vast en ijzerdradig
rechtreesemend en zeer.

Het ruischt en kruist en dwerelt,
het spokt en spat uiteen.
Witschuim komt opgepereld
en perelt weer verscheên.

Al schubbe, al schubbe en schilfer,
met kleuren duizendvoud.
Mijn zole druipt van zilver,
mijn oog is blind van goud.

Kijk! wolken in de plassen,
geschelld, geschipt, geschaapt;
en hemels, die verrassen
met blauw, dat donker gaapt.

Het is of met de vlage
de lucht aan flarden vloog:
een grijsdoek zakt omlage,
een blauwdoek trekt omhoog.

Het grijze krimpt alsan en
daar wordt nu met geweld,
een speierboog gespannen
toldat hij springt en smelt.

Al matter en al minder.
In tweeën valt de rond.
De stukken zitten ginder
te gloeien in den grond.

Het blauwe spreidt zich open
oneindig, klaar en diep.
De zonne schudt, en dropen
die perlen uit dien iep?

De wolken staan geheuveld,
heel ver, lijk stapels wol,
geplukt en uitgestreuveld,
al barmenwijze en bol.

En al de zwarte boomen
wit-druipen van het vocht;
en al de wateren stroomen
naar beek en bekebocht.

De hallempjes omhelzen
elkaar in zwaren zwijm;
en op den bast der elzen
blinkblankt een lage lijm.

Ei, ziet die bonte duiven
wegtuimlen door het licht!
Ei, voelt die winden wuiven!
Dien gloed in uw gezicht!

O Lente, o zon, o regen!
O licht- en luchtgeweld!
Er waait een sterke zegen
gevleugeld over 't veld!

HET PUITEKEN.

Geen kloef en kletst er
in 't krakende kruid,
of, plompel daar pletst er
een puiteken uit.

Het dompelt in 't water
zoo pootig te per,
en een kringetje gaat er
een voetje ver.

Het schiet hem zoo stille
en het rept meteen
zijn buik en zijn bille
en zijn achterbeen.

Het strekt hem en strijkt, en
hoe dieper het duikt,
hoe lomper het lijkt, en
hoe dikker gebuikt.

Het sribbelt en strevelt,
en, eer ge 't ziet,
daar kruipt het en krevelt
in 't roerende riet.

En maak maar gedruisch, en
stamp maar een keer:
Het zit in zijn kluis en
't en toont hem niet meer.

JONGE TERWE.

De terwe staat te blaaierblekken,
breëblaarde en blad op blad gevlijd,
met ijde plaatsen, zware plekken
vol donkerdikke groenigheid.

Noch steel noch auwel! Al effen pluimen,
gelijk van lisch, gelijk van gras!
De wind vergooit, in gekke luimen,
dat waaigedweë vloeigewas.

Kijk, hier en daar, en ginder nog, ge
bekent ze aan haren stekeltop,
zwiert rilde en recht de dunne rogge
haar blootgevochten schachten op.

Geen vogelkens die vechten, aaien.
De wind is dol, de wind gaat diep!
En, of hun stemme mocht verwaaien,
en geven ze nog pst! noch piep!

Maar, weg en weder, waagt en wentelt
de veelgevoorde korenwee,
en draaft en draait, en draalt en drentelt
gelijk een lage zomerzee.

Nu open, dat het goudt en geluwt!
Nu toe weer, dat het grijst en grauwt!
En, woe! het donkert! woe! het deluwt!
Het blinkeblankt, het blutseblauwt!

Ho, laat de vogelkens maar zwijgen;
de terwe tiert, de terwe zingt!
En ieder opslaan, ieder zijgen,
flikflakt en fluit en schuiferlingt.

Het is al weelde en jonge leute.
De wind is dol; hij mag, hij mag!
De terwe schiet, bij elke scheute,
gekriebeld, in een schaterlach.

OVERTROKKEN LUCHT.

Zwartgrauwe wolken wegen
uit lage luchten.
Gezapig zijpt de regen
op al de vruchten.

De korenaren wiggelen
zwaar weg en weder;
en dikke druppels biggelen
hun stekels neder.

De bieten, waar een bijze
zoo wild in klatert,
ze lutsen, lijze, lijze,
blauw overwaterd.

De klaargeblomde klaver,
zoo schetterkleurig,
ze ligt nu met den daver
en dobbert treurig.

De zaden volle bollen
die 't vlas omtoppen
verrillen en verrollen
in 't droevig droppen.

Er waait een klagen, weenen,
een ziekelijk zuchten,
altoos en allenthenen
door al de vruchten.

BIETEN.

Vlug zaaien zonne-
en windgeweld
een wilde wonne
in 't bietenveld.

Het waait als een webbe
en over en her.
't gelijkt een ebbe,
gezien van ver.

Aanschouw me die tinten
van blank en blauw,
uitlopend als linten
door groen en grauw.

De grove groeze
ze lacht en lutst;
en hoor eens, hoe ze
klakkleuterend klutst.

Ze prevelt en pruttelt,
ze kreukekraakt;
en 't loover ruttelt
dat loover raakt.

Nu worden de reken
weer donker en stil:
Het is of 't er spreken
en zwijgen wil.

HET EKSTERJONG.

Veel jongens woelen in het land,
en kletsen met hun hand,
in 't zand:
Kalle, kalle, kalle!
Het malle
ding komt, bont en vet,
tot hen getrippeld, tred voor tred,
Het wipstaart, schuddebolt, verzet
heel zoetjes
zijn kallevoetjes;
doet, met
pretentie,
zijn reverentie;
kropt even, en belet
zichzelf met welgevallen,
net
als Juffer Niemendalle.
En, op den zandweg, proesten alle
het uit van pret.

WIT GEITJE.

Wit geitje, gebonden
aan koord en paal,
weidt, ronden op ronden,
zijn kantje kaal.

Het scharrelt en krabbelt
zoo danig en dol;
en knaagt en knabbelt
zijn buikje vol.

Het staat nu te kroppen,
en terdt meteen,
op de uiterste toppen
van zijne teen.

Het velt, alvorens
het verder drit,
zijn kop en zijn horens
en beukt in 't wild.

Bee, beel! Nog een mager
klein beetje gestekt,
dat korter en trager
in 't muilke trekt;

dan, neer op zijn knieën,
daar bidt het bedaard
zijn litanieën
in zijnen baard.

DRIEWIELKAR.

Een driewielkar in drie wagenslagen.
Een aalbak er op en een boever er vóór,
Een vos en een baai die steertevagen,
met ronkende dazen rond hun oor.

De speken kraken, de bossen piepen,
en 't heele getrek verrollebokt,
alover den hoogen, aldoor den diepen,
naar rechts en naar links geschud en geschokt.

De kantkorst valt gebrokkebrijzeld
onder het wiel, dat schuinend draait,
en komt er weer uit, gemalemijzeld
tot zand, dat wolkend den weg omwaait.

Steeds verder in 't breede spoor geschommeld,
doch zijlings op de barmen geschoord,
put-in, put-uit, daar bommebommelt
de karre langs 't witte karierken voort.

Steeds verder. De peerden trekken trager;
het piepend en kriepend gerucht verflauwt;
en 't verre gevaarte wordt vager en vager,
vernepen naarmate de weg vernauwt.

Waar zijn nu de boever, die zat op den dissel?
De donkere baai en de glimmende vos?
De draaiende wielen en 't spekengewissel?
Het ronde beslag en de bultende bos?

Onzichtbaar, onhoorbaar, gezakt en gezonken!
Alleen op den zonnigen zandweg, blijft
het logge karteel nog, zon-omblonken,
dat slepend tusschen de grassen drijft.

DE EENDEN.

Het avondt grijze-lijze;
de lucht is koel;
processiewijze
gaan de eenden uit den poel.
Geen happen nu, geen wroeten,
geen kwakend hennengroeten;
maar kop heel hoog, en kuit heel laag,
gewichtig-traag,
met vasten val van roode voeten,
en spannend vlies van teen tot teen,
draai-waggelen ze achtereen.
Voorop de woerd, licht te onderkennen
aan breë gestalte en statigheid,
een glanzig-groenen kop, en glanzig-groene pennen
op grauwe pluimkes plat geleid.
Hij steekt den weg uit, metend
zijn stap, door aarde en stroo, langs kot en stal;
en treedt, en trapt, en kijkt niet om, wel wetend
dat heel zijn volkje volgen zal.
En wit en bruin, met stof bespikkeld,
daar komen ze ook, op manke maat,
zoo goed het gaat,
gat-op, gat-neer, gewringewikkeld;
en geene en druischt, en geene en draalt,
noch overschrikkelt,
noch achterhaalt.
En nog, én nog, én nog! Ze trekken,
een heele reke gele bekken.
Een oude goele, met haar broed,
sluit stom den stommen stoet.

De kiekskes, drollig,
wollig-
wit,
verlengen, in 't kleene,
't ééne
gelid.

Van jongs af wijs bedijgend
staartwippelen ze zwijgend.
Tot zelfs de kale kakkernest
haasthuppelt bij de rest.
Om heel het hof, zoo gaan ze, komen
en gaan ze, in rang,
hun vromen
ommegang.

Dan, al opeens, het waait, het donkert in hun veeren,
de lange lijne kronkelt krom,
en woerd, en eend, en kieken keeren
den schuurhoek om.

DE KERNHOND.

Vroegmorgens, eer de zonne bernt,
loopt, in de schaduw, achter 't huis,
de hond in 't wiel, en kernt.
Hij klimt, hij klimt, en 't draaigedruisch
van as en speek en beurend berd,
volgt steeg en staag,
gelijkig-traag,
de mate, die hij terdt.
En af en aan
de pooten gaan,
de voorste voren, links en rechts,
en de achterste achter, links en rechts;
hij knieëknikt;
hij teenentikt;
zijn groote kop slaat weg en weer
en heel zijn tong roodt neer.
Zoo voort en voort!
Hij ziet noch hoort.
En als de zon al hooger reikt,
en over 't dak onneder kijkt,
dan ziet ze hem op zijn berdelbaan,
na zooveel uren wegs gedaan,
op de eigen plekke staan.

AARDEBRAND.

Omhoog, en schier in 't loof verscholen,
van elzenhaag en dorenstruik,
ontwaar ik weer den witten molen
met ronde kap en ronden buik.

Pal staat hij, de oude windenwachter,
scherp loerend om den gouden hil,
en houdt, op zijnen rug van achter,
nog alle vier zijn armen stil.

Verdrietig ziet hij van zijn hoogte
om klaverdries en weideland,
den stommen strijd van natte en droogte;
het worden van een aardebrand.

Bleekblauwe wazig-dunne doomen
slaan ringsom uit en trekken op,
heel trage, door de boomen,
en blijven drijven op hun top.

En even trage, trage, zinken
de grauwe lauwe luchten laag.
De naaste velden braân en blinken,
maar al de verten kleuren vaag.

Het licht wordt flauwer, immer flauwer;
en 't hofje, waar de zon in zit,
wordt zelf al grijzer, zelf al grauer;
alleen de molen is nog wit.

't En wil niet waaien! zucht de wijze.
't En wil niet waaien! zucht de rook.
En al de boomen, lijze, lijze:
't En wil niet waaien! zuchten ze ook.

Doch ei! De zonnestrallen scheuren
de nare nevelen uiteen.
Het landschap klaart in blijde kleuren:
De witte molen treurt alleen . . . .

AVONDMIST.

Zoetjes, over heel de vlakte,
 scheert en sprijetelstraalt
 't roze licht des avonds . . . in de warme wakte
 hijgt het land daar 't ademhaalt.
 Langs den graskant en op 't bloote,
 waar, verspreid,
 eene groote
 kudde weidt,
 trekken op en sluierslepen,
 versche strepen
 wittigheid.
 Donker schijnt daarop de wittigheid der vachten.
 Leunend op
 zijne schop,
 in gedachten
 staart de schaper in den smoor.
 Bei zijn honden, zwart en spichtig,
 nu al achter, dan al vóór,
 schieten ruw of gaan omzichtig,
 gansch de grijze kudde door.
 Schichtig,
 hupt een lam,
 bij zijn moeder op den dam.
 Ver somtijds en buiten ooge,
 beurt een bruine kop omhoog,
 bokt en bult een jonge ram.
 De andren drommen, druilen,
 dicht bijeen, of keeren slechts
 met veel rooi, hun zoete muilen
 links of rechts.
 Langzaam en gelaten,

LAND

---

moede alvast,
dobberen ze en blaten . . . .
En de nevel wast.
Hunne
dunne
pooten staan
overstroomd, en onderaan,
duiken
reeds de buiken.
De oude wol klamt en klist.
Borsten, schoften, koppen, ooren,
gaan verloren
in den mist.
't Is al wit, al zee, al doomend leven!
Zon en kudde zijn vermoord;
en de schaper, die nog even
't zware lijf naar boven boort,
vlot, als 't ware, op ongewisse golven voort.

MEEUWEN.

Witte zon op zee en zeilen.
't Water ruischt en meeuwen keilen.
Gevleugeld schuim,
de baar onttrokken,
vliegen ze in 't ruim,
en vlokken.
Een tuimelvlucht!
Als zwaluwen zeere, en zonder
gerucht,
van boven naar onder,
van onder naar boven tot tegen de lucht;
dan, zakkende,
zwakkende,
zwenk op zwenk,
in een wenk
in 't zicht, in een wenk in 't water —
een spatte licht op 't grauw geklater!
Hooghangend, hel,
nu lijken 't wel
papierkens in de lucht gedreven,
al snippersnel
vol wikkelspel,
en blinkeblankend leven.
Maar tegen tij, al verder nog,
vervliegen ze en vervluggen.
Daar zijn ze, neen! Daar zijn ze toch!
Zijn 't meeuwen dat of muggen?
'k En weet 't niet meer, 'k en ziet 't niet meer,
maar als ik, bots, mij ommekeer,
'k zie nog gedurig iets als muggemeeuwen
sneeuwen.

DAGERAAD.

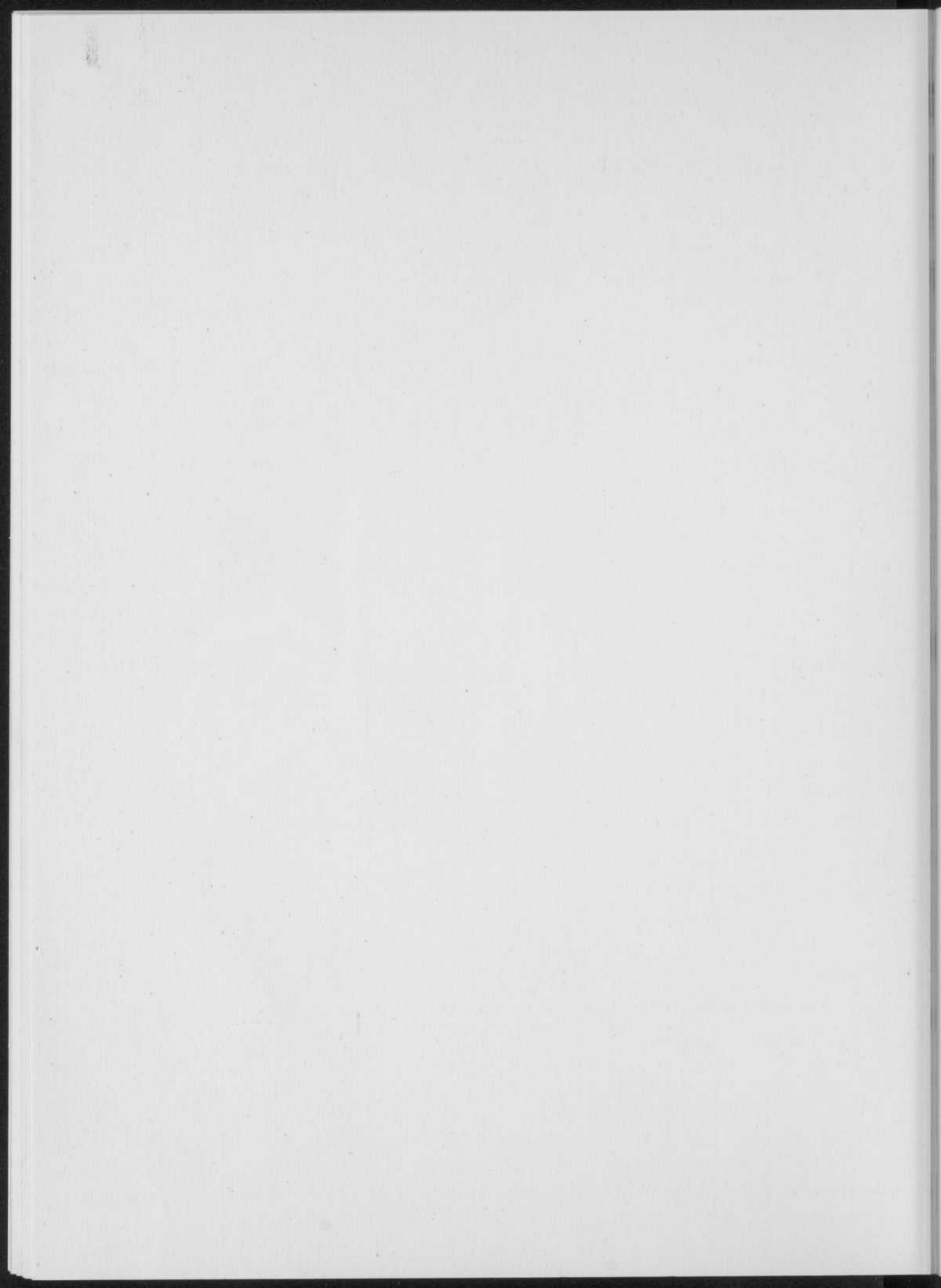
De wolken liggen in lagen
van balken op balken gespreid,
met gouden beslag beslagen,
en blauwe belegsels beleid.

Roosgele glabben en kerven
gaan beurtelings open en dicht.
Nog nauwlijks geboren, sterven
te zamen, schaduw en licht.

En alle de wolken gloeien
van boven tot beneên.
En vlakker, al vlakker, vloeien
ze in goudene waters uiteen.

De zonne wankelt en wiggelt
op 't klinklaar koperen veld,
met rozige reten doorricheld,
en speierende spelden doorspeld.

Nu wappert in vurige vouwen
de vlammeende morgenvlag,
en de schamele boomen aanschouwen
den heerlijk rijzenden dag.

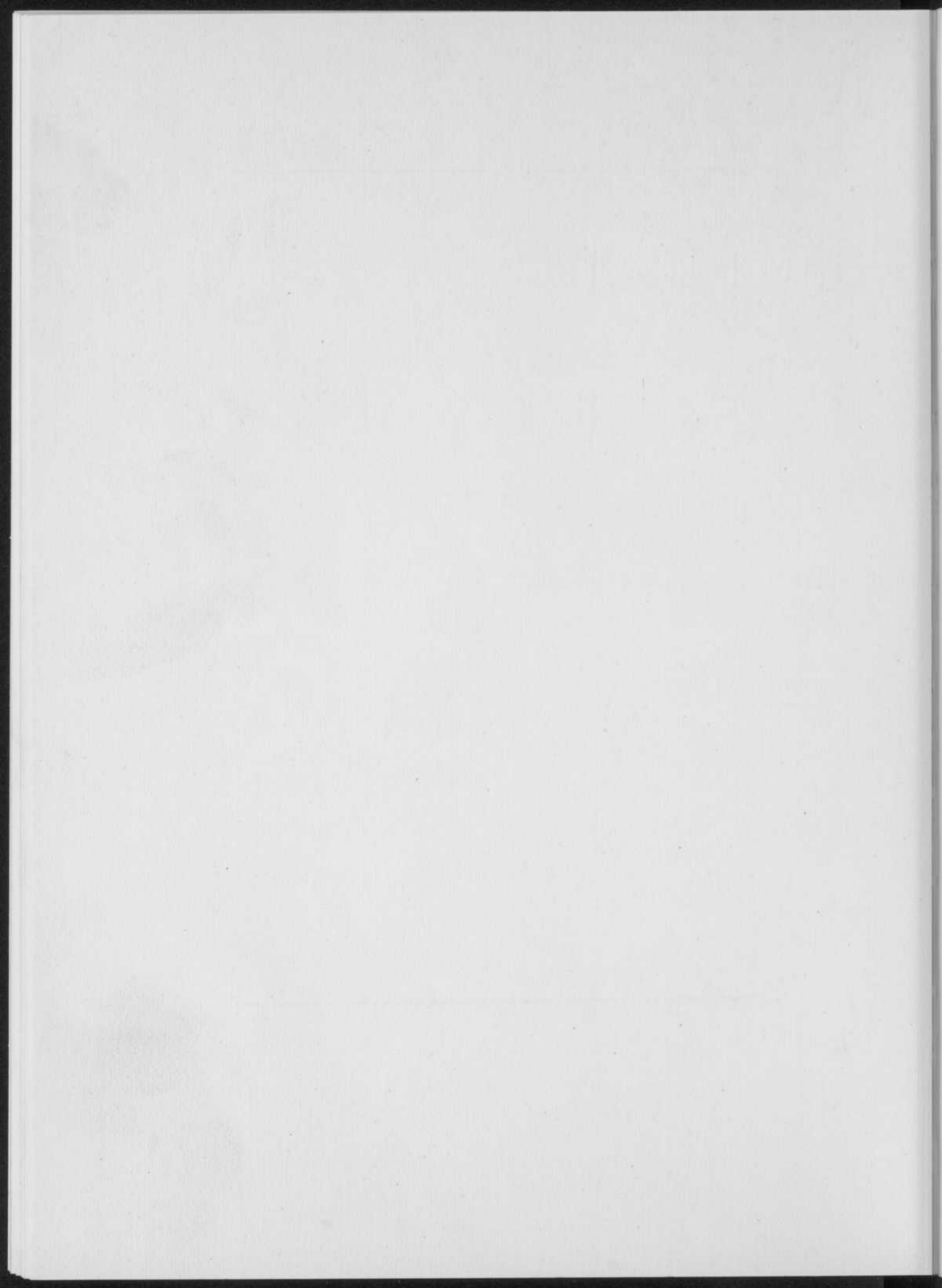

JEUGD

HEMELSCHE LIEFDE.

Hel is de liefde die licht in mij!
Hel is de liefde,
hemelsche liefde!
Berg nu voor eeuwig de zon voor mij —
hel is de liefde,
heller dan zij!

Breed is de liefde die bruist in mij!
Breed is de liefde,
hemelsche liefde!
Dood nu de bronnen des levens in mij —
laat me de liefde,
En 'k leef er bij!

Sterk is de liefde die werkt in mij!
Sterk is de liefde,
hemelsche liefde!
Leg nu de last van een wereld op mij —
sterk is de liefde —
ik draag hem blij.

BERGSNEEUW.

En zijt gij sneeuw van breede bergenvlakte
lichtschitrend met een witten schijn van dood,
ik wou de zon zijn die u weekte en wakte
en leven wekte in uwen dorren schoot.

Ik wou de zon zijn die u smolt en smakte
tot dat gij huilend van uw hoogte schoot,
de woeste bergkruin met u nederzakte
en duizend stillen stortten bij den stoot! . . .

O, 'k zie u diepten delven, diepten vollen,
verwijdend verder altijd verder slaan
en gaan, alvrij, waar alle vrijen gaan!

Ik zie u levend leven met u rollen;
en in het bed, daar gij zoo kalm in speelt,
dansdartaelt trots mijn lachend zonnebeeld.

MORGENSTILTE.

Al stil . . . . Alleen de schaduwen verschuiven.
Het nieuwe blad ontvouwt zich, vezel-teêr,
en monkelt in het warme licht, wanneer
de windekens met zonnewaaiers wuiven.

Op breede vleugels domplen witte duiven
vlug-blinkend achter 't pannendakje neer,
en 't wordt een wereld, weemlend weg en weer
van gouden diertjes die de lucht doorstuiven.

Al stil . . . . Het lichte leven zelf is kalm;
en weeldrig zwelt, gelijk een wierookwalm,
het zoet gevoel dat mijne ziel omvademt.

Al stil . . . . Doch 't praamt me een zonderlinge lust
om hoog te juichen in die heilige rust,
waar mijne borst zoo storensbang in ademt.

HOORT GIJ DEN EIK?

Hoort gij den eik, o bloode boomen?
hij ruischt daar, zwaar en zwart!
Hij droomt zijn donkere droomen,
De boom van mijn hart!

Zijn stam is rond, zijn kruin nog ronder,
zijn schors is ruw en hard.
Hij plooit noch boven noch onder,
de boom van mijn hart!

Waaï stout, mijn eik, alover 't bloode,
uw hooge vreugd en smart,
gij levende onder de doode,
gij, boom van mijn hart!

Het ruischt te nacht door mijne ziele,
wanneer gij zingt en sart.
Val op mijn hoofd als ik kniele,
o boom van mijn hart!

HET AVONDT UIT AL DE WOLKEN.

Het avondt uit al de wolken,
het land is al één rust.
O die nu op zijn dorpel
zijn eigen vrouwtje kust!

O die nu met zijn kindren,
het brood der armoê breekt,
en vaderlijk-eenvoudig
de taal der liefde spreekt!

Mijn hert is zonder liefde,
mijn hemel zonder ster! . . . .
Het avondt uit al de wolken,
nabij en ver.

○ LIEVE.

○ lieve, laat uw zuchten zijn,
en woel in weelden.
De schaduw boordt met zonneschijn
haar bonte beelden.
De merel merelt in het groen
haar lieve lusten,
en al de jonge blaren doen
alsof zij kusten.

○ zie, de zomer bloemt en bloeit
vol klare kleuren!
De wijde weide glanst en gloeit
Vol warme geuren!
De zaden bobbelen op het kruid;
de vlinders krielen;
het leven ademt leven uit.
de zielen zielen.

Kom, lieve, en laat een kus, een lach,
uw wangen droogen.
Laat blijde blauwen als de dag
uw blinkende oogen.
Kom mee, kom mede, kom, wij gaan
langs gouden wegen,
waar alle zonnen ondergaan,
den avond tegen.

En waait de wind in zwaren nacht,
door zwarte boomen;
o zijg aan mijne zijde zacht
om zoet te droomen.
Ik zal uw hangen om den hals
en waken, waken;
en niets en zal uw mondeke als
mijn lippen raken.

REGENBOOG.

't Is over! Zie, het heldert allerwegen
waar grauwe hemel grijzen hagel spoog.
De zware zeilen van de lucht bewegen
traag-waaiewaaiend open, wijd en hoog.

Nu zippelt zonlicht door een zachte regen
en toovert zilver voor het lachend oog;
op aarde daalt een wonderbare zegen
en in de verte zwelt een regenboog.

Gegroet, o geest vol leven, licht en vrijheid,
die om den hemel heen uwe armen rondt
en hem verzoenend zoent tot roode blijheid!

Wees gij getuige van ons hoog verbond
en maak door uwe heerlijke nabijheid
een nieuwe Godsvrede aan de wereld kond.

BESTORMING.

De hemelburcht valt klaterend in kloven.
Haar muren rammend dat ze vlammen spritsen,
vliegt de ijle wind in ééne vlucht naar boven
en sloopt en slecht de zwarte torenspitsen.

De zon sticht brand en schiet haar laaie schoven
ver door de wanden die de stormen splitsen,
en 't log gebouw gelijkt een reuzenoven
vol bliksemstralen en vol zonneflitsen.

Nu ligt het al in éénen gloed te gloeien,
en in de stilte ruischt het vleugelroeien
van zegeboden die de lucht doorreppen.

De hemelburcht, allengskens uitgeblaaierd,
zakt plots ineen en wordt een woeste baaierd
waaruit een nieuwe god nieuw licht zal scheppen!

OMZET U RINGS MET TULPEN.

Omzet u rings met tulpen
en hoor mijn zang.
Mijn bloemeken, zachtfulpen
is uwe wang.

Uw voorhoofd is doordronken
als van de sneeuw,
waarmeê de bergen vonken
van eeuw tot eeuw.

De zwanen zwaaien pluimen
om uwen hals,
gewasschen in het schuimen
des watervals.

Zoo vlug als die der hinde
is uwe voet;
als schaduw van de linde
uw mild gemoed.

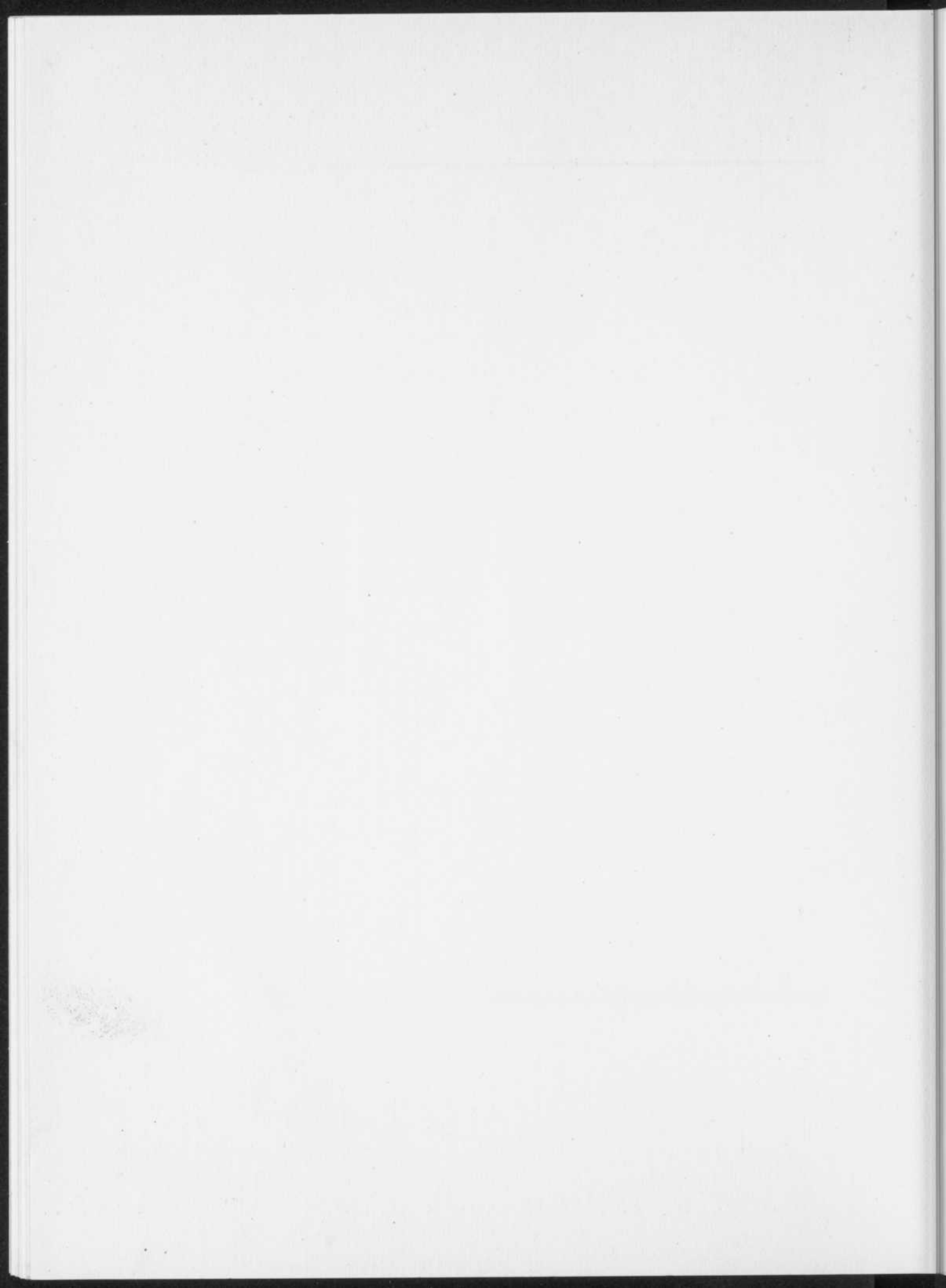
DE GURE WINTER MILDERT.

De gure winter mildert,
de beken vloeï'n,
met zonnebloed geschilderd
de rozen bloei'n.

De duivekens roekoeken
reeds omendom.
Ik zie mijn bloeme zoeken:
mijn tortel, kom.

Ik zie mijn bloeme dwalen
van oord tot oord.
Hebt gij de nachtegalen
nog niet gehoord?

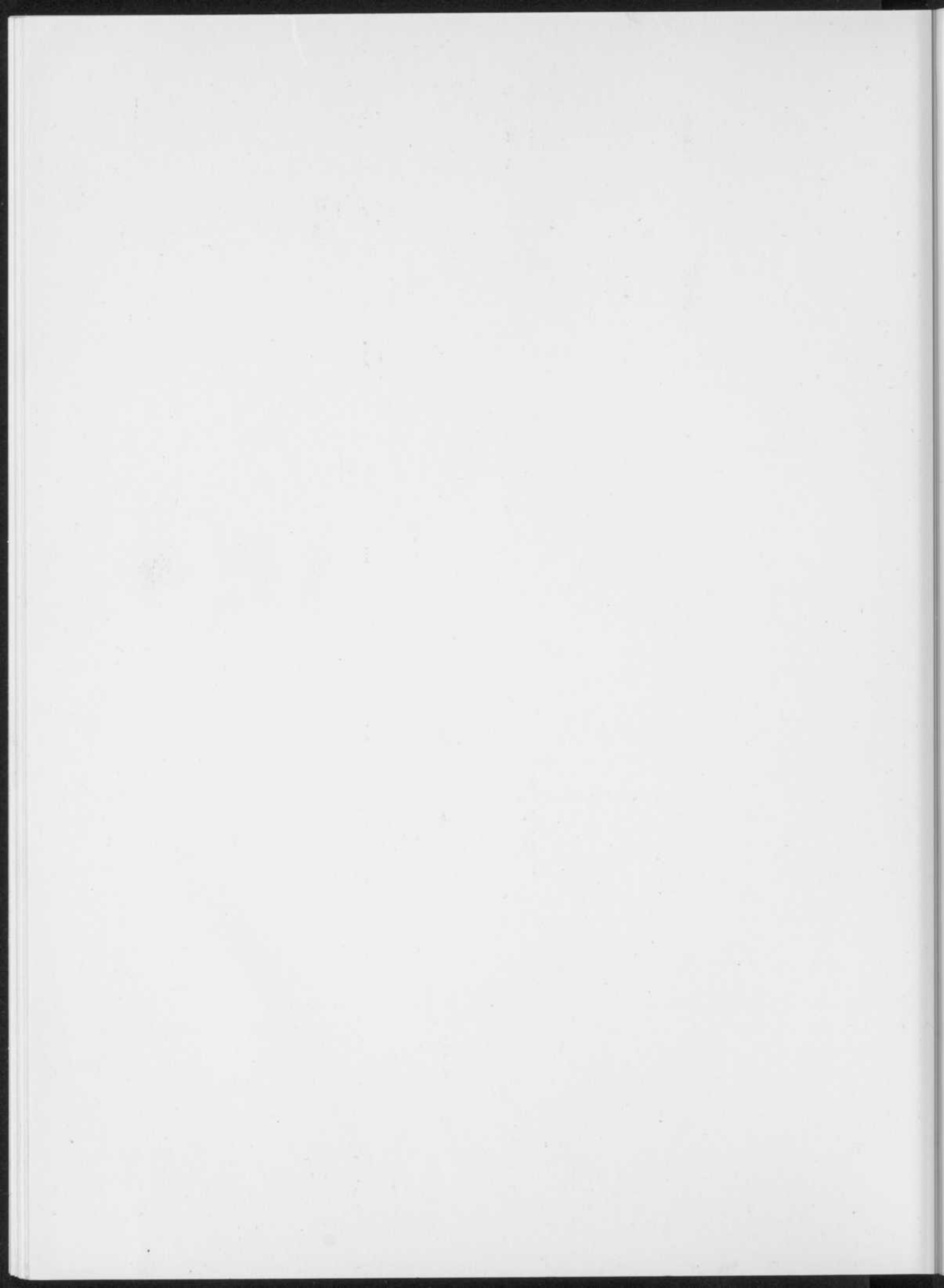
De wind zit in de aromen
der weideffleur.
Als ik te nacht zal komen,
doe op uw deur.

DE HUISKRING

RING-KING.

Hooft gij dien ronk van ijzer,
Ring-king?
nu luider, en dan lijzer,
Ring-king?
't Is in die smisse, ring-king-king,
dat ik te vrijen ging.

Het aambeeld spuwde gensters,
Ring-king;
Een meisje wiesch de vensters,
Ring-king;
en ik vergat den ring-king-king,
alom dat lieve ding.

Ik volgd' haar in de kamer,
Ring-king;
Daarnevans viel de hamer,
Ring-king;
Haar vader smeedde, ring-king-king,
zijn dochterken 'nen ring.

Hij smeedd' hem, dat hij vaste,
Ring-king;
op mijnen vinger paste,
Ring-king;
en dat er, met 'nen ring-king-king,
zijn dochterken aan hing.

Nu dicht ik voor mijn vrouwke,
Ring-king;
een aardig douw-douw-douwke,
Ring-king;
En zie, 't is van den ring-king-king,
dat ik haar wieglid zing.

GEDRIEEN.

De kamer ligt 't nieuw leven meê te leven,
vol zonneshijn.
De vreemden zijn
nu allen weg, en vader heeft daareven
zijn stoel gezet
bij moeders bed.

Geluierd nog de lenigheid der leden,
het rozerood-
e kopke bloot,
doorwoelt het kind de witte slappigheden
van kleed en borst,
en lescht zijn dorst.

Reeds grijpelen de kleverige handjes
het zacht albast
met vuistjes vast;
de tepel, in dat mondje zonder tandjes,
een rozeknop
met bladjes op.

Aan 't kussenvleeschje, pappig-week en warme,
lijmt zich in 't lang
de lieve wang;
en moeder strijkt met malschgebogen arme,
het gazig licht-
e rokje dicht.

En: „Venteke, waar zit je met je voetjes?
Het steekt entwaar
een teentje daar.
Ei, zatterikske, zeeveraarke, zoetjes! . . .
Ach, kijk 'nen keer;
't en kan niet meer.”

Het slaapt en vromer gaan die litanieën,
zoo vreemde, voor
een vreemd gehoor.
Hoe zalig, o, dus één te zijn gedrieën,
waar 't kleinste wis
't bijzonderste is.

En God! hoe arm, den rijkdom niet te weten
van 't diepste, dat
't gevoel bevat;
en niet zijn oog te hebben blij gekreten
in de innigheid
waar liefde schreit!

ROOD PIOENEKE.

Rood pioeneke,
lief kapoeneke,
ei, daar ligt ge losgespeld,
vroom te wroetelen,
hoog te voetelen,
klaar van leute en klein geweld.

Zwemmend puiteke,
kletsekuiteke,
met uw knietjes wijd verscheên,
kom ik kriebelen,
schielijk wiebelen,
schielijk schobben ze overeen.

En ge wikkelt u,
wringt en wrikkelt u,
't rozig lijfje in bloemig bloed,
en ge kraait er bij,
lieflawaait er bij,
dat geen haantjen het zoo doet.

Rood pioeneke,
lief kapoeneke,
Wist ge wat ik zottelend zeg, —
't rijpt tot verzekens,
zoete kerzekens,
die 'k voor u van kante leg.

MOEDERKE ALLEEN.

Wie zal er ons kindeke douwen
en doet het zijn moederke niet?
Wie zal er zijn dekentjes vouwen,
dat 't schaarsch door zijn holleke ziet?
Kleine, kleine,
moederke alleen,
douw-douw-douwderideine,
kleine, kleine,
moederke alleen,
kan van uw wiegske niet scheên.

Wie zal naar ons kindeke kijken,
dien bleuzenden stouten kapoen?
Wie zal er zijn hemdekens strijken,
zijn haarken in krullekes doen?
Kleine, kleine,
moederke alleen,
douw-douw-douwderideine,
kleine, kleine,
moederke alleen,
kan van uw wiegske niet scheên.

Wie zou voor ons kindeke derven
haar laatste kruimelke brood?
Wie zou er, wie zou er voor sterven,
en lachen op kind en op dood?
Kleine, kleine,
moederke alleen,
douw-douw-douwderideine,
kleine, kleine,
moederke alleen,
kan van uw wiegske niet scheên.

MIJN KLEEN, KLEEN DOCHTERKE.

Gelijk een daske zijt ge dik,
gelijk een kwartelke van kwik,
gelijk een moorke soms zoo zwart,
mijn kleen, kleen dochterke, mijn hart!

Maar nu gewasschen je daar zit,
daar is geen engelke zoo wit,
daar is geen lammeke zoo zoet,
mijn kleen, kleen dochterke, mijn bloed!

Ik hef je op de okselkes omhoog,
ik zie een sterreke in elk oog,
en voor mijn armoê word ik blind,
mijn kleen, kleen dochterke, mijn kind!

HET WAFELETERKE.

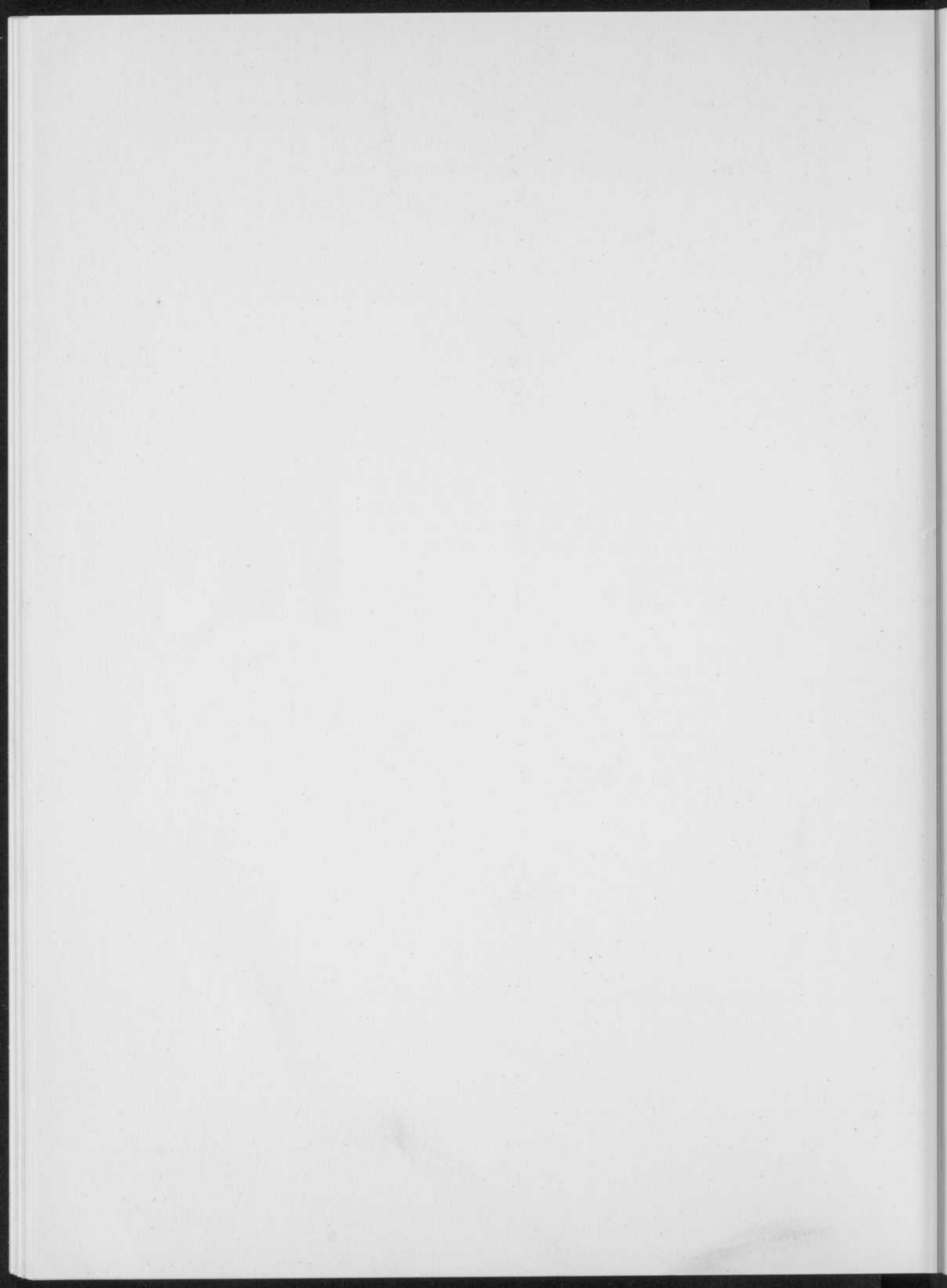
Heel alleen aan 't tafelke,
eet ons kindje een wafelke.
Hapt alhier een hoekske,
boter vlect zijn doekske.
Gaapt en bijt alginder,
weer een putteke minder.
Dan in 't wilde, zeere, zeer,
altijd voort en altijd meer:
Wafel in zijn handekes,
wafel in zijn tandekes,
en zijn gretige oogskens gaan
naar het bord waar de ander staan.

HEMEL-HUIS.

D oor mijn woning
speelt een zonnig licht.
'k Voel me een kleinen koning
in mijn grooten plicht:
Vrouw en kind te schragen
op mijn sterke jeugd;
en ze hoog te dragen
in mijn vreugd!

Daar, op 't schouwke,
prijkt mijn eenig kruis.
Wees mijn engel, vrouwke,
wees mijn hemel, huis.
Wees mijn stoutste roemen,
wees mijn zoetste troost,
frissche levensbloemen,
krachtig kroost.

O, mijn kindren!
Graaggebroken brood!
Zou 't geluk vermind'ren
waar de last vergroot?
Zou men armoe lijden
om een mondje meer?
Och, waar menschen strijden,
helpt de Heer!

VOOR HET VOLK

IK BEN VAN DEN BUITEN.

Ik kreeg van mijn ouders,
van ieder mijn part;
van vader mijn schouders,
van moeder mijn hart.
Ik vocht om mijn stuiten
met zuster en broêr.
Ik ben van den buiten,
ik ben van den boer!

Bij d'eigensten pachter,
eerst koeier, dan knecht;
mijn klakke van achter,
mijn hoofd immer recht;
zoo dien 'k om mijn duiten,
en teer op mijn toer:
Ik ben van den buiten,
ik ben van den boer!

Ik zout en ik zaaie,
ik eg en ik ploeg;
ik mest en ik maaie,
ik zweet en ik zwoeg;
ik klets op de kluiten
en glets in de moer:
Ik ben van den buiten,
ik ben van den boer!

En hebben de zeisens
gezinderezint;
de mallende meisens
de wagens gepint;
dan zit ik te fluiten
van boven op 't voer:
Ik ben van den buiten,
ik ben van den boer!

DE ZWINGEL.

Roef, roef!
de winter waait!
Roef, roef,
de zwingel draait!
Een krote plakt aan 't muurke
van 't witsneeuwde ovenbuurke.
Roef, roef,
de zwingel draait zoo droef.

Roef, roef!
rep been en arm!
Roef, Roef!
ons volk is arm!
Mijn vader heeft gezwingeld;
zijn hand met bloed gesingeld.
Roef, roef!
de zwingel draait zoo droef.

Roef, roef!
mijn vaders stem!
Roef, roef!
ik vlieg tot hem!
Mijn doode vader, vrede;
uw zoon verstaat uw bede.
Roef, roef!
de zwingel draait zoo droef.

DE ZEELDRAAIER.

Miele-Miele-Mielke,
draai maar aan uw wielke;
draai maar dat de bosse kriept,
draai maar dat de peze piept.
Miele-Miele-Mielke,
draaien is uw stielke;
Miele-Miele-Mielke is fraail
Mielke, draail

Miele-Miele-Mielke,
draai maar aan uw wielke,
vlugger dat ik vlugger spin,
aanzelend mijn broodje win.
Miele-Miele-Mielke,
met uw linnen kielke,
Miele-Miele-Mielke is fraail
Mielke, draail

Miele-Miele-Mielke,
draai maar aan uw wielke,
dol, zoolang uw leven duurt,
tot de groote Baas u huurt.
Miele-Miele-Mielke,
met uw zuiver zielke,
Miele-Miele-Mielke is fraail
Mielke, draail

HET LIED DER TERWE.

Heerlijke terwe,
siersel der aarde,
goud in uw verwe,
goud in uw waardel
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

Waaï in de winden,
straal in de zonne,
edelgezinden
eeuwige wonne!
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

Maaïers, de zeïsens,
hecht in de handen!
Volgende meisens,
bindt uwe banden!
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

Bundels en schooven,
wagens die kraken,
voeren tot boven,
boomen en daken!
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

Handen die zwaaien!
Herten ten hoogsten!
Zalig die zaaien,
zalig die oogsten!
Heerlijke terwe, vroomheid en vreugd!
Rijk is de boer als de terwe deugt!

DE DUITSCHE HOORNEN.

Hooft gij de duitsche hoornen toeten,
hoort gij de pijpers in 't gehucht?
Werpt nu de klompen van de voeten,
werpt nu de voeten in de lucht!
Jongens en meisjes,
meisjes en jongens,
jongens en meisjes van 't gehucht!

Heupjeswiegend vooruitgetreden,
Jan naar Jelle, Trien naar Pier!
Vat uwe maatjes om de leden,
draait en zwaait in hupschen zwier.
Jongens en meisjes,
meisjes en jongens,
jongens en meisjes van plezier.

Zou men niet mogen een glaasje drinken?
Heeft men daarom den drank in 't hoofd?
Zou men niet mogen een meisje winken?
Heeft men daarom den trouw beloofd?
Jongens en meisjes,
meisjes en jongens,
jongens en meisjes, hoofd bij hoofd!

VOOR HET VOLK

Zie maar die oudjes lachen, lonken,
zaten niet altijd zoo gerust.
Hebben gedanst en ook gedronken,
hebben gevrijd en ook gekust.
Jongens en meisjes,
meisjes en jongens,
jongens en meisjes, jeugd is lust!

Eer de pijpers en hoornen zwijgen,
gaan de paren niet uiteen.
Hupsa! die geen lief kan krijgen,
moet maar dansen op één been.
Jongens en meisjes,
meisjes en jongens,
jongens en meisjes, nog niet scheên!

DORSCHERSLIED.

Vlegels op, en vlugge,
Plofl
Kromt uw nek en rugge,
Plofl
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Beukt de vlakke vloeren,
Plofl
Maakt ze rijk, de boeren,
Plofl
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Vult de diepe zakken,
Plofl
O, de boer zal bakken,
Plofl
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Geld en drank en eten,
Plofl
Alles nauw gemeten,
Plofl
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

VOOR HET VOLK

Kaf dat kunt ge krijgen,
Plof!
Om d'r op neer te zijgen,
Plof!
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

Vlegels op en vlugge,
Plof!
Kromt uw nek en rugge,
Plof!
Niets voor 't huis en al voor 't hof!
Vlegelt dol en dof.

MOLENAARS DOCHTERKEN.

Molenaars dochterken klimt op den hil;
't molentje draait en mijn hart staat stil.
Draaiende molen, draaiende deern,
'k zie je te geern, 'k zie je te geern.
Ach, ze stappen een steile baan,
die met hun hart naar den molen gaan.

Fel is de westwind, snel is de wiek,
bijster mijn oog en mijn hart is ziek.
Draaiende molen, draaiende deern,
'k zie je te geern, 'k zie je te geern.
Ach, ze zwoegen zoo zwaarbelâân,
die met hun hart naar den molen gaan.

Hoort gij dat kreunen? Het kraakt zoo hard.
Tusschen twee steenen maalt ge mijn hart.
Draaiende molen, draaiende deern,
'k zie je te geern, 'k zie je te geern.
Ach, ze krijgen maar gruis voor graan,
die met hun hart naar den molen gaan.

VLAAMSCHE KERMIS.

Bezem uit! 't Is kermis!
Knechten, meiden, vrouwen, mans,
heel de bonte zwerm is
lustig aan den dans.
Een ander groep aan tafel
eet visch en worst en wafel.
Oudwifje schinkt,
oudventje drinkt,
oudliedje deunt en klinkt:
Ha!
Niets zoo leutig-fraai en frisch
als bezemboerenkerremis!
Niets zoo leutig-fraai en frisch
als 't Vlaamsche leven is!

Zonder wufte poeders
zonder valsche lok in het haar,
schoon gelijk uw moeders
over dertig jaar,
Mijn blonde, ronde deernen,
blauwe oogen lijk lanteernen!
Een mond beroosd,
een wang, die bloost,
een borst die zuchtjes loost.
Ha!
Niets zoo leutig-fraai en frisch,
als bezemboerenkerremis!
Niets zoo leutig-fraai en frisch
als 't Vlaamsche leven is!

Kerels, kloek als eiken,
roode guit en bruine kwant,
treden voor en reiken
kluchtig u de hand.

Nu draven lijk de veulens!
Nu draaien lijk de meulens!

Totdat ge hijgt,
terneder zijgt,
en warme kussen krijgt.

Ha!

Niets zoo leutig-fraai en frisch,
als bezemboerenkerremis!

Niets zoo leutig-fraai en frisch
als 't Vlaamsche leven is.

Trouwt en kweekt ge kindren
wordt ge van den ouden tijd,
komt geen jonkheit hindren
als ze speelt en vrijt.

Oudmoederke en oudmanneke,
kruipt dichter bij het kanneke,
en drinkt verheugd,
op al dat deugt,
op oude en jonge jeugd.

Ha!

Niets zoo leutig-fraai en frisch
als bezemboerenkerremis!

Niets zoo leutig-fraai en frisch
als 't Vlaamsche leven is!

LAPPER KRISPIJN.

De schoentjes gaan er met paren,
en jammer, de menschen ook.
't Verstand komt niet vóór de jaren.
De liefde? Wat vuur en wat rook!
Ach, wisten 't de vliegende gaaien,
ze werden 't vrij leven niet moe.
Ik zitte mijn schoentje te naaien,
en trekke mijn draadje toe.

Hoe groeide uit dat lustige Grietje,
die knorrige, dolle katijf?
Een lief als een hemelbietje!
En nu zoo een duivelig wijf!
Vandaag al de winden aan 't waaien;
en morgen noch ba, noch boe.
Ik zitte mijn schoentje te naaien,
en trekke mijn draadje toe.

Wat heb-je aan die pinten, die pijpen?
Neem liever een druppel, een dop!
Ei, moet-je dat elsen weer slijpen?
Jees-Christus, wat eewig geklop!
Ik mag me noch roeren noch draaien.
't Is al verkeerd wat ik doe.
Ik zitte mijn schoentje te naaien,
en trekke mijn draadje toe.

VOOR HET VOLK

Nu zit ze de passie te preeken,
bij Anneken van den gebuur.
En, lapper, geen woordje te spreken,
is 't eten te zout of te zuur.
Straks komt ze mij kozen en aaien,
of zoeken naar bezem of roë.
Ik zitte mijn schoentje te naaien,
en trekke mijn draadje toe.

Weet iemand — daar valt mij alweder
dat schoenmakersraadselken in —
't Verschil tusschen wijven en leder?
Voor mij is het klaar gelijk tin.
De wijven zijn vellen van haaien,
en leder is vel van de koe.
Ik zitte mijn schoentje te naaien,
en trekke mijn draadje toe.

ADESTE.

Het klinkt e klêe klokske
te nacht.
Het vliegt e wit wit vlokske,
heel zacht.
En mannen gaan, en mantels gaan,
met lappen en met kappen aan:
Adestel

De kandelaars en keerskes
zien vroom,
op 't Kindeke van tweerskes
op stroo.
En nauwlijks terdt, die nader terdt,
dat 't Kindeke niet wakker werd':
Adestel

Geen andere geruchtjes
benêen,
dan ademkes en zuchtjes
en bân.
Tot helgetaald en hooggetaald,
een stemmeke uit den hemel daalt:
Adestel

DE GILDE VIERT.

De gilde viert, de gilde juicht.
Wat zit gij daar en blokt en buigt
nog over uwe boeken?
De wijsheid ligt maar in de kan;
die ze elders zoeken wil, die kan;
doch laat hem, laat hem zoeken.

Het beste biertje lust hem niet;
het liefste liedje sust hem niet;
het mooiste meisje kust hem niet.
Hoog het glas, hoog het hart, hoog het lied!

De beker ruischt, de beker schuimt,
sa, makkers, frisch en opgeruimd,
het glas aan uwe lippen!
Die op zijn kamer koekeloert
en geestversnipprend dwaasheen snoert
drink' water als de kippen.

Het beste biertje lust hem niet;
het liefste liedje sust hem niet;
het mooiste meisje kust hem niet.
Hoog het glas, hoog het hart, hoog het lied!

Het pijpken damp't in monkelmond
en spreidt wellustig in het rond
studentikoze geuren.
Die steeds aan perkamenten kluijft
en perkamenten reuken snuijft
krijgt perkamenten kleuren.

VOOR HET VOLK

Het beste biertje lust hem niet;
het liefste liedje sust hem niet;
het mooiste meisje kust hem niet.
Hoog het glas, hoog het hart, hoog het lied!

De gilde juicht, de gilde viert!
Hoeral de pet omhoog gezwierd,
en nog eens hard geklonken!
De blokker ligt reeds, log en loom,
gekweld door naren blokbersdroom,
met droge keel te ronken.

Het beste biertje lust hem niet;
het liefste liedje sust hem niet;
het mooiste meisje kust hem niet.
Hoog het glas, hoog het hart, hoog het lied!

ZAGERS.

Met woest
gerucht,
in 't noest
gehucht,
daar hoor ik, zindrend op gezang,
een zage dagen lang.

Bezie
dien ruk,
dat knie-
gebuk,
en overhands, zoo klein, zoo groot,
die twee, lijk Tijd en Dood!

Omhoog
hun zaag,
omlaag
hun zaag,
die tanden toont, bij elken terd,
al bijtend in het berd.

En stam
na stam,
en boom
na boom,
en beuk, èn berk, èn eik, èn olm,
't valt al in plank en molm!

Zoo wordt
en stort
een pracht-
geslacht,
een boom, een bosch, een huis, een staat,
tot molm in stof vergaat.

MENSCH ZIJN.

Waar mensch den mensche wolf is,
waar volk den volke vee;
waar, huilend, wie maar golf is,
wil schuimen boven zee;
Daar perst men paarl uit traan en bloed,
heet zwakheid kracht, en lafheid moed,
en wie een hals drukt met den voet.
nékplooit gedweel

Moet eerlijk altijd arm zijn?
En machtig altijd slecht?
Vijandig hoofd op arm zijn,
en 't leven een gevecht?
Zal nooit, in grootsche harmonie,
het menschdom – kracht, gevoel, genie –
al, man bij man, en knie aan knie,
réchtstaan voor recht?

Zie, de aarde is aller moeder!
Zij wil noch slaaf noch heer.
Haar kind te zijn, o broeder,
is de eerste en de opperste eer.
Want heilig is haar schoot genoeg,
haar handen breken brood genoeg,
wij zijn, en dat is groot genoeg,
ménsch, mensch, niets meer!

HET LIED VAN DEN ARBEID.

Zanger en schilder, zoeker en vorscher,
gij, die beitelt en tempels bouwt;
visscher en roeier, delver en dorscher,
gij, die bakt en slacht en brouwt;
looier en lapper,
kuiper en tapper,
wever en naaier,
zager en draaier,
hoefsmid, ploegsmid, en, nog Forscher,
gij, die in dokken en mijnen sjouwt —
werpt u vooruit en 't feest begonnen!
Zwaait met vlaggen en brandt kanonnen!
Stedeling, dorpeling,
trotsche verworpeling;
kroont met ijzer
den Arbeid Keizer!
Voert zijn wagen door markt en kerk!
Hem is de kracht, de moed, het werk!
Hem is het land, hem is de zee!
Vlaanderens volk, Hoezee!

VOOR HET VOLK

Brengt uw vrouwen en zoete verloofden,
zonen en dochters, brengt ze hier!
Steekt uw kindeken over de hoofden
dat het zijn armkens zwaaië en tier!
Stoetsgewijs stappend,
handenklappend,
dansend en springend,
lachend en zingend,
juichend, joelend, dolverdoofden,
razend van vreugd en machtig fier —
Werpt u vooruit en 't feest begonnen!
Zwaait met vlaggen en brandt kanonnen!
Stedeling, dorpeling,
trotsche verworpeling;
kroont met ijzer
den Arbeid Keizer!
Voert zijn wagen door markt en kerk!
Hem is de kracht, de moed, het werk!
Hem is het land, hem is de zeel!
Vlaanderens Volk! Hoezeel!

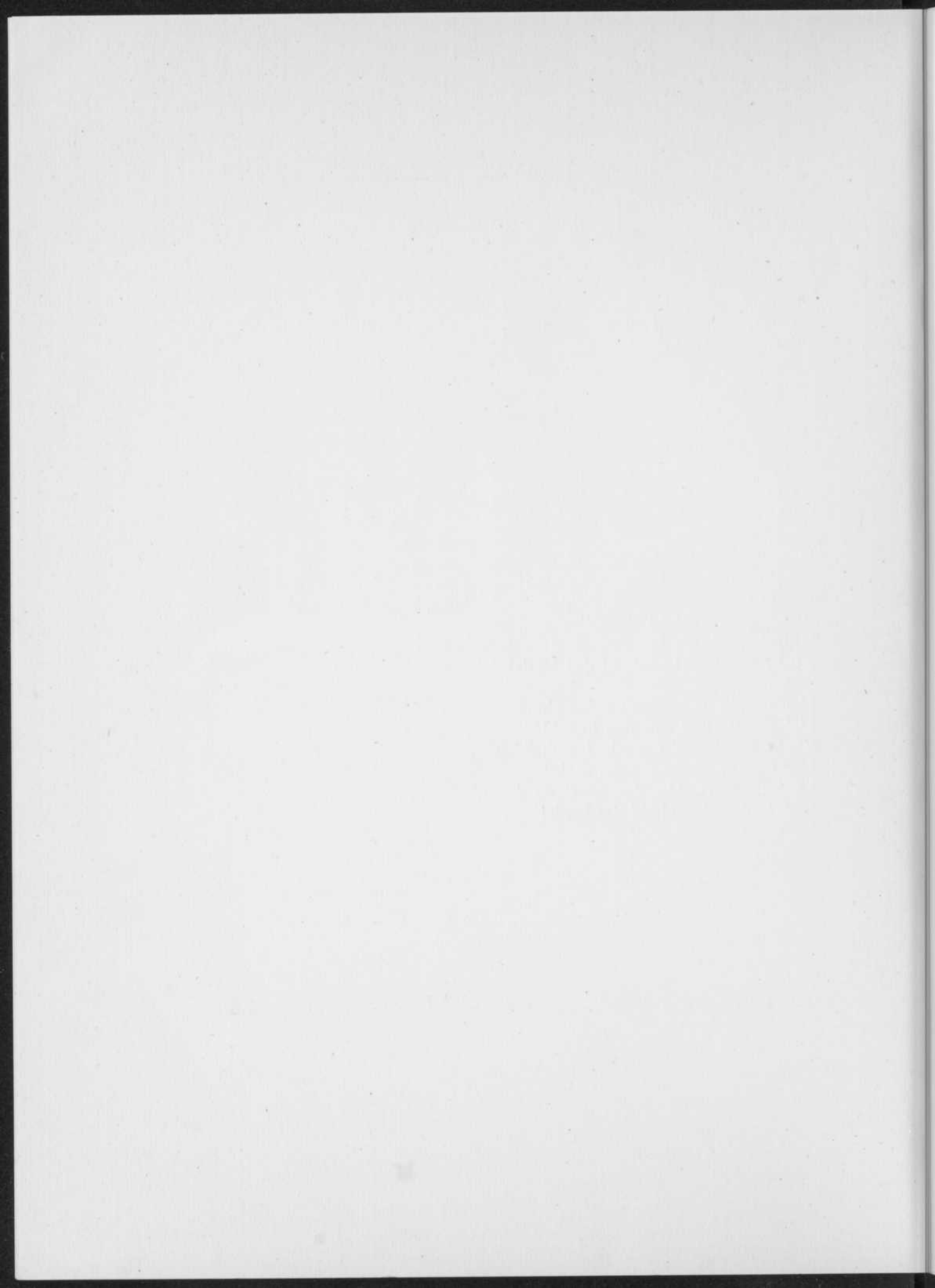
LIEDEREN, LEEFT!

Liedereren, oud als het volk is,
liederen, jong als mijn hart,
klaar, als de zon uit de wolk is,
luid, als de vreugd uit de smart –
Leeft in de sterkte, den gloei en den glans,
leeft in de schoonheid des lands!

Ruischt met den zwier van de haver,
riekt met den geur van het hooi;
springt met den boer op zijn draver,
lacht met de meisjes in tooi!
Juicht om de sterkte, den gloei en den glans,
juicht om de schoonheid des lands!

Heft die daar hurkt in het lijden,
hoog in de kracht van uw vreugd!
Leert hem, in dagen van strijden,
daden van manlijke deugd!
Wijst hem de sterkte, den gloei en den glans,
wijst hem de schoonheid des lands!

Heisa, mijn lied van den dorscher!
Heisa, mijn lied van den knecht!
Klinkt, en de vuisten zijn Forscher,
klinkt en de koppen gaan recht!
Leeft in de sterkte, den gloei en den glans,
leeft in de schoonheid des lands!

TOORTSEN

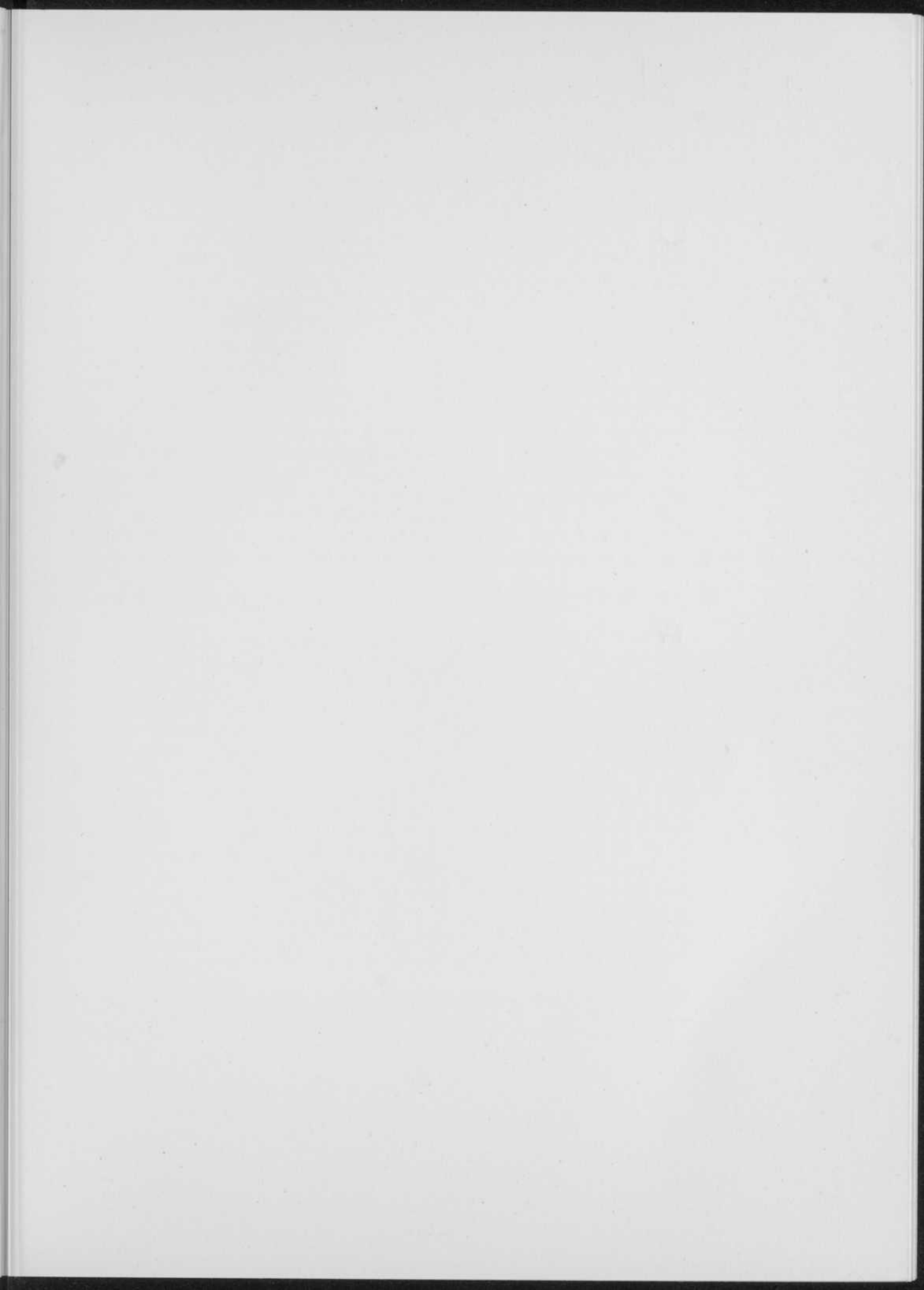

MIJN MOEDER.

Mijn moeder was een heilige vrouw –
o daar ligt blijdschap in dien rouw –
Mijn moeder was heilig, en rein, en zoet
als de melk van haar borst . . . O mijn moeder was goed.
En schoon, schoon oud! Niet één groef in haar wang,
haar oogen al ziel en haar woorden al zang!
Gij hoordet, gij zaagt haar, en vroegt, mijn vriend:
Ach, jongen, waar hebt gij zoo'n moeder verdiend?
En toch, gij wist nog niet half wat zij deed
uit verborgen zorgen; hoe hard zij streed
in de nederigheid van haar weduwsmart
met een roos op 't gelaat en een doorn in het hart!
Haar kinderen schonk zij het brood uit haar mond,
tot het laatste bloed uit haar warme wond . . .
Mijn moeder! . . . Zoete gedachtenis,
beheersch wat er goeds in mijn leven is.

DE LUIAARD ALLEEN.

De luitaard alleen verdient geen brood.
Ook 't varken is lui, maar het voedt gedood.
Wat maakt gij beneden de zwijnen nest
en wroet en vervalt in uw eigen mest?
Er uit! Of ik sla met deez' harden doorn!
Plant erwten en koolen, oogst bieten en koorn! . . .
Als de zoon des velds, met bloote borst,
de tarwe maait of laadt of dorscht,
als de zeis hem gloeit in de forsche greep,
als hij rukt dat het snijdt aan den kempen reep
Of ploft met den vluggen vlegel, kijkt
hoe de arbeid de spannende spieren verrijkt
met leniger schoonheid; merkt en beseft
hoe de glans van het alm den mensch verheft.
Op! recht door de wereld, geen ander tot last,
en eet als gij werkt en werkt gij niet, vast!

OP DRABBIGEN BODEM.

O_p drabbigen bodem wankt een paleis.
 De gevel is mooi, het dak naar den eisch,
 en fraai zijn de toppen der torens. Doch
 beneden gebruikte de bouwheer bedrog:
 de grondvesten kunnen 't niet houden. Welhaast,
 als water het beukt of een wervelwind blaast,
 ontstelt het en stort als een poppenhuis
 tot balken, splinters en schoppen gruis.
 O broeders, die boven het zinkend puin
 een bouw wilt verheffen van blijvend arduin,
 wat baten uw zuilen, wat boog op boog,
 wat koepels opbarmende hemelhoog,
 als de laagste lagen, ondiep, onvast,
 wegdaveren met hun pralenden last?
 Paleis noch tempel noch troon zal staan,
 zoolang er daaronder van honger vergaan.

WAT DOEN WIJ VOOR U.

W_{at} doen wij voor u, arm Dietsch, arm Dietsch?
 Veel vragen, veel klagen, en verder niets.
 Met lappen en lompen van wet op wet
 wordt een schittergewaad u aaneengezet,
 het pak van harlekijn! O spijt, o spot!
 Zit liever naakt dan in 't kleed van den zot.
 Zit liever ten gronde in uw grootsche grief
 dan te gaan door uw land met een bedelbrief.
 Eén dag nog, en 't volk, met mantel en kroon,
 baant stormenderhand u den weg tot den troon.
 Er uit de bijzit, de vreemde, het Franschl
 De kinderkamer, de poppendans.
 Een kranige daad, een krachtige schop . . .
 Waar zijn ze nu, bijzit, kamer en pop?
 In uw eigen huis zijt ge minder dan iets,
 maar morgen zijt ge alles, o moeder, Dietschl!

DOOD AAN DEN DOOD.

Dood aan den dood, aan den haat, aan den worm!
Al wezen ontvouwt zijn krachtigsten vorm!
Lijk het hart van de bloem dat het hart van den mensch
in schoonheid ontgloeie en vlamme eer het slens'!
Niets sterve of het hebbe volledig geleefd;
volvoelend toch eenmaal geweend en gebeefd
uit meer dan wanhoop, woede, pijn;
toch eenmaal om de enkele vreugd van het Zijn!
De bliksmende lach des regendrups,
het wonder geneucht der kruipende rups
die schielijk ontvlerkt tot vlinder, de kreet
der gevangene vlieg die vlucht door een reet
van uw webbe, o spin, en uw eigen blij bloed
wanneer ik u schoonende schud van mijn voet,
dat alles doorhuivert me, ontzaggelijk diep,
en ik juich in het Licht dat het leven eerst schiep.

KOM BIJ, MENSCH.

Kom bij, mensch, door den mensch verduwd,
gegroot van ver en nog verder geschuwd,
gij, wroeter, donkere, niemandsvriend,
gebeenderd machien dat machienen dient.
Kom bij met uw voet die den omweg zoekt,
uw bitteren mond die om voedsel vloekt,
uw armen die hangen, uw vuist als een knods,
uw kracht van stier, uw geduld van rots —
Kom bij! Geen heerlijk handgebaar,
geen gloed in een kleur, geen klank op een snaar,
noch lichaamslijnen, noch oogenglans,
noch kunst noch schoonheid leer ik u thans.
En ook geen lied! . . . Ik leer u den schreeuw
van den hongrigen dorstigen razenden leeuw,
die den schrik verspreidt en de wildernis
in het oord waar de weelde der wereld is.

HET HECHTSTE DER VRIENDSCHAP.

Het hechtste der vriendschap, de trots der trouw,
hij staat voor het aambeeld, hij troont op 't getouw.
Een arme aan woorden! Maar 't woord, dat hij geeft,
is vast als het stuk dat hij hamert of weeft.
O man des vernufts treed voor, treed voor,
een bleeke figuur naast dien krachtigen moor;
beleer hem en stel hem voor ons, vernieuwd,
een gloeistof waar gij vormen in hieuwt.
Leg uw zachte hand in zijn harde hand —
geen rijkdom is roem en geen armoed schand —
dat ze sluiten als middeleeuwsch metselwerk,
den regen, de stormen, en de eeuwen te sterk.
Leg uw zachte hand in zijn harde hand,
dan zal geen schokken u scheiden, want
waar haat verdwijnt en liefde heerscht,
wordt God geboren en mensch voor 't eerst.

IS 'T NOORDEN HET HOOFD.

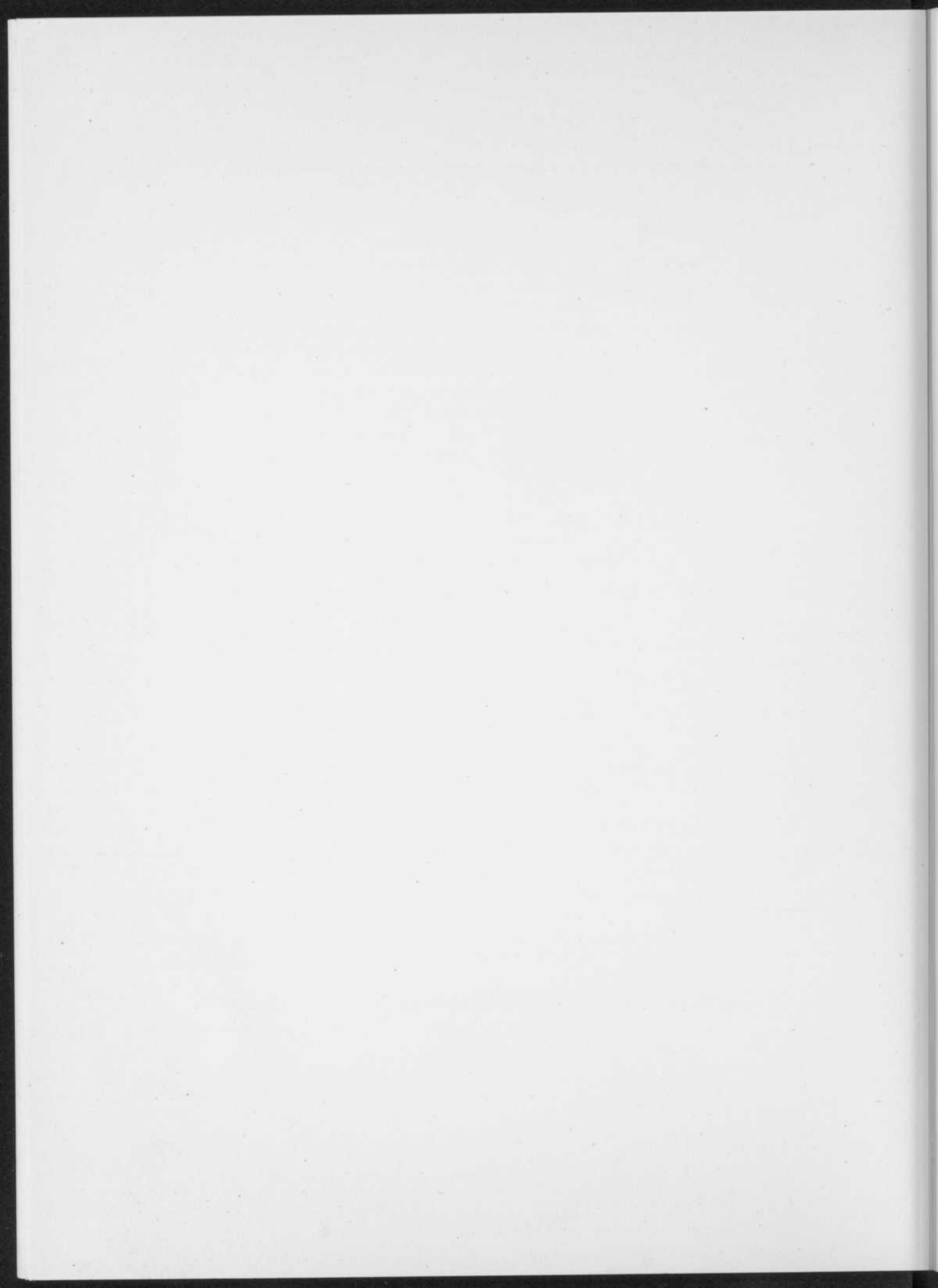
Is 't Noorden het hoofd met het kloek verstand,
het Zuiden is 't harte van Nederland.
Het warme, klare, kloppende bloed,
de geestdrift, de hartstocht, de overmoed.
Torsend en volgend zijn vlag in den wind,
met den arm des mans en het oog van het kind,
hoogop, zoo stappen we, in ruischende vreugd,
den jubelzang voor aan zijn eeuwige jeugd!
O gotische bouwen, land des Leeuws,
grootsch volk, zoo eenvoudig, echt middeleeuwsch,
zoo rein in uw ruwheid, zoo goed in uw kracht,
wees Gent weer en Brugge voor 't nieuwe geslacht,
dat de kleine der aarde die lijdt en strijdt,
herkent wat gij waart in hetgene gij zijt:
Een baak in het stormweer lichtend aan 't strand,
een klok die luidt als de wereld brandt.

UIT DE DIEPTEN

UIT DE DIEPTEN

MOLENBEELD.

M olen draait ten hemel op,
molen draait ter aarde neer,
molen met een kruis er op,
ach, mijn hart doet zeer.

Zwaai ik met één arm omhoog,
'k zink al met ander laag.
Hartstocht, die het zeil doorvloog,
blaast nu hijgend traag.

Moet ik, steeds in de aarde vast,
Strekken naar den hemel heen,
molen, draag uw kruis en last
trotsch alleen.

WILDE ROZENBOOM.

W ilde rozenboom
mijnes harten,
droom den rooden droom
van uw smarten.

Bloei; die nijgen naar uw pracht,
zullen nauw vermoeden
dat er pijn ligt in uw dracht
en uw bloemen bloeden.

Wie voor maagdenrust verkoos
moederzorg die griefde,
draag' haar lijden als een roos
schoon in liefde.

UIT DE DIEPTEN

LAAT MIJ DEN NACHT TOT VRIEND.

Laat mij den nacht tot vriend; de nacht is goed;
de sterren zijn ver en het duister zoet.

Laat mij den nacht tot vriend en rust in rouw,
dat ik hoor op mijn hart het geklop van mijn vrouw.

dat ik hoor haar vermaan, verneem haar troost,
haar liefde tot mij en haar angst voor haar kroost.

Laat me den nacht tot vriend; de dag is wreed.
Te nacht komt mijn doode en sust mijn leed.

HET LAND LIGT STIL.

Het land ligt stil en de stroom;
er waait noch wolk noch boom;
de lucht is een blauwe pracht;
de dag komt zoo bij als de nacht.

Nooit zag ik mijn ziel zoo vroom;
er waait noch wolk noch boom;
en rustig drijft door het riet
mijn helder en schoon verdriet.

GRAUW VAN WEEMOED.

Grauw van weemoed en verveling,
als het mijn gedachten brachten,
zonder schaduw, zonder speling,
staan de beelden die ik schep.

Valt mij niet om liedren lastig,
of geveinsde vreugden deugden.
Lijk het leven onstandvastig,
deel ik, doelloos, wat ik heb,

Wis, zij hoopten heel wat blijders
die mijn eerste woorden hoorden;
doch bevrienden en benijders
gun ik recht op heel mijn hart.

Zoo der vlieren wit geschitter
op het groen der tuinenkruinen.
Morgen zijn hun bessen bitter
en hun zware zwier is zwart.

NACHT IS ZACHT.

Nacht is zacht gelijk een vrouw.
Nacht is rust, beraad, berouw.
Nacht vereffent alle schuld
waar de dag zich mee verguldt.

Ach, het stralen ben ik moe.
Zijg, o duister, naar me toe;
dat ik eenzaam vroom mag zijn
in de omarming van de pijn.

VELEN ZIJN BEGRAVEN.

Velen zijn begraven
die niet alles gaven
wat hun hart besloot.
Velen die daar leven
hebben niets te geven,
armer nog dan dood.

Zucht naar 't onbekende
voer ons uit de ellende
van een leêg bestaan,
eer wij doelloos drijven
waar de boozen blijven
en de beste gaan.

AANSCHOUW DEN DAUW.

Aanschouw den dauw op jong plantsoen,
zacht-donkerwit op donkergroen,
teergrijs op grauw.

Klein, kleine, fijne, drop op drop,
met in de plooi een zwaren knop;
aanschouw den dauw.

Aanschouw den dauw vóór dag en gloed.
Gelijk de frischheid van 't gemoed
verdamp't hij gauw.

Straks breekt de zon door boom en heg
en kust en brandt uw paarden weg . . . .
Aanschouw den dauw.

WIE DAAR HOUDT VAN STADSGEWEMEL.

Wie daar houdt van stadsgewemel
loopt in 't blakke veld verloren,
ruikt geen bloempje, kent geen heester,
hoort geen vogel goed.

Wie daar houdt van stadsgewemel,
noch de populier ten hemel,
noch de schelf, dat huis van koren,
noch de hengst, der weide meester,
sterken zijn gemoed.

Of met vuur en kleurgesprenkel,
herfst het landschap op doet gloren,
onder goud tot aan den enkel
loodt zijn loome voet.

Gij dan, die tot kwaad bekwamer,
noô naar vrome liedren luistert —
zie, de zon al grootgeduisterd
laat den avond over 't land —
wuftling, blijf op uwe kamer
achter roode rolgordijnen,
waar de fletsche lampen schijnen
en de kachel brandt.

UIT DE DIEPTEN

FRISSCHE MORGEN.

Frische morgen,
zacht geruisch.
Uit de zorgen
groent mijn huis.

Over schaduw
stroomt het licht
als genade u
voor 't gezicht.

Goudblaân wieglen
uit 't geboomt.
Vijvers spieglen
wat gij droomt.

HERFSTZEGEN.

Herfstzegen. Ver en heinde
een stille pracht van boomen.
Bewaasde weiden droomen
en donker wordt verwacht.
In vromend zoet gebeuren
verheimlijken de kleuren
vergroeien grond en gracht.
En alle zoen is zacht:
een vrede ver en heinde;
de zomer voelt zijn einde
en de avond raakt den nacht.

HERRIJZENIS

Zoo u de hand van het noodlot raakte,
moet gij dan eeuwig, stom als een beeld,
omfloersd, aan kracht en schoonheid armer,
staren en staren met oogen van marmer?
Vreugd, die ons menschen uit menschen maakte,
heilige, machtige, moedernaakte,
vreugd, die vereenigt wat smart verdeelt,
straal het brein en het bloed ons warmer.

Telker ure, te kwader, te goeder,
baart het leven des levens schoon.
Geen blad, geen druppelken valt te kwiste,
dat zijn eigene roeping miste.
O natuur is een zorgende moeder!
Doornengekroonde, hartverbloeder,
hebbe uw kreunen geen schijn van hoon,
of zij, u vormende, zich vergiste.

Huppelt ook niet de zwakgeboorne?
Zoekt niet de blinde zon op zijn pad?
Vinden wie oud en derf en deerlijk
't brijzelken brood niet ruim begeerlijk?
Gij dan, die als kunstverkoorne,
uit der weelden stroomenden hoorne
bloemen en vruchten voor 't grijpen hadt,
klaag niet – kort was uw heil, maar heerlijk!

UIT DE DIEPTEN

Toen gij met trillers en tierelieren,
leeuwerik, luid naar de hoogte drongt,
schuifeldet, schaterdet, zonbedwelmde,
dat er de hemel heel van helmde;
was het een feest in het zwerk, een zwieren!
Was het een zegenend zegevieren!
Danste niet, boomenrijk, lichtverjongd,
't land in een gloed, die overwelmde?

Plots, die grauwlucht! Buien en bijzen!
Gij, met een borst om er door te boren,
vechtend tot eerst gij in 't hart gegrepen
vielt als een pijl en uw vlerk liet sleepen.
'k Hoor ze nog schimpen de trage patrijzen,
boos om uw jubelen, boos om uw rijzen,
wijl gij daar hingt op 't verhageld koren,
wind in de vederen, klam, verloren.

Traag veravondt het ongeweerte;
de aarde weeft een duisteren troost,
en de zanger, in 't vrede-waren,
voelt zijn siddrende ziel bedaren.
Thans, met de kracht in zijn wiek en geveerte,
groeit in den nacht zijn groote begeerte.
Zijn blik, zijn hijgen gaan naar het oost,
Straks, als de zon op de kim zal klaren . . . .

Zie, het schemert, het roost, 't is uchtend.
Tarwe en wolken hangen vol vuur.
Op, eer de dauw stijgt! Stort en borrel
dankend een triller voor elken korrel! . . . .
Zonnewaarts ik? De korst ontvluchtend,
noodig mij nog? Zomerwaarts zuchtend?
Ach, ik snak en smacht naar het uur
dat ik u weervind, volle Natuur!

Scheen ik bijwijlen troosteloos bitter
daar ik, vereenzaamd in lijden en rouw,
zachtjes mijn zingen tot klagen verkleinde,
wouden in groei met rotsen omheinde;
dagen van machtig zongeschitter,
hemelen blauwer, wolken witter,
liefde, geloof in mijn kunst en mijn vrouw,
leven, thans houd ik u hoog tot het eindel

Vol van een schoonheid die wekt en veredelt,
midden het waaien van beuk en olm,
wijd ik der schoonheid op groenende outeren,
't eigen schoon dat de smart kwam louteren.
Noch de gril die voor dartelen vedelt,
noch de baatzucht die gunstekens bedelt,
noch de nijd die wroet in molm,
mogen de heilige hoogten beklauseren,

waar in het klare stijgt de verklaarde,
voelt het leven als arbeid en loon,
stralend bestraald, omvattend omvangen,
aadmend in zegen en lovend in zangen;
lovend uit liefde de Liefde die baarde,
kussend in opperst eerbiedigen de Aarde,
sprekend tot haar als haar kenlijke zoon
stil van herdenken en luid van verlangen.

Wee die in menschenlot goden behoefden,
licht boven licht in een dieper gewelf!
Opent uw harten aan menschen, beproefden;
enkel wie leden begrijpen bedroefden.
Enkel wie leden en lachen door tranen,
trotsch op Almoeder en trouw aan zichzelf,
enkel wie sloegen door weten en wanen
stuwden de wereld door ruimere banen.

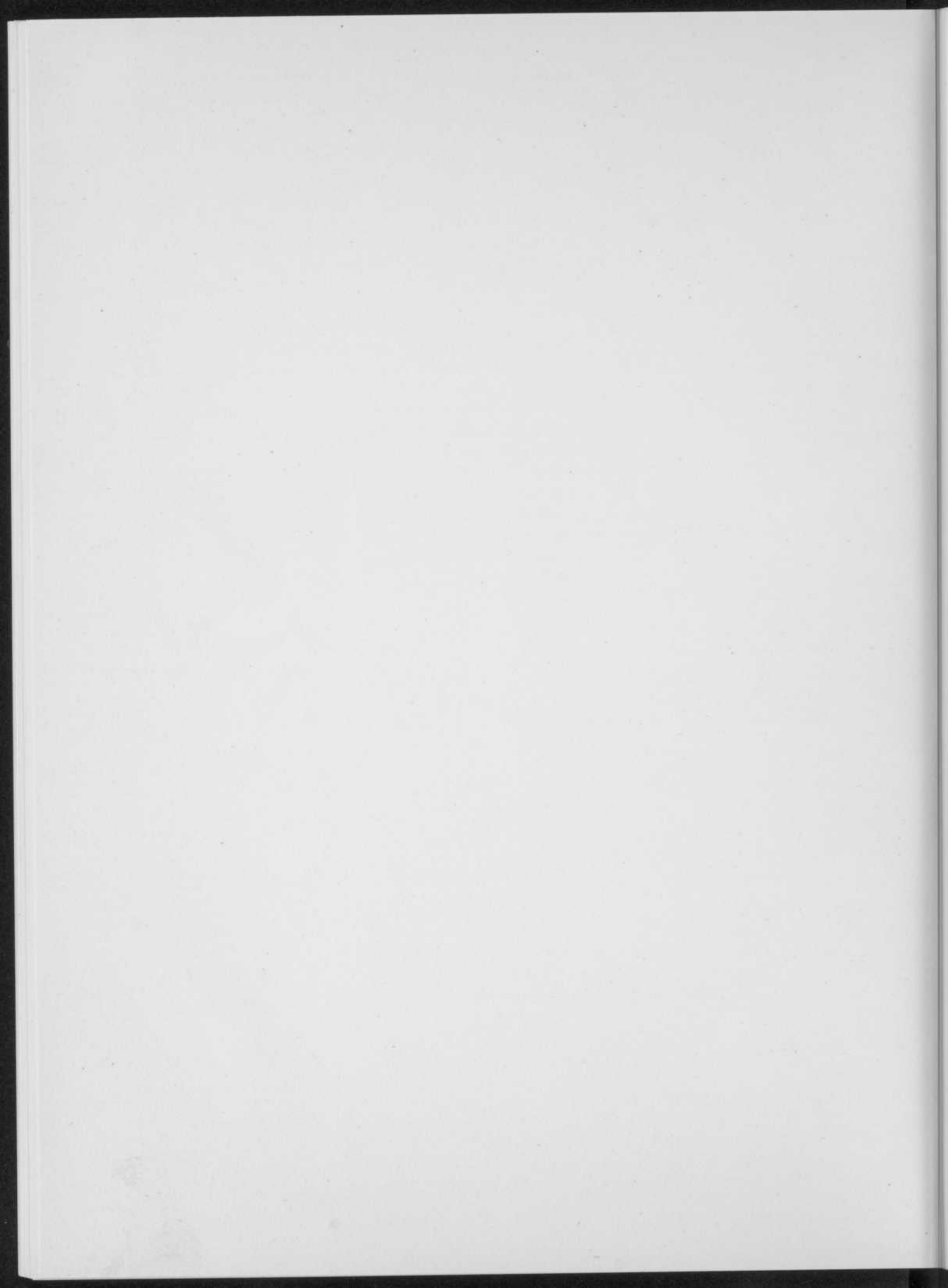
Waar wij behooren ligt ons belenden.
Angst voor het uiterste, schreiend in nood,
blijve den bloede, den dwinger, den buiger,
liege in het laagland, leere, overtuige er!
Dat wij niet weten tot wien ons te wenden
ons doet het groeien boven ellenden.
Midden het leven, omgeven van dood,
broeders, zoo staan wij. Wij staan, en ik juich er,

juich waar de meesten vertwijfelen zouden,
juich uit verlangen, verreind door geheugen,
juich om de waarheid bevochten op leugen,
juich na de smart die de vreugd doet deugen,
juich met de zon op het broeierig slijm.
Slijmen vernieuwen, zonnen verouden.
Dat 's wat het leven in leven moet houden:
Strijd! Natuur, uw wonder geheim!

DE ZWARE KROON

DE VOLKEREN HOLLEN.

De volkeren hollen in 't zwart gevecht,
de menschen, de menschen,
lijken daarbij zoo klein, zoo slecht.
Ze hebben geen God, ze hebben geen recht.
De volkeren dooden de menschen.

De kerken roepen: uw zegen, Heer;
de kristnen, de kristnen,
kussen hun kroost en grijpen 't geweer.
Zij vallen of vellen een broeder neer.
De kerken dooden de kristnen.

Vrede heet heilig, de vreedzame laf;
en kruisen, en sterren,
als blaren ten herfsttijd regenen ze af.
Een kruis op een borst, een kruis op een graf
De aarde is zoo dof in de sterren.

AREN RIJPEN, MENSCHEN RIJPEN.

Aren rijpen, menschen rijpen,
Naast den maaier stapt de dood.

Wee het kroost voor krijg geboren!
Paarden trappelen door het koren,
op den oogst volgt hongersnood.

Aren rijpen, menschen rijpen;
dood zal halm en man omgrijpen.

TROUWE DOOD.

Trouwe grauwe dood,
schaduw van het leven,
die 'k purperzacht zie beven
om zonnegoud en rood.

Gij legt om vurige lijnen
een donkerkoel gevloei;
gij zijt de vrucht van elken bloei,
de kroon der pijnen.

Zacht voel ik u als nacht,
als aarde die zal dekken,
een moeder die me in sluimer lacht
en niet mag wekken.

DE SPECHT.

Hoor, hoor, de specht in het sparrenwoud,
de kloep van een bek en de klank van hout;
iets hards, iets ratelzwaars, iets dors,
nu moeten de diertjes uit de schors.

Praalschoone vogel, vol bloedgevlam,
ik kan u niet zien op den zonnigen stam,
of ik hoor vol spijt hoe de Duitsche specht
zich vrank aan onz' Vlaamsche boomen hecht!

ONDER DEN HELM.

Heeten de beulen broeders,
wordt er een zwaard betrouwd,
eer nog de tranen der moeders,
eer nog de lijken koud?
Geen vriendschap, geen vriendschap,
geen vriendschap onder den helm!
Wie met hen hand in hand kan staan
is in het hart een schelm.

Hoed u voor lange vingeren,
hoed u voor groot geschut.
Waar ze den brandel slingeren
blijve noch kerk noch hut.
Geen vriendschap, geen vriendschap,
geen vriendschap onder den helm!
Wie met hen hand in hand kan staan
is in het hart een schelm.

Komt gij ons volk beschaven,
gij, die het land verwoest?
Overal puin en graven,
overal bloed en roest.
Geen vriendschap, geen vriendschap,
geen vriendschap onder den helm!
Wie met hen hand in hand kan staan
is in het hart een schelm.

Duitscher, ruk met uw horden
zwijgend over den Rijn,
Broeders willen wij worden.
als ge weer mensch zult zijn,

NAJAAR.

't **G**ouden
glanswaaien om de weide, korenweelde en wouden,
de warme vlucht
des rooden zomers
witzilvert en iets vredigers, iets vromers,
trilt door de lucht.

Nadert
de winter met teermooie krankheid in 't gebladert,
eer droefst en derfst
de heemlen grauwen,
om één dag schoonheid wil ik van u houen,
zonrijpe herfst.

Regen
en neevlen, doode lanen wandelen we tegen;
stil water wacht
of luider waatren
niet langs en uit de boomen nederklaatren
met schuine kracht.

Dán nog
in windstorm eenzaam stilstaan en meerillen kan nog,
wil nog mijn hart.
Het zachtst genieten,
de rust in 't einde ontzenuwt tot verdrieten
en vreugd zoekt smart.

Vragen
de menschen ook in voorspoed wisseling van dagen,
hoe dan in pijn
en donker treuren
niet opgeloeerd door grauwe wolkenscheuren
naar zonneschijn?

EEN STERKE ZIEL.

Een sterke ziel is schoon.
Een koning in zijn kroon
is slechts een zwakke wederschijn
van wat een ziel in zich kan zijn.

Dies zal de stervling trotsch
in warme klaarheid Gods
vertrouwd met starren om zich heen
met vasten voet op aarde treên.

Eens komt de volle tijd
van hooggevoerden strijd
wanneer de ziel te zomer gaat
en om zich slaat een zongewaad.

DE DAG IS STERK.

De dag is sterk.
Hij heft uit den afgrond land en zee,
vol licht en schaduwen, lust en wee,
de volle wereld doorvoeld als werk.

Der bergen stoet
rijst kruinenruischend, woud bij woud;
de waatren klaatren, in vreugd van goud
zijn stralend aanschijn tegemoet.

Wij zien, wij staan,
Zondank, in pracht voor sterren te grootsch.
De dag omglanst de graven des doods
en leert het leven ten arbeid gaan.

NOODIGING.

Mijn zachtste ziel vond ziel en vreugd in oogen blauw;
maar uit mijn rouw, o volk, en uit uw rouw, rijst hoog
en heerlijk in haar trots en toorn een wondre vrouw
met brandend donker oog.

Wijl alle kracht geboeid en alle geest geknecht,
houdt ze over land en stad haar blooten bronzen arm,
bedreigend voor wie rijk, beschermend voor wie arm,
oproepend al wie recht.

Haar wildschoon wezen blaakt van innerlijken gloed,
vol wil, vol durf, vol rood verlangen naar den strijd.
Van aan de hooge borsten tot den hoogen voet
haar gansche lichaam schrijdt.

En, wijl de mond in pijn tot spreken ligt geperst,
uit al de spieren van het strakgelijnd gelaat,
voel ik, bij macht van liefde, 't bitter woord van haat
dat naar de lippen berst!

„Gij dichter? Zoekend schoonheid ver en onder u?
Gij, mensch? Die voor der menschen leed geen harte draagt?
De haagdoorn bloeit, de koekoek roept ook zonder u.
Alleen uw broeder klaagt,

daar gij, vervreemd van hem, lui luistert naar een halm,
weg met een straal die sprietelt of een vlerk die vlucht,
en zijne klacht, zijn vloek, door roodbewogen lucht,
niet drijft tot scherpen galm.

Weet gij de wereld boos en dat ze goed kan zijn?
Weet gij de menschheid slaaf en dat zij hijgt om los?
Weet gij u zelf, tevreê met klank en kleur en schijn,
U neerliggen op oud mos?

Wee, wee, indien de smart om groot verlies verengt
uw borst, die zwoegen moest om al wat lijdt op aard,
indien gij 't brood der vreugd, in haastigen oogst vergaard,
niet den bedrukte brengt!"

Krachtschoone, ik hoord uw woord, uw waarheid, voel meteen
mijn hart om harten warm, mijn geest om geesten sterk.
Uw dapper schrijden vaart almachtig door mijn leên
en jaagt naar heerlijk werk.

Voortaan geen doorn in 't hart gedoken door een bloem,
geen andermans gedachten omgesmeed tot kunst!
Door stout bloedeigen daad te staan in eigen gunst
is grootheid boven roem.

Niet om het doode wil ik leven; leven om
wat leeft, mij zelf, mijn volk, en menschen ons gelijk.
Niet eeuwig om het doode; dood is arm en stom;
het luide leven rijk!

Boven het koele wee dat, als een afgrondbron
opborlend, luistert naar zichzelf in stilte en nacht,
hoogvreugdig straalt voor allen, in een gloei van kracht,
der heemlen bron, de Zon.

En wie uit Zon geboren wandelt in 't geruisch
van hare forsche blijheid, weet het wezen goed,
weet vrijheid, hoogmoed heilig, eedle naaktheid kuisch,
voelt zon ook in zijn bloed.

DE ZWARE KROON

Schoon droomt hij de aarde tot een ruimen disch gedekt,
waar zelfs de logste scharen, met een vroom gezicht,
een hooger menschlijkheid zien stijgen naar het licht,
dat eeuwig goden wekt,

Dat eeuwig menschen lokt. Wat houdt mij laag? Wat scheidt
den grauwen zonnezoon van heil'ger sferen, waar
het sterfelijke loutert tot onsterfelijkheid?
Wat maakt mijn opgang zwaar?

Niet liefde tot de menigte, niet strijd, noch smart,
Want liefde, smart en strijd verheffen, boven schuld,
Wat mij terneerdrukt is het koortsig ongeduld
van 't eigen vreemde hart.

Ik had een zwoelen dag, doch in der tijden duur
zie 'k soms mijn somberst werk in laaien glans gevat,
als op een achtergrond van nachtelijk bliksemvuur,
een zwartgetorende stad.

GEEF ARBEID MIJ.

Geef arbeid mij en krachten tevens
en 'k sta voor mijne ziele borg.
Wat vult er de ijdelden des levens
tenzij de strenge zware zorg?
O goed te zijn in al dat slecht is
o trouw te zijn in al dat valschl
De moed te staan waar 't arme recht is
dat is mij rijkdom boven all's.

De wil, de trots te durven denken,
tot daad te smeden een gedicht;
in schoonheid heel zijn ziel te schenken
aan 't arme volk dat smacht naar licht;
niet meegedreven voort te vloten
maar zelf te stuwen in den stroom;
te streven waar de laffen spotten;
o vrijheid, vrijheid die ik droom!

Van mij, wie leeft van zijne schande,
wien niet de nood zijns broeders treft!
van mij, wie niet in vrijen lande
zichzelf tot vrijen man verheft.
O Vlaandren, breke uw zon de wolk uit,
weze elk een kracht, een macht, een mensch.
Goedheill! De wereld sluit geen volk uit;
het rijk der braven heeft geen grens.

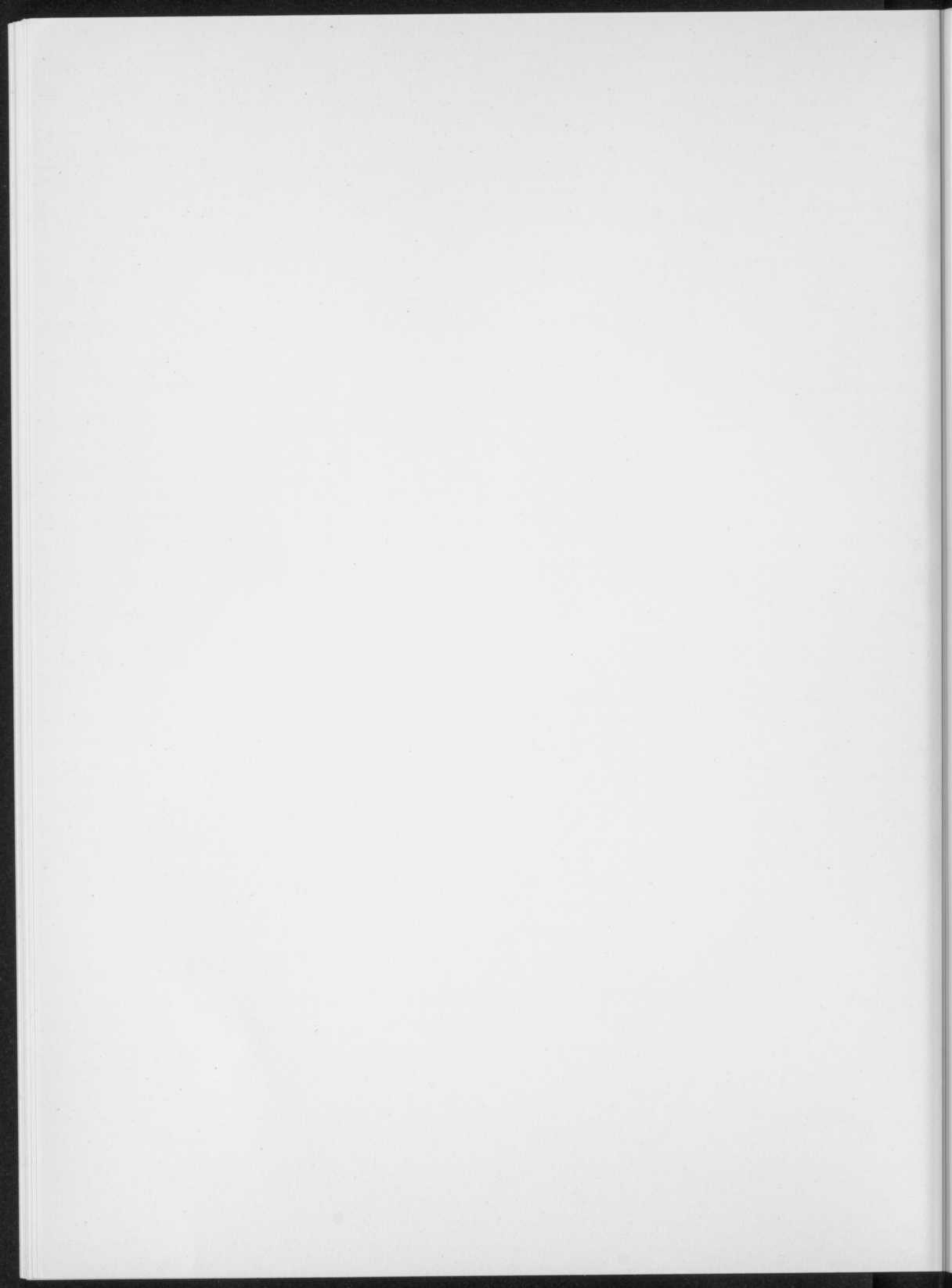

DE NOODHOORN

AAN VLAANDEREN.

Niet om den zwier van een vrij gebaar;
niet om de vreugd van een schoon gevaar;
noch uit zucht dat ik roem verkrege;
niet om mijn forschen Leeuwenhaat;
niet uit wrok om eeuwen smaad;
niet om den jubelzang der zege;
uit liefde, uit liefde alleen,
Vlaanderen, heb ik uw strijd gestreên!

Uit liefde wil ik wezen,
kranke moeder, uw sterke zoon;
waar gij getrapt werdt en misprezen
leiden U ten hoogsten troon;
dat de wereld uw naam vereere
als ten dage van uw kracht,
en gerechtigheid regeere
van geslachte tot geslacht.

BORMS.

Noem mij den held uit het heir dat pal,
den man der daad met de kracht des storms,
den vasten vriend met het hart van goud?
Onthoud!
De held, dien ik nooit vergeten zal,
de vriend van mij, van u, van al:
Daar is maar één
en elders geen
in Vlaanderen als Borms!

IK KAN U NIET VERGETEN.

Ik kan u niet vergeten,
mijn simpel landekijn,
bij mensen die veel weten,
veel hebben en veel zijn.

Ik heb u nooit verloren
uit de oogen van mijn ziel,
mijn dorpken en mijn toren
en vaders zingend wiel.

Dat zingend wiel van vader,
het bracht, met staag geruisch,
den rijken avond nader
en 't bruine brood in huis.

Draait door mijn zang bijtijden
een harder ronken rond,
het maakt in lust en lijden
mijn armen trots gezond.

DE ZWARE DAGEN.

Hoe vlug, hoe vlug, hoe vlug,
gaan de zware dagen,
met ons lijden, strijden, klagen.....
Wie kan leggen op een wagen
wat die donkre dragers dragen
op hun rug?

Dood noch rouw en doen vertragen.
Niemand wenscht hun komst terug.
Ach, Goddank, dat zware dagen
gaan zoo vlug!

KRACHTLIED.

Waar de leeuwen hebben gedanst
ijzeren baren bruisten,
staan, en hun hart in hun oogen glanst,
kerels met koppen en vuisten.
Onverduitscht, onverfranscht,
voor Vlaanderen,
die Leeuwe danst!

Waar het klare, klinkende woord,
slingerde koene gedachten,
Bussumer boomen hebben 't gehoord,
staan wel daden te wachten.
Onverduitscht, onverfranscht,
voor Vlaanderen,
die Leeuwe danst!

Ijzeren armen, Bussumer geest,
ieder juk aan spaanderen!
Stormt, en het recht is macht geweest
in het bevrijde Vlaanderen.
Onverduitscht, onverfranscht,
voor Vlaanderen,
heil Vlaanderen,
die Leeuwe danst!

AAN DIE VAN HAVERE
TOEN ZIJ VERGATEN DAT OOK
VLAANDEREN IN BELGIE LAG.

Wij houden van trukken noch tirelantijnen,
heeren van Havere, weet het goed!
Wij zijn Germanen, geen Latijnen,
opene harten, zuiver bloed!
Heb ik geen recht, ik heb geen land;
heb ik geen brood, ik heb geen schand;
Vlaanderen, Vlaanderen, met hand en tand
sta ik recht voor u,
vecht voor ul

Geen bondgenoot, geen band in 't Zuiden!
Havere, Havere, 't zal niet gaan
dat gij het Noorden uit zult luiden
om aan onz' erve hand te slaan!
Heb ik geen recht, ik heb geen land;
heb ik geen brood, ik heb geen schand;
Vlaanderen, Vlaanderen, met hand en tand
sta ik recht voor u,
vecht voor ul

Zoo gij de meerderen doemt tot minderen,
zoo gij het brood uit hun monden rooft,
wijl gij het bloed eischt van hun kinderen,
kome dit bloed niet over uw hoofd . . !
Heb ik geen recht, ik heb geen land;
heb ik geen brood, ik heb geen schand;
Vlaanderen, Vlaanderen, met hand en tand
sta ik recht voor u,
vecht voor ul

Weet de Koning, onze Koning,
dat men zijn Volk tot slaven drit?
Vlaanderen wordt onz' eigen woning
of de Leeuw springt uit zijn schild!
Heb ik geen recht, ik heb geen land;
heb ik geen brood, ik heb geen schand;
Vlaanderen, Vlaanderen, met hand en tand
sta ik recht voor u,
vecht voor ul

LIED VAN GROOT-NEDERLAND.

Waar een Volk leeft, leeft een recht,
een plicht tot eigenwaarde.
Ons volk heeft in zijn hart gezegd:
Maak schoon uw deel der aarde.
Maak schoon, maak sterk uw deel
dat gij met trots kunt toonen
de kleinste plek in 't groot geheel
waar Nederlanders wonen.

Wat een volk kan, voelen wij;
wij leerden het drievuldig.
Een grooter Neerland is nabij;
we zijn 't de wereld schuldig.
De wereld? Neen, ons zelf,
de vrijheid die we dragen,
onz' aarde en 't hooge luchtgewelf
dat spant om onze dagen.

Hollandsch, Vlaamsch, Zuid-Afrikaansch,
slechts de naam is anders.
Boven 't vlak des oceaans,
boven ruimte, boven tijd,
staan wij in der geesten strijd,
in weelde, in nood,
trots krijg en dood,
drieëénig groot,
Groot-Nederlanders.

DE VLAAMSCHE SMEDER.

Z warte reus met uw schort van leder,
de oude banden liggen te vuur.
Hameren, hameren, Vlaamsche smeder,
deugdlijke vormen, werk van duur.

Let op uw taak, de tijd is gunstig,
zing, maar een hard en kranig lied.
Hameren, hameren, kort en kunstig,
dat Van Boekel zijn meester ziet.

Of er het heele land om daveren,
zeker en dapper, slaan maar, slaan!
Hooren moeten ze 't tot in Havere,
dat er geen knechts voor het aambeeld staan.

Ei, bij de lauwen niet één die lachte
toen gij gromdet: genoeg geknoeid!
Smeder van de Vlaamsche gedachte,
Vlaanderen wacht en 't ijzer gloeit.

AAN DIE VAN ANTWERPEN.

Vlaamsche stad,
hoofsche stad,
vond de wereld uw vlucht te vlugge?
Duitschers hebben uw grond genomen;
Britten leggen uw wateren stil.
Haven leeg,
straten leeg.
Denkt om Bruggel

Vlaamsche stad,
hoofsche stad,
Duitschers hebben uw grond genomen;
Britten leggen uw wateren stil.
Laat nu den ijzeren Koning komen
of hij nog Vlaamsch in Vlaanderen wil.

Antwerpen stil, Vlaandren verloren!
Mannen van langs de haven,
mannen van onder den toren,
Sinjoren, Sinjoren,
staat uw Rubenshoed nog vast;
spreekt dan een taal die Rubens past!
Of wagens rollen, of ruiters draven,
let op uw toren, let op uw haven.

Antwerpen dood, Vlaandren begraven!
Mannen van onder den toren,
mannen van langs de haven,
mijn braven, mijn braven,
geeft uw stad en uw stroom niet prijs,
om half Londen noch heel Parijs!
Kijkt uit uw oogen, hoort uit uw ooren.
Let op uw haven, let op uw toren.

Antwerpen sterk, Vlaandren herboren!
Sinjoren,
let op uw last!

GENT.

Gent!
Vol klinkt uw naam
kort als een daad, vast als 't ciment
van Vlaandrens wezen en zijn faam.

Vechtstad, in heel de wereld staat,
voor goed en kwaad,
geen burcht van koppigheid opeen
als in uw oud stout steen.

Eeuwen zijn meêgeperst
door elken muur, door elk gewelf.
Als ooit dit harde harte berst,
sterft vrijheid zelf.

In Gent heb ik geleefd,
in Gent heb ik geloofd.
Daarom draag ik zoo hoog mijn hoofd,
als een die kop en kijkers heeft.

Kort als een daad, vast als 't ciment
van Vlaanderens wezen en zijn faam,
vol klinkt uw naam,
Gent!

TEER LIEDEKEN.

Niet altijd kan het hart zijn pijn
als wellust dragen.
Er komen dagen
dat onze liederen zuchten zijn.

Dan, zoo het regent om ons huis,
wij zien het stroomen
en droevig droomen
van bloesemleed in dropgeruisch.

Doch morgen zullen wij misschien,
juist om het droppen,
wat schoone knoppen
gelijk ons hart half open zien.

NIEUWE MEI.

Een Mei gaat open uit mijn hart,
de bloei der blijdschap na de smart;
en heerlijk kleurt de zonnegloed
daarin mijn bloed.

Mijn nieuwe Mei, zoo frisch en vroom!
De nachtegaal zit op den boom,
stort goud en paalen op den vliet
van oud verdriet.

Zijn galmkruin is de roode beuk.
Daar lokt hij, overwelmd van reuk,
geruisch en licht, met hel gefluit
een antwoord uit.

DE VOOGDEN.

Staat in den Staat nu stout genoeg.
Vlaanderen is groot en oud genoeg.
Weg met de Voogden!

Waar het recht niet deugt,
en bedrog verheugt,
waar lasteren roem en gewin is,
waar uw bloed wordt gevergd,
en uw armoe getergd,
wijl uw spraak te gemeen en te min is;
Vlamingen op, bij duizenden op,
met hartig hart en koppigen kop!
Wij sloopen en bouwen,
wij nemen en houen,
tot alles ons recht naar den zin is.

Rekening, regeling, werk van duur;
Weg met de voogden! Zelfbestuur!

Als de dragers der eeuw,
staan de Vos en de Leeuw,
de Kunst en de Kracht in den lande.
Wordt wakker en los,
zoo de Leeuw en de Vos.
Slechts honden liggen aan banden.

Staat in den Staat nu stout genoeg.
Vlaanderen is groot en oud genoeg.
Groeit den heeren tot schande.

Rekening, regeling,
Zelfbestuur!
Weg met de Voogden!

DE ZANG VAN GROOT-VLAANDEREN.

Als bittere hemelen, zonder verbidden,
de aarde teistren met jaren wee,
als gansch Europa, cirkel en midden,
de macht van het land en de macht ter zee,
millioenen en weer millioenen krijgers
storten oopen als tijgers op tijgers,

Vlaanderen, o Vlaanderen;

Als wateren branden, kinderen moorden,
machtvolken sluiten een noodverbond,
als de Balkan breekt onder 't brekend Noorden
en boven wolk en onder grond
waar alles barstte eer alles zwege,
dood schuift en grijnst om zekere zege,

Vlaanderen, o Vlaanderen;

Als ter laaiende kerk het kruis verduistert,
als de heiligen staan voor hun zwaarsten strijd,
als de Booze, in siddrende vreugden, luistert
of het harde hart van de wereld splijt;
in de verdrukking, in de verneeding,
in der stervenden laatste verteeding,
houd u bereid,

Vlaanderen, 't is de tijd.

Let op de breuk der eeuwen,
hoe zij komt op het onvoorzienst;
let op den donkeren dans der Leeuwen,
noode dansend in vreemden dienst.
Let op de zonen des volks, ze vechten,
let op de voogden des lands, ze gaan,
worden knechten en willen verknechten,
hebben geen hart om vrij te staan.
Hooft gij het lied aan de Heeren van Havere?
Houd u bereid, houd u bereid,
Denk om Groeninghe, denk om Gavere;

Vlaanderen, 't is de tijd.

Eerst moet de waarheid leugen heeten,
eerst moet de wijsheid wartaal stamelen,
eerst moet de laster roem verzamelen,
eerst moet voor onrecht recht vergeten,
eerst moeten oorlog, ziekte, ellende,
moeten honger- en watersnood
lijk de wereld ze nimmer kende,
't leven doemen tot rassen dood!
Eerst moet uit eigen en vreemden lande
een offer van bloed aan het lot gebracht,
eer gij, uit zware schuld en schande,
rijst in almachtig zelfbevrijden,
gij die door moed, gij die door kracht,
gij die door lijden,
voor alle tijden,
glorievol waart, glorievol zijt,
Vlaanderen, Groot-Vlaanderen in eeuwigheid.

DE BELOFTE.

Er worden strikken en kogels beloofd —
ai mijn hals, ai mijn hoofd —
dat 's een fraaie belofte!
De Vlaming is een kloek soldaat:
Hij lacht als om een handgranaat,
die niet ontplofte.

De heeren laden ons kruisen op,
de heeren nemen ons kruisen af,
broodroven en ontridderen.
Te koppiger staat de Vlaamsche kop;
straffen spannen de nekken straf;
slechts moed kan ons doen sidderen.

Er worden strikken en kogels beloofd.
Het is wel goed, het is wel goed
te weten hoe te sterven.
Doch eer men het Recht van recht berooft
zal schoon Vlaamsch bloed
de zwarte vlaggen verven.

Voor een schoonen dood
De harten bloot;
Vlaanderen moet vrij zijn!
Zoo God mij zegent,
als het kogels regent,
wil ik er bij zijn!

DAAR IS MAAR EEN VLAANDREN.

Daar is maar één land, dat mijn land kan zijn,
Daar rukt niet de Rhône, daar stroomt niet de Rijn,
daar vloeit maar de Leye en de Scheld' die brandt,
daar is maar één Vlaandren, 't is mijn land!

Daar is maar één land, dat mijn land kan zijn.
Daar is maar één vreugd, daar is maar één pijn,
daar is maar één liefde, daar is maar één haat,
daar is maar één Vlaandren, en 't vergaat.

Daar is maar één land, dat mijn land kan zijn.
Het groeit naar de daad, en die daad is mijn.
Het wordt in de wereld veel of niets,
daar is maar één Vlaandren, en 't is Dietschl

ALS 'T PAS GEREKEND HEEFT.

Als 't pas gerekend heeft
en de torens staan gewasschen,
als de aarde met al haar boomen beeft
in de roerende spiegels der plassen,
dan komen de deernen aan de deur,
met een hooge kleur,
en ik sta in het land der vlassen.

Als 't pas gerekend heeft
en de vink slaat goud in 't loover,
dan hoor ik een hut die deunt en weeft
en al mijn hart staat over.
Er springt in mijn hart, om een blij blauw oog,
een regenboog;
en eene, die zingt en tart,
moet ik kussen op mond en hart.

DE SCHADUWEN.

Gij die maar duldend durft te streven,
en in uw lijdzaamheid niet lijdt.
die strijdende niet strijdend zijt,
gij die maar halveling kunt leven

Gij baart het goede, noch het slechte,
noch de gedachte, noch de daad;
gij zijt de schaduw van het echte,
die uitgewischt geen sporen laat.

En gij ligt laag, ligt voor de voeten
van al wie sterk in 't leven staan.
De schaduwen willen niet, zij moeten!
En waar wij treden zult gij gaan!

Soms is het nacht of mist of regen,
dan schijnt gij ver en heen te zijn.
Doch duidelijk teekent gij de wegen
als 't helder wordt en zonneshijn.

MIJN VIJAND IS MIJ LIEF.

Mijn vijand is mij lief,
omdat hij vijand is,
dewijl hij mij uit laksheid hief
en haat geeft dien ik mis.

Mijn vijand is mij borg
voor vasten moed en sterke daad.
Heb ik voor Vlaandren hart en zorg,
ook voor mijn vijand en mijn haat.

Laat ruw zijn die mij tegen zijn,
laat diep gaan, wat mij wondt.
Eerst als ik opbriesch van de pijn,
voel ik mijn toorn gezond.

Eerst als het zwaard jeukt naar mijn hals,
draag ik hem recht en hoog,
vergend van al wat walsch en valsch,
tand voor tand, oog voor oog.

Oertrouw en dapper Dietsch,
geslagen vaak, versagend nooit,
zoolang nog iets
den nek mij spant, dat liever springt dan plooit.

Voor Vlaandrens vlaggen wil ik staan,
voetvast, vuisttoe,
niet vragen wie, noch waar, noch hoe,
maar ranselen die mij slaan.

DIE MIJ TEN DAGE VAN MIJN GLANS.

Die mij ten dage van mijn glans
met jubel hebt omringd
en omgedragen op uw schouderen,
gij, jongeren, die mijn liederen zingt,
en die ze looft, gij ouderen,
Waar blijft gij thans?
Het grauw van Vlaandren, trouw aan zijn verleden,
heeft mij, die leven bracht, bedreigd met hoogen moord.
Dewijl ik waarheid sprak werd mijne stem gesmoord.
Dewijl ik schoonheid schonk moest hoon en slijk geworpen.
Ik ben geworden tot een schimp der steden
en een smaad der dorpen.
De liefde is niet meer om mijn hoofd
gelijk een gouden krans;
maar straalloos, toch onuitgedoofd,
in het diepe van mijn hart.
Ver zijn ze die mij droegen. Maar die in mij gelooft
omdat zij mij bemint,
der uitverkorenen
uitverkorene,
Zoekt niet naar wondren schijn, noch vraagt naar glans.
In beide handen neemt zij zacht mijn gloeiend hoofd
en zoent mijn smart.
Laat komen nu die kruisen timmeren, steenen rapen!
Als koele morgenwind
zijn hare handen om mijn slapen.
De rozen spruiten uit de doornen.

AVONDLIED.

't **D**umstert en de landman gaat
met den avond in 't gelaat,
vrouw en kind traag tegemoet.
Navond, navond,
vredigen avond;
De avond maakt de menschen goed.

Mij, die zonder reisgezel,
haastig, driftig, verder snel,
ach, hoe hartlijk klinkt hun groet:
Navond, navond,
vredigen avond;
De avond maakt de menschen goed.

Eens is alle leed gelêen,
alle strijd ten eind gestrêen.
Rust bekomt het hardst gemoed.
Navond, navond,
vredigen avond;
De avond maakt de menschen goed.

ER LIGT EEN STAAT TE STERVEN.

Er ligt een staat te sterven,
was nooit geheel gezond,
hij liet een volk verderven,
ging zelf daaraan ten grond.

Er ligt een staat te sterven,
die oogen hebben zien 't —
heeft menig menig werven
een goeden dood verdiend.

Er ligt een staat te sterven,
heel zachtjes, zonder pijn.
Twee volkeren zullen erven.
Ik zal op de uitvaart zijn.

WANNEER DE TIJD ZAL KOMEN.

Wanneer de tijd zal komen
dat ik in eigen land zal vreemde zijn,
dan zoek ik vruchteloos naar de oude boomen
en de oude vrienden mijn.
Ik heb mijn lief, mijn leed en leven
Mijn arme volk gegeven,
schenk velen veel, vraag niemand iets.
Mocht moederaarde mij bedekken als goed koren.
Alwaar ik lig zal men een wonder hooren:
Schoon ruischend Dietsch.

NEDERLAND, MIJN LAND GEWORDEN.

Nederland, mijn land geworden,
nauw had ik een terd getorden
op uw bodem, of ik wist:
Niet verbannen zult gij leven,
In uw Volk zijt gij gebleven,
schoon gij 't land van Vlaandren mist.

Hier zijn mede uw eigen menschen.
Hier neemt 't wonder van uw wenschen
eerst den vorm des levens aan.
Langverdrukten, hier is vrijheid!
Diepbedroefden, hier is blijheid!
Hier heeft God ons goed gedaan.

Van den schoonsten mijner droomen,
van het Rijk, dat haast zal komen,
Vlaanderen, zijt gij maar een deel.
Noord en Zuid, wat kan u scheiden?
In mijn hart omsluit ik beiden,
en mijn liefde wordt geheel.

Zie, de grenzen zijn geweken:
Eender taal in eender streken,
eender volk in eender staat;
Kracht en heil van hooger orden!
Nederland mijn land geworden,
zorg dat Vlaandren nooit vergaat.

DAT IS VAN ALLE KWADEN.

Dat is van alle kwaden,
Vlaandren, uw grootste kruis,
dat al die u verraden
zijn meester in uw huis;
dat knechten van uw knechten
voorzitten aan uw disch,
en 't zaad der onberechten
niet voelt wat onrecht is.

Maar dat is in uw lijden
een wondre zegen Gods,
dat wie daar durft te strijden,
al tirannij ten trots,
gevangen of verbannen,
te midden ramp en nood,
vrij man naast vrije mannen,
U liefheeft totterdood.

DE AVERECHTSCHER LEIDER.

Mooiprater, onmanlijk man,
die pralend steeds van ongedane daden rept
en nimmer andere daden pleegt dan linksche en laffe,
gij schijnbaar krachtige
bij macht onmachtige,
die Vlaanderen redden moest en trouw verraden hebt,
wanneer het koren van den kaffe
geschud wordt en gescheiden in den wan,
waar waait gij dan?
Het hoogst..... dat heeft het ijdel kaf altijd gedaan.
Vroom voedsel voor het volk en zaad tot nieuwe vrucht
dat geeft alleen het lijdend edel graan,
het gansch verteerde.

Onmanlijk man die mooi te praten leerde,
grootlakeische hofmensch, burgemeester-woordenkramer,
wel past gij in de sombere klucht
van Belgie's ratelkamer,
maar niet als tolk
van een levend strevend volk.

Ik kende al lang,
Vlaanderen, den voorbereider
van uw ondergang,
den averechtschen leider
den achterhoedschen voorman,
praatsman-staatsman,
goochelaar-spreker,
woordverbreker,
vinder van den uitweg, held van het kronkelpad
in 't ende hoofdcipier van Belgie's moordgevang.

Ziedaar nu hoovaardij in knechtschap, ledigheid
bij grootspraak, lafheid die nooit bloost.
Ziedaar den hoogepriester van 't verraad,
meineedigheid
die om een toost
kan heulen
met beulemans en beulen.
Ziedaar de zelfzucht magistraat,
den zwartgerokten kater, die om 't smeer
likt, likt den heiligen kandelear.

Dat is harde waarheid,
geen schelden.
Eens komt voor 't gansche volk de dag van klaarheid,
de dag van recht en algeheel vergelden:
het Eeuwige dat oordeelt over tijd.
Onthouden worden uit deez' fellen strijd
twee namen:
die van den klatergoud omhangene
den sluiydrager Cauwelaert,
en die van Borms, den staatsgevangene!

EEN MAN IS ANDERS!

Wel, wel, mijnheer van Cauwelaert,
al draagt gij zulk een schoonen baard,
een man is anders.

Gij praat zoo prachtig en zoo fraai,
maar dat kan ook een papegaai;
een man is anders.

Wat spreekt gij toch van burgerplicht,
gij, Janus Dubbelaangezicht?
Gij liegt uw eigen leugens dood,
en eet uw woord als eierbrood.
Een man is anders.

Nu Belgicist, dan Vlaamschgezind,
hangt gij het huiksken naar den wind;
maar altijd, altijd, komt het uit:
daar waar de buit is, is de guit.
Een man is anders.

Antwerpen, fiere Vlaamsche stad,
hoe komt gij aan dat holle vat?
Een burgemeester in livrei
doet hij den dienst van een lakei.
Een man is anders.

Bij Janson, sire, en monseigneur,
haalt hij de boodschap aan de deur:
„Fort bien, votre Excelenc', tot flus!”
Met geeft hij Borms den Judaskus.
Een man is anders!

Wel, wel, mijnheer van Cauwelaert,
zit er nog schaamte in uwen baard?
Was 't niet van 't lieve geldekijn,
gij zoudt zoo'n arme schelm niet zijn.
Een man, een man is anders!

EEN EEUWFEEST.

Raakt nu het bovenst onder?
Geschiedt het vreemdste wonder
dat Nederland, fier Nederland,
meeviert het eeuwfeest zijner schand?

Wij, Vlamingen, wij haten
den slechtsten staat der staten,
die 't beste volk geschonden heeft
en honderd jaar van leugen leeft.

Wij, Vlamingen, bevechten
den roover onzer rechten,
die 't schijnbeeld van een natie stal
en honderd jaar van leugen leeft.

Daar is een Belgisch koning,
veel Belgische vertooning,
een Belgisch vlag, een Belgisch lied,
maar Belgen, Belgen zijn er niet!

O 't Rijk der Nederlanden!
O broederlijke banden,
die alle Dietschers samenbondt
op ouden eigen Dietschen grond!

Wij moesten door al eeuwen
naast Hollanders en Zeeuwen
in vrome kracht te zamen staan,
eendrachtig eendre wegen gaan.

Wij hebben niet begrepen.
Maar wie door looze knepen
en lage listen wordt gediend
den vijand hielden wij te vriend.

Rouw, rouw bedrijft de Vlaming
bij 't eeuwfeest der beschaming;
maar in dien rouw ligt reeds een daad:
Niet Vlaanderen, België vergaat!

BENOORDEN DEN MOERDIJK.

Benoorden den Moerdijk
daar kan men niet bewonderen;
daar trapt men den dichter, daar hoont men den held;
benoorden den Moerdijk
daar zitten de tobbers, al welgesteld,
in tuin en kantoor zich af te zonderen,
en tellen geld.

Benoorden den Moerdijk
daar wonen de sufste rijken;
zij noemen zich vrij of roemen zich vroom.
Benoorden den Moerdijk
daar moet het fel schokken, eer uit hun droom
wat koppen zich heffen, voorzichtig, en kijken
de kat uit den boom.

Benoorden den Moerdijk
daar vreest men zich te branden
aan koud water. Geestdrift is duur.
Benoorden den Moerdijk
daar vinden de vossen de druiven te zuur,
al hunkeren zij en watertanden
met geel gegluur.

Benoorden den Moerdijk
is de hemel der neutralisten,
der vechters voor vrede, der werkers voor rust.
Benoorden den Moerdijk
daar drinken ze curaçao, met lust,
en schutten met dappere pacifisten
landsgrens en kust.

Benoorden den Moerdijk
zijn er duizend Nederlanders.
Al de anderen zijn anders
benoorden den Moerdijk.

NEDERLAND, MIJN NEDERLAND.

Nederland, mijn Nederland,
hebt gij geen mannen meer
voor wie gij alles, alles zijt,
geloof, geluk en eer?

Heeft u de rust dan zoo beroest,
de weelde zoo verwend,
dat gij in 't forsche voorgeslacht
niet meer uzelf herkent?

Hebt gij geen jeugd, die bloeit en gloeit,
die onbekommerd kampt,
en die met al haar zinnen zet
op huis, op erf en ambt?

Zoekt gij geen heil in eigen kracht,
in eigen geest en kunst?
Moet vreemden gij naar de oogen zien
en teren op hun gunst?

Nederland, mijn Nederland,
zoo wordt het tijd, hoog tijd,
dat gij de loomheid van u schudt
en trotsch zijt wat gij zijt.

Tijd ook dat gij met ooren hoort
het scherpe Vlaamsch vermaan:
Gij zult uws broeders hoeder zijn
of met hem ondergaan.

DE KOEKOEK.

W aalsche koekoek, die uw eieren legt
in 't warme Vlaamsche nest,
wij hebben ze grootgekweekt uw jongen!
Wij kennen hun schreeuwen, kennen hun sprongen.
De onzen hebben ze er uit gedrongen.
Waalsche koekoek, in 't Vlaamsche nest,
wij kennen u best.

Wat voor een vogel is er de Blauwvoet,
dat hij dien koekoek niet an en kan?
Niets met zijn bek en niets met zijn klauw doet?
Wat voor een fladderaar is hij dan?

Witte stormvogel, stel u te weer.
Vlieg dien vreemden koekoek te keer
met spannende harde vlerken.
Snavel hem weg van zijn roof en zijn buit,
ruk hem pennen en veeren uit,
dat hij vlucht in de Waalsche berken.

Ginds mag hij roepen, te zomertijd,
met hooge borst en fraaie stem:
koekoe, koekoe,
dat het galmt door beuk en sperre.
Zijn wij den lastigen kerel kwijt
niet ongeren hooren wij hem
af en toe
van verre, koe koe, van verre.

Was de koekoek niet zoo'n dief,
alle vogels hadden hem lief!

DE „ILLUSTRE” VARKENS.

De „illustre” varkens om den voetrog van den staat,
hoe rustig vraten zij en zelfgenoegzaam knorden!
Geen wonder dat zij schrokken en in angsten morden,
toen mannen, staatomwentlend, rezen in den Raad.

Naar volle taafflen vraagt men niet noch volle borden
wanneer men trotsch den harden gang ter vrijheid gaat.
Brood hadden wij niet steeds en zorgen bovenmaat,
maar onze daden zijn geschiedenis geworden.

Laat koopsche knechts te pronke staan in gouden woningen,
laat hen een glorie zien in afgebedelde ambten;
groeit schaduwgrootheid niet naarmate zij verdwijnt?

Slechts zij, die onversaagd voor recht en vrijheid kampten,
zijn helden voor het volk, zijn vorsten koene en koningen.
Hun kracht is zonnekracht die boven schaduw schijnt.

KAN IK IN ZON NIET BRANDEN.

Kan ik in zon niet branden,
laat mij in aarde neer
en dekt mijn voeten, dekt mijn handen,
ik wil niet opstaan meer.

Al hield ik trouw van aarde,
zooveel schier als van zon.
slechts eenmaal heeft het leven waarde,
voor die 't begrijpen kon.

Slechts eenmaal. Toch was 't heerlijk
te gaan door grauw en groen.
zoo naakt als God. In armoed eerlijk
en recht was al mijn doen.

HET WAALSCHE WIJF.

Zoo hangt al honderd, honderd jaar,
dat Waalsche wijf om uw nek?
't Weegt zwaar.

Hoe zijt ge aan die bruid geraakt?
Zij had mij gek en blind gemaakt.

Bracht zij iets mede?
Ja, een schatl.....
Een scheef gezicht en een snijdend blad.

Wat spraakt gij samen, Waalsch of Dietsch?
Het wijf zei alles en ik niets.

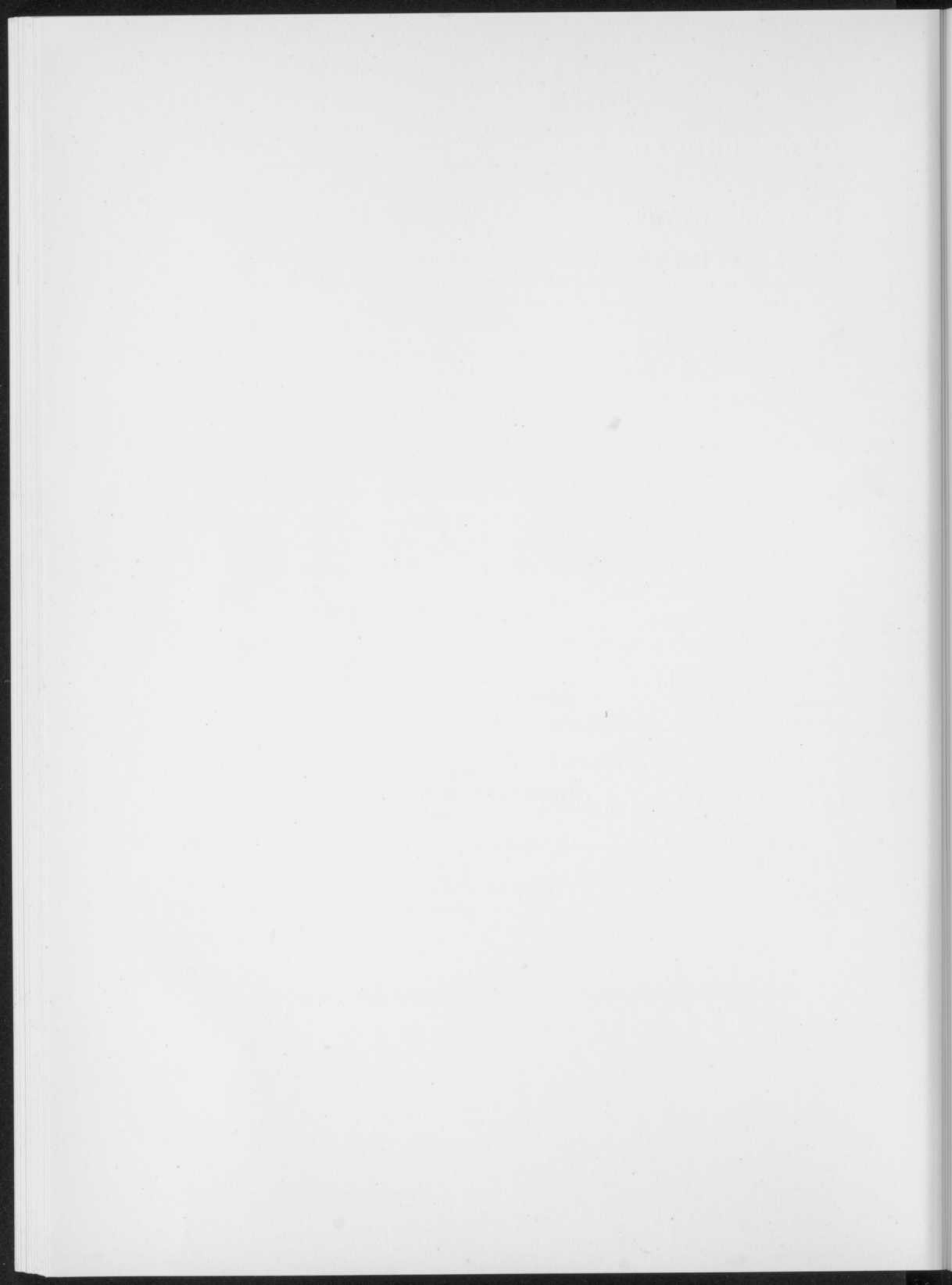
En moest gij vechten om 't gelijk?
Zij had het woord, meteen het rijk.

En werken?
Deed ik slag om slinger.
Het luie stuk verstak geen vinger.

Zij was u trouw toch?
Reeds als bruid
keek zij loensch naar den Franschman uit.

Wat hebt gij door haar gewonnen?
Schulden.
Dit nog: ik leerde dragen en dulden.

Zoo hadt gij honderd jaar verdriet.....
En kroost?
Van haar? Gelukkig niet.

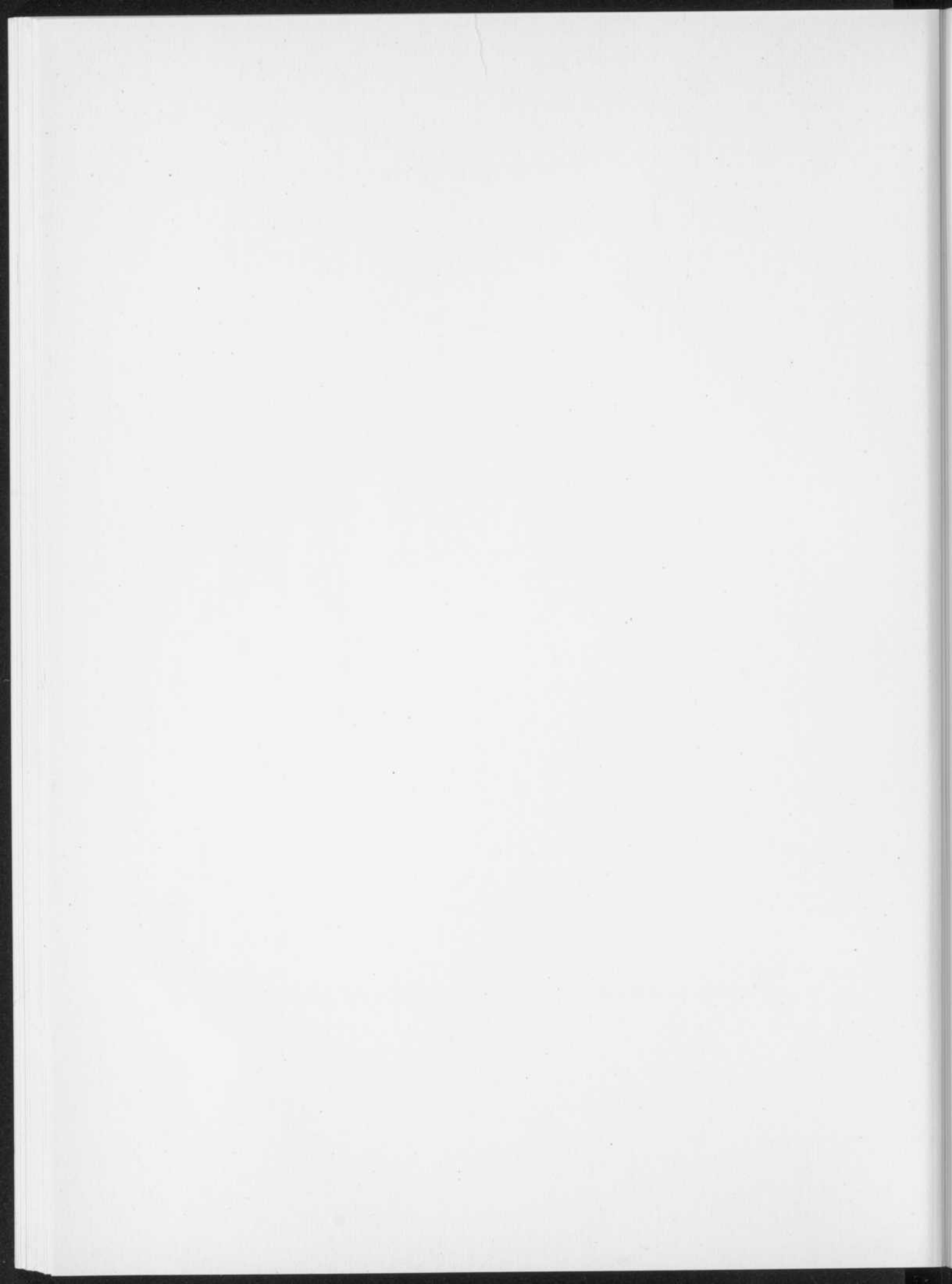

RIALIEDEREN
HET BOEK DER LIEFDE

ZAL IK ZINGEN VOOR MIJN WIJN.

Zal ik zingen voor mijn wijn?
Zal ik lachen, zal ik denken?
Zal ik drinken maar en schenken?
Zal ik eenzaam vroolijk zijn?

Die mij haten, hoonen, krenken,
willen mij met edik drenken.
Zal ik treuren voor mijn wijn?

Zie, zoovele vreugden wenken.
Ria mijn, aan u te denken
jaagt de Schelde door den Rijn.

Droomen zal ik voor mijn wijn,
drinkend aan uw kussen denken,
neigend u mijn hart uitschenken,
tot den grond, als jongen wijn.

Jonge wijn,
godenwijn!
Liefde kan niet eenzaam zijn.

NACHT STAAT OVER ONS.

Nacht staat over ons,
diep en stil.
Nacht gelijkt een wensch,
dag een wil.

Nacht is een geurenzwoel,
dauwbetraand.
Bloeit de nachtegaal
maar één maand?

MUZIEK, MUZIEK.

Muziek, muziek, gij zoetste rede,
spreek tot een zachte, hard door strijd.
Schenk hem de schoonheid van uw vrede,
het wonder dat de ziel bevrijdt.

O nu zoovelen nutloos sterven
in gruwzaamheid en smartgehuil,
laat mij door u den troost verwerven
dat ik een stonde in schoonheid schuil.

Er vallen bloemen op mijn wonden.
Bij kussen gaan mijn oogen dicht.
Ik ken geen schuld, ik weet geen zonden,
zink weg ten afgrond van het licht.

Wie kan daar wenschen? Wil daar klagen?
In blijden traan een wereld trilt.
Muziek, muziek, rein godsbehagen,
uw zoen heeft al mijn leed gestild.

TOEN IK UW ZIELE HEB GEHOORD.

Toen ik uw ziele heb gehoord,
toen stierf het woord
en werd het lied.
Ik hoor het stralen telken nacht,
verheug mij om der sterren pracht,
begeer ze niet.

KIJK MIJ AAN.

Kijk mij aan, kijk mij aan,
met uw vriendlijke oogen aan.
Naar uw oogen gaan mijn oogen,
kijkend of ze kijken mogen
en mijn beeld er in zien staan.

Kijk mij aan, teeder aan.
Naar uw oogen gaan mijn oogen,
tot de vonken, die daar vlogen,
smelten in den liefsten traan.

Kijk mij aan, starling aan.
Naar uw oogen gaan mijn oogen,
hijgt mijn harte, stormbewogen.
Kijk mij aan, starling aan.
Kijk mij eeuwig, eeuwig aan.

HANG IK, OVER U GEBOGEN.

Hang ik, over u gebogen,
met mijn oogen in uw oogen,
met mijn mond naar uwen mond,
kussen kan ik niet terstond.
Staren moet ik, blijven staren,
naar uw vriendlijk aangezicht;
en mijn diepste vreugden baren,
door een traan, een trillend licht.
In mijn armen rust gij veilig.
Liefdezalig, liefdeheilig
ruischt het vroom in mijn gemoed:
Ria, wees mij goed.

LANG KIND TE ZIJN.

Lang kind te zijn, lang kind te zijn,
het harteke op het handekijn,
de haren wild, het mondje rood,
en de oogen groot!

Den man geheugt
het hooge dansen in de vreugd,
het scherpe gillen in de pijn.

Zoo menig, groeit het kind er uit,
verkwikt, verwarmt noch jonge bruid
noch oude wijn.

Het hart verdort, de dag verbloedt.
Ach, in den purpren avondgloed,
wat roze nog van morgenschijn!
Lang kind te zijn!

HOOG STAAN DE AVONDBOOMEN

Hoog staan de avondboomen.
Innig lang,
wang aan wang,
rusten wij en droomen.

Zoen is alle lucht;
schoon geen loovren
geuren toovren
om ons warm genucht.

Winter kan niet binnen,
zorg noch pijn.
Heel ons zijn
is een schoon beminnen.

VOORLUIDERKENS DER KLARE
DAGEN.

Voorluiderkens der klare dagen,
witte klokjes,
zijt gij daar?
Zoo wiegt en waait, met kleine schokjes,
om blijde maar
door liefdeland te dragen.

Uw wekken is zoo vroom en vreemd,
dat niemand uwe stem verneemt,
tenzij degene
die, in blank gemoed,
al lang den galm vermoedt.

Dies, klokjes, laat
het wonder zoo geschieden,
dat slechts ééne
ééne raadt,
wat of uw luiden mag bedieden
en medewil waarhenen
Mijn hart ter feeste gaat.

DOE DE DEUR TOE, ZOETE LIEF.

Doe de deur toe, zoete lief.
Vreugd is binnen, nijd is buiten.
Warme sneeuw valt voor de ruiten.
Doe de deur toe, zoete lief.

Dit's ons huis nu, ons gerief.
Vraag niet veel, slechts weinig is er;
maar de liefde alzoo gewisser.
Doe de deur toe, zoete lief.

Zoo ik op mijn hart u hief!
Nijd is buiten, vreugd is binnen;
heel ons zijn een schoon beminnen.
Doe de deur toe, zoete lief.

VAAK BIJ DAGE SCHUIFT EEN
DROOM.

Vaak bij dage schuift een droom
nacht en woud voor mijn gezicht.
Wij gaan saam, van boom tot boom,
door een troebel licht.

Droef zoo droef breekt soms de maan
door het zilverig wolkenvlies,
dat ik u verloren waan,
eer ik u verlies.

VERLOREN DAGEN.

Verloren dagen
dat wij niet te zamen zijn,
wat lijdt gij lang!
Mijn hart kan klagen
bij zoeten uchtendschijn
en breekt ten avondgang.

Vaak rijst te nachte,
wanneer de nacht te ruste legt
elk ander leed,
de smartgedachte
dat gij vergeet.

Uw woorden zweven
en uw zoenen zijn om mij,
ziel die mij kust.
Ach, was maar even
uw zwoegend hart mijn hart nabij,
licht vond ik rust.

Moest ik kiezen
tusschen scheiden en den dood,
ik koos het leven te verliezen,
maar stierf om u, mijn lief genoot,
een droeven dood.

IN SCHOONHEID SLAAPT MIJN UITGELEZENE.

In schoonheid slaapt mijn uitgelezene,
stil, gelijk de vijver droomt,
wanneer geen wind de kruinen van de berken wiegelt
en klaar in 't water staan de neergerezene
torens en 't geboomt.

Mijn uitgelezene slaapt en haar gelaat weerspiegelt
de rijke hovingen en gouden beelden
van ons geluk.

Zal ik haar wekken, die zoo liefelijk ligt
in onbewuste
nageneuchte van de reinste weelden?
het wagen hare wangen streelend aan te raken?
nemen hare hand tot warmen druk,
dat openbloeien de oogen, die ik sluitend kuste?

In schoonheid slaapt mijn liefste. Schooner dan de dag
is haar gezicht.

Haar ziel doorgeurt de rozen van haar zoeten lach.
Aanschouw, zij voelt, zij hoort mij denken. Ach,
ik vrees zij zal ontwaken
en merken al het teedere, dat ik liefst verborg.
Mijn uitgelezene, wel te ruste.
Ik ben uw zorg.

HEB IK U GEKOZEN.

Heb ik u gekozen
louter tot mijn vreugd,
schoone, zoete rozen
mijner hooge jeugd?

Zal ik het betreuren
dat de zomer laait
en mijn hart vol geuren
en vol liederen waait?

't Leven keert zich omme
zoo de nacht vanzelf,
zoo de groote Blomme
keert in 't blauw gewelf.

TREED IN MIJN HUIS.

Treed in mijn huis, schoon zonnekind,
treed in mijn huis.
Uw haren zijn vol morgenwind
en uw kleed vol blij geruisch.

Den dageraad zijt gij voorgegaan,
rozig doorgloeid.
De tuilen, die in 't oosten staan,
zijn haastig nagebloeid.

Over uw hoofd is gouden schijn,
bewegelijk blauw.
De parelen van uw oogen zijn
doorbeefd van dauw.

MIJN LIEFSTE IS HIER GEWEEST.

Mijn liefste is hier geweest.
Daarvan is al het huis doorgeurd.
Het ruischt en kraakt van lust om alle treden.
Het glanst in alle ruiten.

Mijn liefste is hier geweest.
Heden, heden!
Gij, vogelen, die kweelt daarbuiten,
gij, bloemen, die de struiken kleurt,
kleurt en schatert op het klaarst.
Mijn hart is in feest!

Mijn hart is in bloei! Het zingt en geurt daarbinnen
het rijkst, het wonderbaarst.
Liefde licht en waait daarover
als zuivere zegening. O zoetste der vriendinnen
nog wijlt gij hier. Uw oogen blinken door het loover.
Mijn blijdschap is een sprankelen van uw geest.

NACHT IS ZWOEL EN DE WERELD
ZWART.

Nacht is zwoel en de wereld zwart.
Geen sterren staan en staren.
Lief, die mijn oogen donker kust,
ik ben uw wake, slaap gerust.

Slaap gerust, met uw hoofd op mijn hart.
Mijn hand is om uw haren.
Vraag van miin liefde geen ander borg:
ik ben uw wake, ben uw zorg.

HET DONKERT LANGS DE WANDEN.

Het donkert langs de wanden, donkert in de kruinen.
Hoeveel dagen liggen tusschen
de wonderbare stonden in de gouden tuinen
en onze laatste kussen?

Hoevele vreugden tusschen 't eerste groote ontmoeten
en 't stille van ons jongste scheiden?
Wij keerden om en keken, om opnieuw te groeten.
wel tienmaal allebeiden.

Wel tienmaal allebeiden, allebeiden samen.
Ik volgde met mijn hart en oogen.
Maar toen de klare tranen in uw oogen kwamen,
bleef 't lachen bij een pogen.

Mij dunkt, met uwe handen sta ik in mijn handen.
Wie kan u mijne liefde ontrukken?
Het donkert in de kruinen, donkert langs de wanden.
Uw handen blijf ik drukken.

BEST GEBORGEN.

Best geborgen
In de zorgen,
Liefde, leer mij schoon geduld.
Laat mij dragen
Zonder klagen,
Laat mij lijden zonder schuld.

WAT GIJ DE WERELD HEBT
MISDAAN?

W at gij de wereld hebt misdaan?
Mijn engel, vraag het niet.
Gij hebt gebroken met den waan
dat zij het beste biedt.

Gij hebt gebroken met haar vreugd,
gebroken met haar pracht.
Gij hebt uw schoone, blijde jeugd
geschonken aan mijn nacht.

Een harte brandt in uw getraan.
Dat is haar groote grief.....
Wat gij de wereld hebt misdaan?
Gij hebt mij lief.

GIJ HIELDT MIJN HOOFD IN UW HANDEN.

G ij hieldt mijn hoofd in uw handen
en kustet mij den mond.
Ik zag uw oogen branden,
en zwijgend vroeg ik u wat zwijgend gij verstondt.

— Wat kan ik meer nog geven
dan wat ik lang reeds gaf?
Zoen weg ons koortsig leven,
dat saam wij dalen in de koelten van het graf.

Ik zag uw oogen branden.
Mij docht, gij waart de Dood.
Ik hield u met bei mijn handen
en kuste de eeuwigheid die mij de Liefde bood.

DE LOOVREN DIE VOL DROPPEN
HINGEN.

De loovren, die vol droppen hingen,
zijn tintlend in den zonneschijn.
Nu zal ik zoo van liefde zingen
dat al mijn woorden zoenen zijn.

Omtoovren wil ik gouden tuinen,
waar schoongepaarde torens staan,
en wisselbeurtig uit de kruinen
bij dag de nachtegalen slaan.

De vreugden moet ik uit mij slingren,
zoo vol is 't mij van klank en kleur:
rijk als de tonen voor uw vingren,
rood als de meidoorn voor de deur.

DE REGENBOOG.

Toen ik zingend en klingend u tegentoo,
de zon was luid en de wind was luid,
en de regenboog
de regenboog sprong uit.

Toen ik zingend en klingend weder toog,
de donder viel, het wonder viel,
maar de regenboog
stond glinstrend in mijn ziel.

ZORGE, ZORGE.

Zorge, zorge, bouw mijn huis.
Timmer, timmer, timmer.
Eerst uw kruis, en dan uw huis.....
Ach, een huis voor immer.

Zorge, zorge, weef het kleed
dat de dagen spinnen.
Eerst het leed, en dan het kleed.....
Ach, een kleed van linnen.

Zie, de nacht is zwoel en zwart.
Sluit mijn oogen, zorge.
Eerst uw oogen, dan uw hart.....
Heeft mijn hart geen morgen?

WEL TE RUSTE.

Die den dag door aan mij dacht,
met mijn angst uw angsten suste,
wel te ruste.

Blauw en zuiver zij de nacht.
Neder dauwe sterrenpracht.
Engel, die mijn voorhoofd kuste,
wel te ruste.

Houd de kracht,
die ons heil te zamen bracht:
liefde, liefde, onuitgebluschte.....
Wel te ruste.

DE GRAUWE HEMEL WEIGERT LICHT.

De grauwe hemel weigert licht.
Waarheen zal ik mijn gangen gaan?
De huizen, die vol lampen staan,
zijn dicht.

Waarheen zal ik mijn gangen gaan?
Zal kloppen ik op doove deur,
of wachten op een wolkenscheur,
vol maan?

Zal kloppen ik op doove deur,
wachten tot mensch of hemel hoort,
of gaan, door pracht
van trots en nacht,
mijn vaste gangen voort?

Mijn hart is licht, licht, licht!

GIJ HEBT MIJN LIED DE LUIDE STRATEN.

Gij hebt mijn lied de luide straten
doen verlaten;
waar hij viel
mijn blijmoed opgericht.
Nu weet ik in uw handen
al de nooden mijner ziel,
en kan mijn hart zien branden
als zuiver licht.

IK HUIVERDE OP UW ADEM.

Ik huiverde op uw adem
en de zoetheid van den nacht.
Uw hand lag op mijn hoofd.
Mijn tranen waren zwaar en blauw
gelijk de dauw.

Ik huiverde op uw adem.
Uw hand lag op mijn hoofd.
Toen heb ik in de koorts van ons geluk gesproken:
„Schouw in mijn ziel; daar is een bloem ontloken.”
Gij hebt gezien, gij hebt geloofd.

Ik huiverde op uw adem.
in de zoetheid van den nacht.
Mijn harte was gebroken.
O wondere vreugd, die mij door tranen
voor Gods spiegelen bracht!

BUITEN LIEFDE LEEFT GEEN
REINHEID.

Buiten liefde leeft geen reinheid,
zorg is last en lijden nood.
Buiten liefde is alles kleinheid
in het leven en den dood.

DE DAG WILLE ONS TEN DIENSTE
STAAN.

De dag wille ons ten dienste staan.
Wij moeten veel en verre gaan,
en beuren, boven krachten,
een wereld van gedachten.

De dag wille ons ten dienste staan,
met zware lampe vorengaan,
dat wij, door wind en wouden,
den hoogen weg onthouden.

De dag wille ons ten dienste staan.
Zooveel doen menschen menschen aan,
dat trots alleen de ellende
kan dragen tot het ende.

DIE MIJ REIN VERHIEF.

Die mij rein verhief
uit de leugen en de ellende,
mij beminde eer ik u kende,
Liefde, ik heb u lief.

Boven rouw en roem,
goddelijk geopenbaarde,
rijst gij uit het slib der aarde
als een zuivre bloem.

Leer mij schijn van schuld,
schijn van deugd om deugd niet achten,
en alleen het heil betrachten.
dat mijn hart vervult.

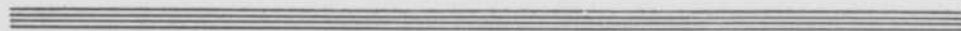

RIALIEDEREN
DE MEIDOORN

HET IS ZOO SCHOON ZICH EEN TE WETEN.

Het is zoo schoon zich een te weten
in 't wonder van een hemelsch vuur,
al 't andre, al 't andre te vergeten
en God te zijn eer aardschen duur.

Te schenken mild en mild te ontvangen,
te omarmen wat men hoog aanbidt
en eeuwig eeuwig te verlangen
naar wat men eeuwiglijk bezit.

De zomers gaan, de winters komen,
de jaren jagen, ijlen heen,
doch waar de zuivre sterren stroomen
is ook het licht der zielen één.

ALS IK ZAL GESTORVEN ZIJN.

Als ik zal gestorven zijn,
leg mij af en houd de wake:
Dat geen vreemde mij genake;
uwen doode deed het pijn.

Als ik zal gestorven zijn,
kus nog eens mijn mond en handen.
Weet mijn liefde, om hoogst te branden
in haar God geborgen zijn.

MIJN SCHAMEL VUUR BRANDT
LANGZAAM UIT.

Mijn schamel vuur brandt langzaam uit.
De deur is dicht, het venster sluit,
de lampen zindren.
Hoe rustig droef is mij dit uur
van zeldzame eenzaamheid, als vuur
en licht verminderen.

Niet meer in 't zomersche gewelf
den hemel zoek ik in mijzelf,
doch vruchtloos, vruchtloos.
De schaduw grauwt, het duister groeit.
De laatste vlam is uitgebloeid
en sterft geruchtloos.

Ach, of gij plotsling binnenkwaamt,
mijn hoofd in uwe handen naamt
en aan bleeft staren;
of wij een enklen donkren stond,
oogen in oogen, mond aan mond
te zamen waren.

Ria, Ria, al mijn licht!

REGENDROPPELS.

Regendroppeel op de ruit
blijft een aarzling blinken,
kiest een andren droppel uit
om te zaam te zinken.
Regendroppels schouw ik aan,
voel twee levens ondergaan.

HEILIGE DRIFTEN JAGEN.

Heilige driften jagen
vuur in mijn hart, vuur in mijn borst.
Ik drink de sneeuw der hagen
en brand van dorst.

Fel uit de vuist des zomers
trilt in mijn hart de zonneschicht.
De droom der schoonste droomers
krijgt bloed en licht.

Werelden wil ik omhullen
rood van zon, blank van sneeuw,
en het wijd begeer vervullen
der komende eeuw.

NACHTEN STROOMEN.

Nachten stroomen
vol stergeruisch
over de boomen
over mijn huis.

Blauwten wiegelen
klaar van goud
over de spiegelen
die ik houd.

BLOED ZIEDT.

Bloed ziet,
in mijn lied.
De vlam is luid
Mijn hart brandt uit.
Is mijn eeuwig het eeuwig niet?

Mocht mijn eeuwig het eeuwig zijn,
Liefde, om uw lamp te voeden
wil ik eindeloos verbloeden
in zuivre pijn.

KORTE LIEDJES.

Korte liedjes hoor ik ger'n,
korte liedjes klaar van kern,
vol van hoogen zin
met een hart er in.

Korte liedjes hoor ik ger'n,
liedjes die daar staan als sterr'n
in den blauwen nacht
van een schoon gedacht.

MIJN SCHREDE IS ZWAAR.

Mijn schrede is zwaar, mijn hart is woest,
alsof ik mijn liefde begraven moest.

In winteraarde voel ik mij delven
diep voor mijn liefde, diep voor mijzelfen.

De menschen treden hard op hard.....
Mijn arme, trotsche menschenhart!

LIEFSTE HAAT DE NACHTEN NIET.

Liefste, haat de nachten niet.
Heeft de rust geen zachte deugden?
Nacht is als een schoon verdriet
tusschen hooggespannen vreugden.

Scheiden beiden hand en lot,
niets kan mij zoo ver ververren,
of ik voel uw ziel in God
en het rijk geluk der sterren.

WAT IS 'T DAT GIJ IN HANDEN HOUDT?

Wat is 't dat gij in handen houdt?
Een hart van zuiver zonnegoud.

Moet gij zoo hard dat harte slaan?
Ach, laat het zindrend in zich staan.

Het hart is mijn, mijn!
Moet altijd luid en brandend zijn.

En als het harte breken mocht?
Ik heb daarin uw ziel gezocht.

AL DE LIEDREN DIE IK KEN.

Al de liedren die ik ken
troosten niet,
als ik krank en treurig ben
om dat ééne, ééne lied.

Ach, dat ééne, ééne lied
dat ik hoog vermoed,
en mijn hemel soms doorschiet
als een ster die bloedt!

MOEDE.

Zoo moede, moede, moede,
heb ik geen kracht bevonden.
Het stroomt van alle wonden
waaruit mijn hart ooit bloedde.

Veel stemmen hoor ik spreken,
moet dieper staan en luisteren,
in dagen die verduisteren
in nachten die verbleeken.

Mijn nemen schijnt genomen,
mijn laten een bedelven,
en toch kiemt in mijzelf
wat worden moet en komen.

Gedijen moet ten goede
mijn strijden en mijn zorgen.
Doch heden nog en morgen
ben ik zoo moede, moede.

MIJN SCHOUWEN IN DE WERELD.

Mijn schouwen in de wereld wordt zoo vreemd.
Ik voel niet dat hij geeft, wel dat hij neemt.
Mij straalt door last en liefdelooze logen
slechts waarheid uit de zon en Ria' oogen.

Slechts waarheid uit de zon en Ria's oogen.
Mijn arme volk, ik ben om u bedrogen.
En toch, ik wil dat gij mij alles neemt.
De wereld in mijzelf wordt zoo vreemd.

GELUKKIG WIE VOOR ALLEN TIJD.

Gelukkig wie voor allen tijd zichzelf gegeven heeft
aan eene, die hem eendre trouwe toe kan dragen,
die voelen kan één ziele zon van zijne dagen
en sterven mag terwijl zijn liefde leeft.

Gelukkig wie voor allen tijd geen andre wereld weet
dan wat gebeurt in 't eene hart en in het andre;
dat is al eender, eender, of het al verandre,
en schoon, dat hij om licht den dag vergeet.

DONKER SMACHTEN.

Donker smachten
foltert mij.
Schoone nachten
gaan voorbij.

Nachtegalen
orgelen rood.
Sterren stralen
mijn harte dood.

ZIJT GIJ UITGEBLOEID.

Zijt gij uitgebloeid,
liederen lang doordacht
en ineens geschapen,
blijft, ach, blijft gekust.

Is de dag vermoeid,
liefliik wenkt de nacht,
laat hem slapen, slapen,
in haar donkre rust.

WAARHEEN, WAARHEEN?

Waarheen, waarheen? Waartoe, waartoe?
De witte wind holt vast vooraan.
Het is geen gaan,
maar jagen dat ik doe.

De schaduwen dansen voor mij uit,
en wil ik wel, of wil ik niet,
een ruischend lied
wordt spelende mijn buit.

De vrije wereld zwerf ik door,
door hei en wei, langs kant en kust,
en tril van lust
als ik een jager hoor.

ZOETEKEN, LEG UW KOPKEN DICHT.

Zoeteken, leg uw kopken dicht;
laat mij staren, staren.
Zoeteken, leg uw kopken dicht,
laat mij staren in uw licht.

Zoeteken, nog een handedruk,
eer wij slapen, slapen.
Zoeteken, nog een handedruk,
eer wij slapen in geluk.

Zoeteken, droom, ons kindje is zwart,
sterren komen, komen.
Zoeteken, droom, ons kindje is zwart,
sterren komen uit Gods hart.

DE GROOTE ZON GAAT ONDER.

De groote zon gaat onder
en laat in mij haar licht,
het diep en eeuwig wonder
dat ruischt in dit gedicht.

Omwentlen is mijn leven
en worstlen met het lot,
maar dagen zwaar van streven
zijn dagen zwaar van God.

IK HEB HET KOREN NIET ZIEN BLOEIEN.

Ik heb het koren niet zien bloeien
en 't is reeds af.
Hoe snel, hoe snel de granen groeien
naar hun graf.

Mijn hart, laat maaien dan, laat binden,
veel liefs, veel leeds.
Die trouw en diep het leven minden
leven steeds.

ACH, UIT OUDE KOUDE BOEKEN.

Ach, uit oude koude boeken
straalt zoo zelden 't warme lied.
Komt de schoonheid u niet zoeken,
zoek, ach zoek de schoonheid niet.

Maar zijn liefde en zon u zegen,
alle wolken staan verguld
en de schoonheid danst u tegen
op het lied dat u vervult.

DE ZON STOND OP DE ZEE.

De zon stond op de zee
in purpren pracht.
Het water van de zee
riep naar den nacht.
Toen staarde ik in uw oogen om
en zag den dag die eeuwig klom.

De zon zonk in de zee
en door ons bloed.
Een wolkje boven zee
bleef lang in gloed.
Wij traden heilig, hand aan hand
en met de heemlen blauwde 't land.

IK HOORDE MIJNE ZIELE GROEIEN.

Ik hoorde mijne ziele groeien
te nacht, te nacht.
Dat was een spruiten, was een bloeien,
dat zong zoo zacht.

Ik hoorde mijne ziele groeien
te nacht, te nacht.
Dat was een spruiten, was een bloeien,
een storm van kracht.

Ik had geen leed, ik had geen zorgen
te nacht, te nacht.
Toen ik ontwaakte heeft de morgen
dit lied gebracht.

TOEN IK VOOR DAUW MIJ HEENBEGAF.

Toen ik voor dauw mij heenbegaf,
het was schoon licht.
De volle maan wierp volle schaduw af,
de morgendeuren stonden dicht.

De morgendeuren stonden dicht,
maar bernden open.
Het werd een wonderbaar gezicht,
die hemel en mijn hopen.

Mijn ziel was jong, mijn hart was luid,
al strijd, al brand, al wonne.
De sterke sterren weken uit,
en lieten mij voor zonne,
mijn zonnel

ZOET STERREKEN.

Zoet sterreken aan de lucht,
gij blinkt zoo blauw, en buiten stof,
kent geen gerucht
in uwen hof.

Zoet sterreken klaar van vreugd,
zoo hoog heeft zij mijn ziel gebracht
dat u geheugt
een schoone nacht.

Zoet sterreken, buitenwaartsch
gevonk van Gods geheimenis,
straalt om wat aardsch
en hemelsch is.

ZON OUTER.

Zon outer
hooger vreugd en smart,
liefde louter
dit brandend hart.

Laat zijn roode wenschen
die vol vlammen staan,
langzaam niet verslensen,
maar in pracht vergaan.

Is hun gloed vergeten
in den langen nacht,
laat dan ééne weten
waar ik lig en wacht.

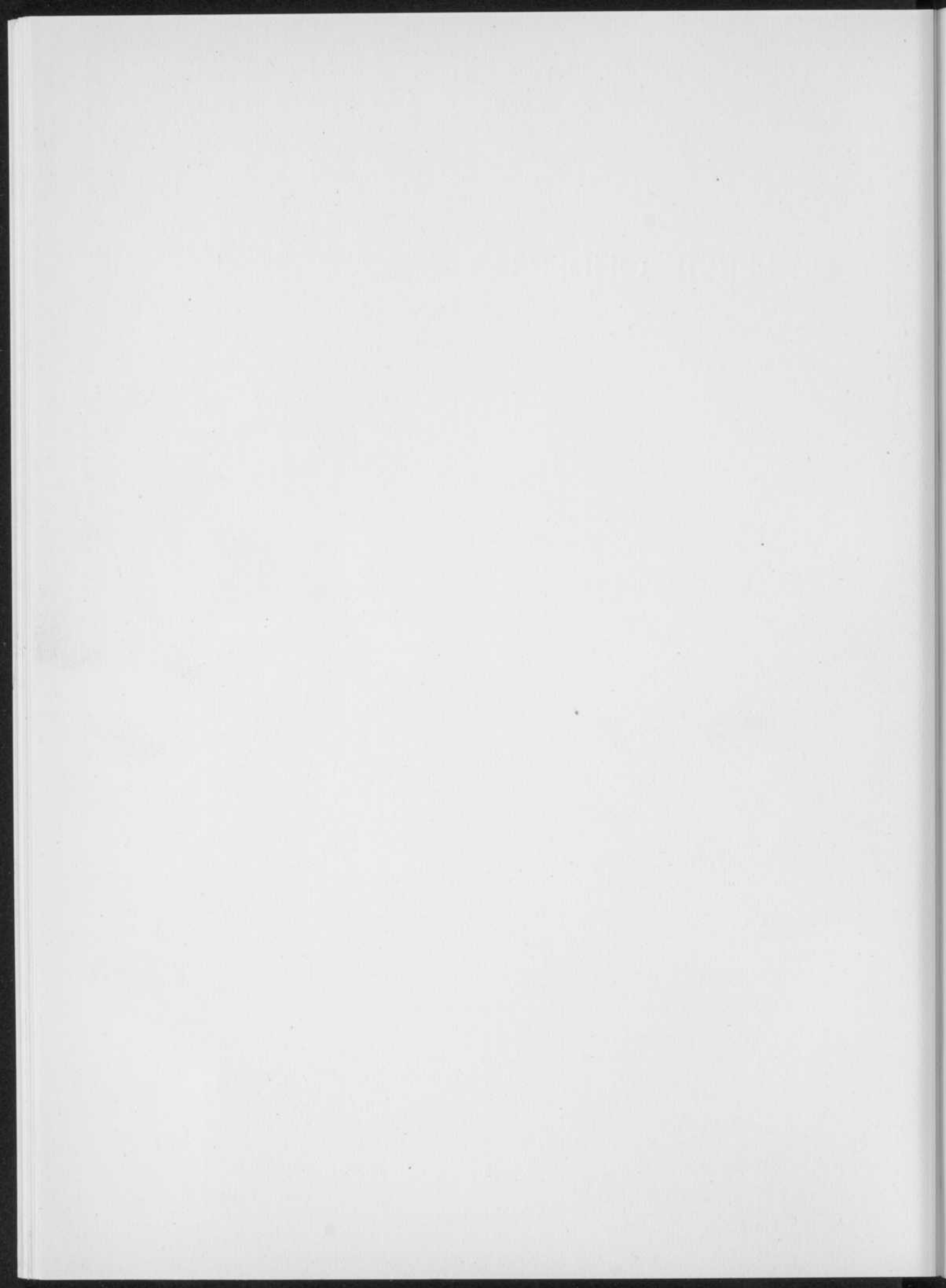
Die den dag verreinde,
outer onzer min,
heerlijk zij het einde
als 't begin.

DE EERSTE OUDERS

DE BLOESEM.

Zoo heerlijk was nog nooit een klare donkere pracht
geschoven
om de aarde en de zoete heimelijkheid der hoven
als dien nacht.
Jahwe, die het menschenpaar naar eigen beeltenis beeldde,
en hun, in mildgezinde scheppingsvreugd,
het zuiverste heil en alle uitgevelijke weelde
van schoonheid, sterkte en jeugd,
had toebedacht
en alles had geschonken wat een God kan schenken,
hing in een witte wolk de wereld te overdenken.
Eden lag diep in roerende lenterust
die teedere bladeren weeft en zachte droomen.
Over den blank der watering, vóór de andere boomen
ver voorover,
breidde de boom der kennis, krachtbewust,
zijn kronkelbouw van takken uit en liefelijk loover.
Niet ver vandaar, door een fraai gevlekte dier
slechts zelden met fluweelen
voet benaderd,
onder jonge beukenranken en mossige struweelen,
was een uitverkoren plek voor rust en zoete min.
Daar zaten, aardsche goden,
vol kracht en zwier,
op eene bank van zoden
de man en zijn mannin.
De vrede van den nacht sloot hunne weelden in,
en om hun schouderen zeeg een scherm van vroeg gebladert.
Er was geen ander licht dan het licht der oogen,
die naar elkander stónden,
en schitterden met zuiveren blijden glans.
Mede rees, tot samengeuren, de warme bloei der harten,
de warme bloei der monden,

DE EERSTE OUDERS

---

en 't zoetste was het zalig onvermogen
toen zij, bij diep beseffen van hun heil, niet dragen konden,
hij den blik der vrouw en zij den blik des mans.
Zoo bogen zij, in vreugdig schamen, hun hoofden neder.
Dát zij zoo lief kon zijn en hij zoo teeder
gaf zuchten zonder smarten,
gaf wonne boven lust,
tot de een na de ander, langzaam opgericht,
een traan zag branden
op een lachend aangezicht.
Dan werden oogen, hals en handen,
dan werd de mond gekust.
En na die zoenen werd hun hart niet kouder.
Adam, stralend onder twijgen,
lei vast zijn arm om hare borst en schouder,
want de haren stroomden als het zwart des watervliets
bij winternacht, maar zomerzoel, vol geur,
en wist haar gloeiend lichaam aan zijn lichaam eigen.
Doch van haar liefde nam hij niets
eer alles heilig werd in hem en heur.
Maar toen hij op haar boezem lag gelegen,
heete tranen schreiend zuiver van genucht
en schoon geluk om haar te hebben en te aanschouwen,
daar werd, in heldere lucht,
de witte wolke grauw. Want zooveel zegen
had Jahwe voor de menschen niet voorzien.
Afgunst sloop in zijn hart, zoodat hij ging berouwen
dat hij meer schonk dan goddelijks misschien.
Wanneer de twee te voorschijn traden
uit het duister van hun heiligdom,
viel licht en schaduw van de kruinen op hun paden
en beide gaande staarden voort elkander tegen.
En toen zij kwamen bij de watering, in den rijken
open nacht,
en tuurden tallenkanten boven hun hoofden om,
trilde in de hooge blauwten een reine pracht

van sterren schoon en klaar.
Zoo moesten zij blijven staan en blijven kijken,
en werden in hun ziel gewaar:
ze hadden, in het uur
der zaligheid, met vuur
van kussen, den hemel tot dien bloei gebracht.
Jahwe, onzalig om die zaligheid,
geboren
en verloren
uit zijn macht,
liet door den boom der kennis zijnen adem varen.
Toen blonk, in kil gedrop,
ten donkergroenen bast als parel aan edelsteen
het bittere gewezen
der strenge majesteit,
en midden de beweegloos bange blaren
sprong, vreemd en strak, een eerste bloesemknop.....
Als in den morgen de blanke mist vergoudend
optrok van het water en den oever,
kwam Heva derwaarts, droomerig, daarom niet droever,
haar oogslag neder houdend,
of zij in het gras wellicht een spoor van voeten vond.
Kreukloos welig glinsterden de halmen.
Daar ging zij aan den stam van den verboden boom
vooroverstaan om zich te spiegelen in den kalmen
stroom,
en zag haar schoone lijf verzilverd en verzond.
En ziel ginds ver,
in het dunne loover der omgekeerde kruine, straalde
de strakke bloesembloem gelijk een roze ster
in het stille blauw. Zoo blijde
was Heva, dat zij helkeels: Adam, Adam! riep,
en toen hij glansend kwam hem tegenliep
en bij den oever haalde.
Adam, staande aan haar zijde,
staarde in en boven het water het nieuwe wonder

DE EERSTE OUDERS

---

eerst met behagen, dan met kommer aan, en sprak:

„Merk toch hoe de tak
heenkronkelend als een groene slang,
den bloesem dwingt naar onder.
Ik vrees de boom wordt ons tot onheil en verdriet.”
Heva echter, voor schoonheid opgetogen,
hoorde niet,
en slaande heur arm omheen den stam, met vriendelijke oogen
tuurde lang.
En telken dage, in der lente vreugdig tooveren
met kleur en geur en luide vogelentaal,
kwam zij den bloesem zoeken in 't geruisch der looveren.
Want boven elken bloesem blonk hij heerlijk
en hoog zong daar de zuivere nachtegaal.
Als dan de kelk moest nedervallen,
kwam daar het eerst een vrucht in het licht en groeide vromer
al den blauwen zomer,
werd goud en rood en schoon begeerlijk.
Herkennelijk neer uit alle
hing dit ooft den spiegel van den stroom nabij
en liefelijk dubbel lokte,
zoodat de menschen derwaarts komen móesten, derwaarts kwamen.
Eens, op een lauwen middag, lagen zij
te zamen
in den koelen lommer, en Adam streefde zijn zwartgelokte
gade, noemend haar verrukkelijk met zoete namen.
Heva, weeldehuiverig in het groen,
voelend over heel haar lijf zijn adem als gezoen,
blikte met haar groenende oogen, rood dooraderd,
dwarsdoor zijn oogen, dan, doorheen 't gebladert,
den rijpen appel tegen.
Als van het water van den stroom steeg water in haar mond.
Op eenmaal sprong zij van den grond
rechtop, en, openarmig, ijde naar den boom der kennis.
Adam, duchtend kwaad en schennis,
riep na, liep na, en wou haar weren.

Doch heel haar hart was in haar blik gestegen,
zoodat hij, willend weigeren, niet weigeren kon.
Reeds vatte zij den stam en opgeklauterd,
geweldig van begeeren,
gleed ter kruin,
waaruit heur haren
met de geschudde blaren
neerdreven, door schaduwbruin
en zon,
naar het water toe, dat spiegelende loutert.
Adam, met angst bevangen, keek benêen.
Daar zag hij even fraai het ooft aantrekkelijk vonkelen,
en Heva's lijf, een rozige slang gelijk,
behoedzaam traag heenkronkelen
over den schoonsten afgrond heen.
Nu kwam de vrucht in haar bereik.
Nu greep zij toe en plukte,
dan achterwaarts gleed weer terug
en daalde vlug.
Nog steeds zag Adam neer, als zij, op voetentippen,
al bijtend toegetreden,
hem met haar schat en hare vreugd verrukte.
Lief bood zij hem den aangebeten rooden kant
opdat hij eten zoude. Toen nam hij uit de schaal der hand
het doodelijk geschenk en zoende diep haar lippen.....
Laas, in hun argeloosheid, had geen van beide ontwaard
hoe laag en grauw een onweer aankroop boven Eden,
en de eerste bliksemflits, gelijk een vlammend zwaard,
het woelige westen kliefde.
Zij zaten naast elkaar,
en aten met elkaar,
zij met een lach tot hem, hij met een zucht tot haar,
de vrucht van Jahwe's afgunst. En heel hun hart was liefdel

DE APPEL.

P rachtig deden
tusschen zomer en herfst de boomen ook buiten Eden.
Een blijde lichtgloed wiegelde over
gauwtrillend loover
en tweekleurig vonkelend ooft,
daar Heva, met gouden rug en hoofd
tegen een boomstam leunend, haar zuigeling suste.
Haar strekte
gevlekte
schaduw, die, bij vlinderig wit gezoen,
haar goddelijke naaktheid kuste,
tot bewegelijk kleed, doorglansd van groen.
Het toedonkeren en openblinken der blaren
zag ze niet, noch hoorde de vogelen hoe ze kweelden
en sloegen verward en hard.
In de zoele duisterheid van haar hangende haren
hield ze haar kind en schonk het, bronwarm, de volle weelden
van borst en hart.
Schoon er al bloemen en looveren verdorden
droomde zij de dagen niet verder in.
De allereerste
der moeders, had ze geen knaap tot man zien worden,
en vreugd is elk begin.
En vreugd, der vreugden teerste,
lipjes te voelen leven uit uw kracht
en oogen uit uw ziel.
Toen, door de stilte die er heerschte
voer zacht
de wind: dat gaf een bonzen of er een appel viel.
Wel smoorde
De grasgrond halveling 't gerucht. Doch Heva hoorde

DE EERSTE OUDERS

En plotseling, gelijk een rotsklomp, plompdend in den stroom,
de waatren in rimpels slaat tot aan den andren oever,
zoo werd de spiegel van haar stil gedroom
gebroken tot gedachten, en haar binnenst droever.....

Hoe heeft ze, om zulke vrucht
als schemert door haar wimpers, 't onbegrensd behagen
der eerste dagen

verbeurd in ééne stonde?
hoe, lustbezwijkend,
zelf slang gelijkend,
den man genoopt tot kwaad genucht?

Nu ziet ze, leelijk, groot, de Zondel
Ze ziet.....

Onder een woeste lucht,
zakt de bodem der groene gaarde
diep, rond,

als eindigde hier de aarde
in de ruimte zonder grond.

Ze ziet haar eigen
mager en bleek uit dien afgrond stijgen,
strekking het halve lijf hooguit, boven den rand.
Rosrood flakkert het haar, een wolk die brandt;
als bloemen die dorsten,
welk, drijven de borsten,
wiel heup, arm, nek, al 't lichaam spant.

Door donkere kringen
schieten de oogen, in wulpsch gegluur,
vreemde schitteringen
van vochtig vuur.

Mooier dan de mooiste appelen in de grillige groenen
der kruinfestoenen,

ligt er een, rijprood, lokkend in 't gras.
Goudlicht, uitbrekend, omkroont zijn kleuren,
smelt in de lucht en doet haar geuren

of ze al amber en bloesem was.
Dat 's het heerlijke,
verboden begeerlijke,
de wellust die meest als belofte verrukt.
Toedringend helt de schim de verzoeking tegen,
het gelaat in drift half lach, half grijns.
De beenige handen kruipen, wegen,
grijperig groot, als lag, onder zondig gepeins
en zwaar begeeren, gansch de aarde gedrukt.

Schuw, haar oogen toe voor de oogen
van het afstootelijk wederbeeld,
verborg Heva, dieper gebogen,
binnen heur haren 't onschuldig wicht
met smarten geteeld.
Wee vervulde haar, en wat ter wereld ooit zou bekoren
en verderven,
ieder ras leven en alle jong sterven,
leed grooter dan 't geluk in Eden verloren
voelde zij thans uit haar schoot geboren,
en huiverde.
Even sloeg het licht
der zon, heerlijk traag uit de hoogte dalend,
en stroomend onder de kruinen door, den beemd vol vlammen.
In het beslotene warmer stralend
en rooder, vloeide het rustig naar de stammen
en at de koele schaduw. Zijn rijke gloed
kuste, langs de lokken henen,
de voeten, enkels en blanke schenen
der vrouw met den rozigen bloei van bloed.
Toen nu de goudvloed, met zachte zwellung
gerezen, haar gansch omhulde,
trad met veerkrachtigen stap van de groene helling
derwaarts de sterke man.

DE EERSTE OUDERS

'tLijf rechtop, het hoofd kroesharig, schoon en wild.
Jeugdig uit hem ruischte een glans die zijn vleesch verguldde,
en hij glimlachte mild
als slechts de zon dat kan.
Heva, zijn opgewekte schreden
vernemend, richtte zich half overeind,
en schoof heur haren open.
De bloemrige knaap, met oogen door den vaak verkleind,
van haar boezem neergegleden
in de malsche wieg van haar dijen, had den eglantieren kelk
der lippen nog lauw bedropen
met witte melk.
Vreugdoogen aaiden hem aan en over zijne leden
boog beschermend haar arm.....
Luchtig genaderd
zag Adam, beneden wind
en roerend gebladert,
moeder en kind
rood rozig warm.
Trotsch bleef hij lonken.
Daar zag hij voor zijn voet
den gouden appel vonken.
Stappend raapt' hij hem op en in 't zonlicht, hoog en schoon,
reikte hem Heva toe over 't hoofd van zijn zoon.

DE KAMPER.

Den afgesloofden kamper grijpen
onzichtbare handen bij elken schouder
en schudden het krakende leven,
dat breekt schier om het hart.
Nu schraalt de lucht in de hijgende pijpen,
nu kruipen de aderen ouder en kouder,
nu zal, nu zal begeven
der hersenen heerlijke bouw. O dat valt hard!

Doch, alvernieler, ik geef mij niet over,
nu niet en nooit. Strijd hoop ik, geen genade.
Tot een waker heb ik mijn machtig willen
gewapend voor al mijn leden geplaatst;
voor mijn ooren, hunkering naar klankgetoover,
voor mijn hart, dat altijd onverzade,
voor mijn lippen, die nog van kussen trillen,
voor mijn oogen....., die sterven het laatst!

O mijn oogen, heldere vensters, staande
tusschen de wereld daarbinnen en de wereld daarbuiten,
gij kleine, die ik zoo licht kan sluiten
gij haaldet de groote zon in mijn hart.
Saam beheerscht gij mijn doen en denken,
zij overwolkt soms, gij, overtraande,
doch meest vol glansen die eeuwigheid schenken,
ik dank u om vreugd, ik dank u om smart.

O mijn oogen, mijn goede sterke oogen!
Wat heeft er al schoons in uw spiegels gebeefd.
Boven al rampspoed, schuld en ellende
stroomt mij eeuwig die bron van blijheid
dat ik op bloeiende aarde kende,
manlijken moed die kampt voor vrijheid,
scheppenden geest vol godlijk vermogen
en liefde die hoogst in vrouwen leeft.

Ik heb mijzelf der weelde ontworpen
om vrijste vrijheid; weinig hechtend
aan wat ook de armsten noodzaak vinden:
een vast en veilig dak.

Toen ik zingen moest heb ik gezongen
gelijk de leeuwerik, klimmend, vechtend,
in brand van zon en gezwiep van winden,
nooit rustig zoet, nooit op een groenen tak.

Toch was ik rijk, onmetelijk,
aan vergezichten, droomen, vizioenen.
Steeds door het grauwe schoten nieuwe groenen.
Op aarde staand had ik de hoogste sterren.
Want meer dan leed blijft vreugd mij onvergetelijk.
Al wat mijn oogen heerlijkzagen en begeerden,
was het nog zoo verre,
voelde ik mijn, en alle smarten leerden.

Volheid van leven,
door wisselingen groot en grootsch,
in vrede vaak gezocht, in strijd het meest gevonden,
al voel ik aan den lijve den fellen greep des doods,
een kamper onversaagd ben ik gebleven,
dragend door alles, ongeschokt en ongeschonden,
een trotsch geloof in zonnig recht,
waarvoor ik vecht.

INHOUD

INHOUD

INHOUD.

	Pag.
De Leeuwerik	9
LAND.	
Als 't bruine Veld	13
De Linde	14
Lenteregen	15
Het Puiteken	17
Jonge Terwe	18
Overtrokken Lucht	19
Bieten	20
Het Eksterjong	21
Wit Geitje	22
Driewielkar	23
De Eenden	24
De Kernhond	26
Aardebrand	27
Avondmist	28
Meeuwen	30
Dageraad	31
JEUGD.	
Hemelsche Liefde	35
Bergsneeuw	36
Morgenstilte	36
Hoort gij den Eik	37
Het avondt uit al de Wolken	37
O Lieve	38
Regenboog	39
Bestorming	39
Omzet u rings met Tulpen	40
De gure Winter mildert	41

INHOUD

DE HUISKRING.

	Pag.
Ring-King	45
Gedrieën	46
Rood Pioeneke	48
Moederke alleen	49
Mijn kleen kleen Dochterke	50
Het Wafeleterke	50
Hemelhuis	51

VOOR HET VOLK.

Ik ben van den Buiten	55
De Zwingel	56
De Zeeldraaier	57
Het Lied der Terwe	58
De Duitsche Hoornen	59
Dorscherslied	61
Molenaars Dochterken	63
Vlaamsche Kermis	64
Lapper Krispijn	66
Adeste	68
De Gilde viert	69
Zagers	71
Mensch-zijn	72
Het Lied van den Arbeid	73
Liederen leeft	75

TOORTSEN.

Mijn Moeder	79
De Luiard alleen	79
Op drabbigen Bodem	80
Wat doen wij voor u	80
Dood aan den Dood	81

INHOUD

	Pag.
Kom bij, Mensch	81
Het hechtste der Vriendschap	82
Is 't Noorden het Hoofd	82

UIT DE DIEPTEN.

Molenbeeld	85
Wilde Rozenboom	85
Laat mij den nacht tot vriend	86
Het Land ligt stil	86
Grauw van Weemoed	87
Nacht is zacht	87
Velen zijn begraven	88
Aanschouw den dauw	88
Wie daar houdt van stadsgewemel	89
Frissche Morgen	90
Herfstzegen	90
Herrijzenis	91

DE ZWARE KROON.

De Volkeren hollen	97
Aren rijpen, menschen rijpen	97
Trouwe dood	98
De Specht	98
Onder den Helm	99
Najaar	100
Een sterke Ziel	101
De dag is sterk	101
Noodiging	102
Geef Arbeid mij	105

DE NOODHOORN.

Aan Vlaanderen	109
--------------------------	-----

INHOUD

	Pag.
Borms	109
Ik kan u niet vergeten	110
De zware dagen	110
Krachtlied	111
Aan die van Havere	112
Het lied van Groot-Nederland	114
De Vlaamsche Smeder	115
Aan die van Antwerpen	116
Gent	117
Teer Liedeken	118
Nieuwe Mei	118
De Voogden	119
De zang van Groot-Vlaanderen	120
De Belofte	122
Daar is maar één Vlaanderen	123
Als 't pas geregend heeft	123
De Schaduwen	124
Mijn vijand is mij lief	125
Die mij ten dage van mijn glans	126
Avondlied	127
Er ligt een staat te sterven	128
Wanneer de tijd zal komen	128
Nederland mijn Land geworden	129
Dat is van alle kwaden	130
De averrechtsche Leider	131
Een man is anders	133
Een eeuwfeest	134
Benoorden den Moerdijk	135
Nederland, mijn Nederland	136
De Koekoek	137
De „illustre” Varkens	138
Kan ik in zon niet branden	138
Het Waalsche Wijf	139

INHOUD

HET BOEK DER LIEFDE.

	Pag.
Zal ik zingen voor mijn Wijn	143
Nacht staat over ons	143
Muziek, muziek	144
Toen ik uw ziele heb gehoord	144
Kijk mij aan	145
Hang ik over u gebogen	145
Lang kind te zijn	146
Hoog staan de avondboomen	146
Voorluiderkens der klare dagen	147
Doe de deur toe, zoete lief	148
Vaak bij dage schuift een droom	148
Verloren dagen	149
In schoonheid slaapt mijn uitgelezene	150
Heb ik u gekozen	151
Treed in mijn huis	151
Mijn liefste is hier geweest	152
Nacht is zwoel en de wereld zwart	152
Het donkert langs de wanden	153
Best geborgen	153
Wat gij de wereld hebt misdaan	154
Gij hielt mijn hoofd in uw handen	154
De loovren die vol droppen hingen	155
De Regenboog	155
Zorge, zorge	156
Wel te ruste	156
De grauwe Hemel weigert Licht	157
Gij hebt mijn lied de luide straten	157
Ik huiverde op uw adem	158
Buiten liefde leeft geen reinheid	158
De dag wille ons ten dienste staan	159
Die mij rein verhief	159

INHOUD

DE MEIDOORN.

	Pag.
Het is zoo schoon zich één te weten	163
Als ik zal gestorven zijn	163
Mijn schamel vuur brandt langzaam uit	164
Regendroppels	164
Heilige driften jagen	165
Nachten stroomen	165
Bloed ziet	166
Korte liedjes	166
Mijn schrede is zwaar	166
Liefste, haat de nachten niet	167
Wat is 't dat gij in handen houdt?	167
Al de liederen die ik ken	167
Moede	168
Mijn schouwen in de wereld	168
Gelukkig wie voor allen tijd	169
Donker smachten	169
Zijt gij uitgebloeid	169
Waarheen, waarheen?	170
Zoeteken, leg uw kopken dicht	170
De groote zon gaat onder	171
Ik heb het koren niet zien bloeien	171
Ach, uit oude koude boeken	171
De zon stond op de zee	172
Ik hoorde mijne ziele groeien	172
Toen ik voor dauw mij heenbegaf	173
Zoet sterreken	173
Zon outer	174

DE EERSTE OUDERS

De Bloesem	177
De Appel	182
De Kamper	186

